

OBEC HELPA, FARSKÁ 588/2, 976 68 Hel'pa

**KONSOLIDOVANÁ VÝROČNÁ SPRÁVA
OBCE HELPA
ZA KONSOLIDOVANÝ CELOK
ZA ROK 2022**

Hel'pa, september 2023

1 ÚVODNÉ SLOVO STAROSTU OBCE

Vážení spoluobčania,

predpokladom pre šťastný a úspešný rok je najmä pevné zdravie, rodinná pohoda a podpora blízkych.

Aj naša obec má v novom roku mnoho plánov. Je však potrebné vynaložiť veľa úsilia, práce, jednaní, projektov, ale i dobrej vôle a spolupráce. Som si plne vedomý, že nás čaká ťažká a zodpovedná práca. Verím však, že sme na ňu všetci pripravení.

Pri tejto príležitosti Vás chcem, vážení spoluobčania, vyzvať na zapájanie sa do diania v našej obci. Rád privítam aktivitu zo strany vás občanov a uistujem všetkých, že dvere nášho obecného úradu sú otvorené a dobré nápady, odporúčania, návrhy a rady budú predmetom nášho rokovania. Zároveň Vás prosím, neostaňte ľahostajní k sebe, ale ani k daniu v našej obci. Prispejte každý svojim dielom, podľa svojich možností, k jej napredovaniu. Som pevne presvedčený, že takáto spolupráca prinesie ovocie a posunie našu obec opäť o niečo dopredu. Budem si vážiť vaše dobré a povzbudzujúce rady, spoluprácu, ochotu a toleranciu. Len vzájomnou komunikáciou dokážeme vyriešiť problémy. Spoločne hľadáme cesty, ktoré nás budú spájať a zabudnime na cesty, ktoré nás rozdeľujú.

Čakajú nás ťažké časy a som odhodlaný urobiť všetko preto, aby sme dokázali prekonať prekážky, aby sme sa mohli venovať novým výzvam a projektom, na ktoré budú naši občania hrdí. V spolupráci s obecným zastupiteľstvom budeme robiť všetko preto, aby sme sa na profesionálnej úrovni ťahali dopredu a po ľudskej stránke zbližovali.

Heľpa je obec s veľkým srdcom, a preto tu nie je priestor na delenie sa a vytváranie konfliktov. Naša obec sa môže rozvíjať len ak budeme všetci ťahať za jeden povraz. Heľpa je, a verím, že bude známa svojou súdržnosťou, priateľskosťou a pohostinnosťou. Želám jej, aby ju obyvatelia mali radi, aby sa do nej radi vracali, boli na ňu pyšní, hrdí a prirodzene prispievali k jej zveľadňovaniu, aby sa v nej obyvateľom žilo bezpečne, pohodlne a s radosťou. A to je už úlohou vedenia obce na nadchádzajúce obdobie.

V našom pracovnom kalendári na rok 2023 máme naplánovaných mnoho investícií. Dali sme si záväzok, že obec budeme viesť zodpovedne a transparentne, hospodáriť uvažene a efektívne tak, aby keď sa o rok obzrieme za našou prácou, budeme môcť pred obyvateľov spokojne predstúpiť a vystaviť odpočet toho, čo sa v Heľpe po roku zlepšilo a zmenilo.

Rád by som sa poďakoval za pomoc a spoluprácu poslancom obecného zastupiteľstva, všetkým pracovníkom obecného úradu, oceňujem prácu nášho duchovného otca, učiteľov a učiteľiek, ktorí vedú našu mládež správnym smerom. Neprehliadnuteľní sú aj športovci, dobrovoľní hasiči, opatrovatelky, ľudové súbory: Priehyba, Heľpan, Heľpiančok, mužská spevácka skupina Chlopi z Heľpy, spevácky zbor Benedictus, aktívni dôchodcovia ako i všetci občania, ktorým nie je ľahostajný život našej obce, a ktorí sa akoukoľvek formou angažovali vo veciach verejných.

Na záver mi dovoľte, aby som sa poďakoval obyvateľom obce Heľpa za prejavení dôvery v komunálnych voľbách. Budem sa snažiť, aby som Vašu dôveru nesklamal a viedol

obec k rozvoju a spokojnosti všetkých občanov a získal si aj dôveru tých, ktorí ma nepodporovali.

Prajem nám šťastný, radosťou a božou milosťou naplnený, úspešný nový rok 2023, aby sa zaradil k našim najkrajším, a aby sme si boli ako spoluobčania bližší, tolerantnejší k sebe navzájom, plní priateľstva a ľudskosti.

Miroslav Lilko
starosta obce

2 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE OBCE

Obec, ako subjekt verejnej správy zadefinovaný v § 3 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov, je právnickou osobou zapísanou v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR podľa zákona č. 540/2001 Z.z. o štátnej štatistike v z.n.p.

2.1 Identifikačné údaje obce ako účtovnej jednotky

Názov: Obec Heľpa

Právna forma: 801 obec

Štatutárny orgán: Peter Hyriak – starosta obce do 13.12.2022

Miroslav Lilko – starosta obce od 13.12.2022

Sídlo: Farská 588/2, 976 68 Heľpa

IČO: 00 313 424

DIČ: 2021223083

Spôsob založenia: zákon SNR č. 369/1990 Zb.

Dátum vzniku: 1.7.1973

Hlavná činnosť účtovnej jednotky (SK NACE): 84110 Všeobecná verejná správa

Hodnota majetku: 7.838.771,61 EUR

Výška vlastného imania: 4.160.421,06 EUR

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: 69.892,85 EUR

Telefón: 048/6700944, 0905 651 122

Mail: podatelna@helpa.sk

Webová stránka: www.helpa.sk

Informácie o vedúcich predstaviteľoch a o organizačnej štruktúre účtovnej jednotky:

Štatutárny orgán obce: Miroslav Lilko – starosta obce

Zástupca štatutárneho orgánu: Mgr. Andrea Oravkinová

Priemerný počet zamestnancov: 83,88

z toho počet riadiacich zamestnancov: 6

2.2 Rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti účtovnej jednotky

Názov rozpočtovej organizácie: **Základná škola Heľpa**

Právna forma: 321 – rozpočtová organizácia

Štatutárny orgán: Mgr. Alena Milanová – riaditeľka

Sídlo rozpočtovej organizácie: Školská 604/17, 976 68 Heľpa

IČO: 37 828 355

DIČ: 2021621855

Spôsob zriadenia právnickej osoby: Zriaďovacia listina č. 1/2002 zo dňa 1.7.2002

Dátum vzniku ÚJ: 1.7.2002

Hlavná činnosť ÚJ (SK NACE): 80102 Základné školstvo

Hodnota majetku: 45.699,04 EUR

Výška vlastného imania: -8.778,00 EUR

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: -2.676,05 EUR

Telefón: 048/6186205

Mail: skola@zshelpa.edu.sk

Webová stránka: helpazs.edupage.org

Názov rozpočtovej organizácie: **Základná umelecká škola Heľpa**

Právna forma: 321 - rozpočtová organizácia

Štatutárny orgán: Mgr. Lucia Rochovská – riaditeľka od 1.7.2022
Erika Šandorová, akademická maliarka – riaditeľka
do 30.6.2022

Sídlo rozpočtovej organizácie: Školská 590/3, 976 68 Heľpa

IČO: 51 098 989

DIČ: 2120595906

Spôsob zriadenie právnickej osoby: Zriaďovacia listina č. 1/2017 zo dňa 1.9.2017

Dátum vzniku: 1.9.2017

Hlavná činnosť ÚJ (SK NACE): 85520 Umelecké vzdelávanie

Hodnota majetku: 17.061,54 EUR

Výška vlastného imania: 146,40 EUR

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: -941,35 EUR

Telefón: 0948 060 213

E-mail: luciarochovska@gmail.com

Webová stránka: zushelpa.sk

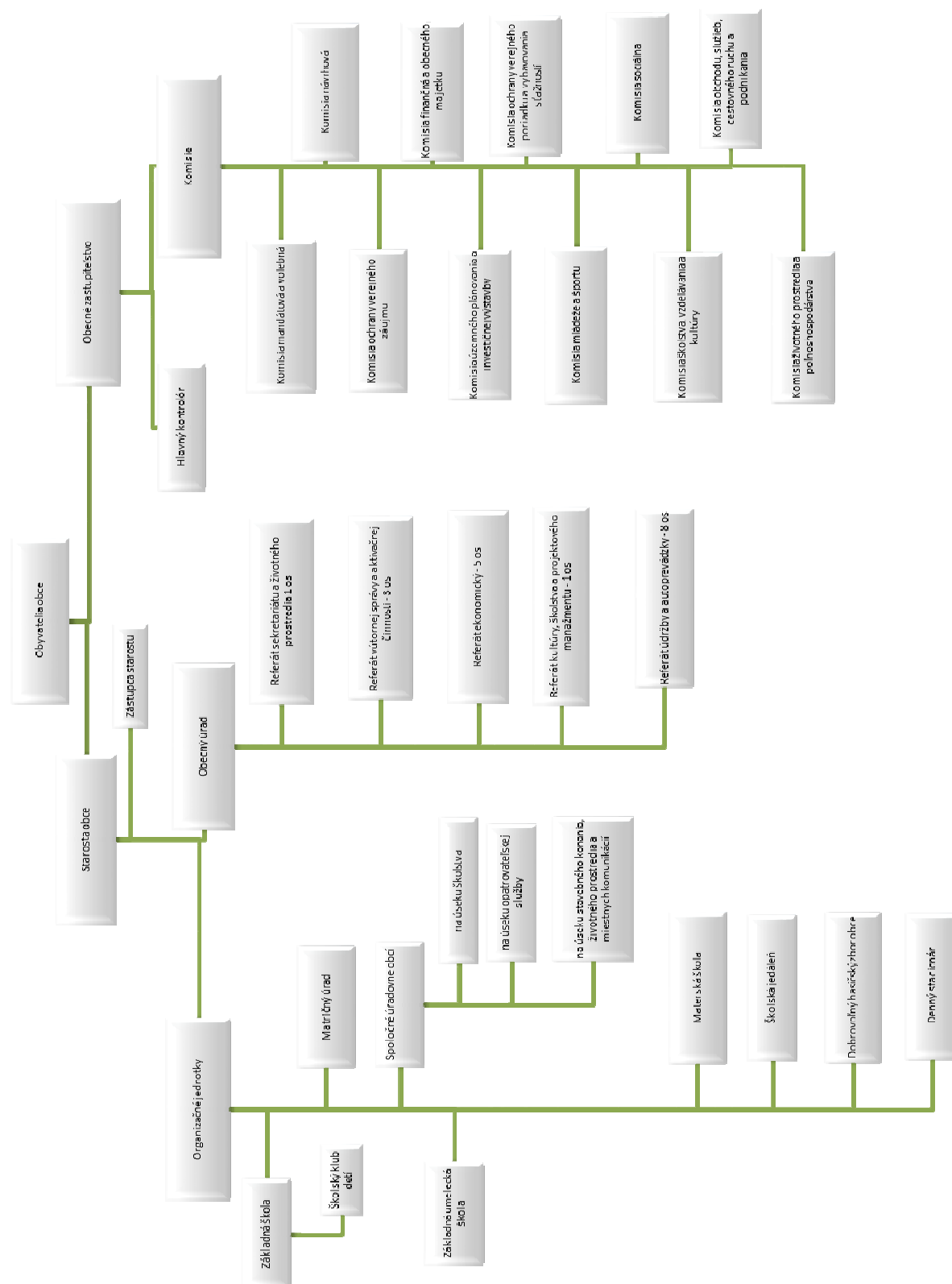
2.3 Ostatné organizácie

Obec nemala v roku 2022 zriadenú **žiadnu príspevkovú organizáciu**.

Obec nemala v roku 2022 zriadenú **žiadnu neziskovú organizáciu**.

Obec nemala v roku 2022 založenú **žiadnu obchodnú spoločnosť**.

3 ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA OBCE

3.1 Orgány obce vo volebnom období 2018-2022

3.1.1 Starosta obce

V komunálnych voľbách 29.10.2022 bol zvolený za starostu obce Miroslav Lilko (NEKA). Funkcie sa ujal zložením sľubu dňa 13.12.2022 a nahradil predchádzajúceho starostu Petra Hyriaka.

Starosta je predstaviteľom obce a najvyšším výkonným orgánom. Jeho funkcia je verejná. Funkčné obdobie je štyri roky a končí zložením sľubu novozvoleného starostu. Je štatutárnym orgánom v majetkovoprávných vzťahoch obce a v pracovnoprávných vzťahoch zamestnancov obce. V administratívnoprávnych vzťahoch je správnym orgánom. Starosta obce zvoláva zasadnutia obecného zastupiteľstva, podpisuje ich uznesenia, vykonáva obecnú správu, zastupuje obec vo vzťahu k štátnym orgánom, k právnickým a fyzickým osobám, rozhoduje vo všetkých veciach správy obce, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom obce vyhradené obecnému zastupiteľstvu.

Zástupca starostu obce: Mgr. Andrea Oravkinová

Zástupca starostu zastupuje starostu v rozsahu určenom starostom v písomnom poverení.

3.1.2 Obecné zastupiteľstvo obce Heľpa (poslanci)

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený z poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce. Funkčné obdobie OZ je štyri roky a končí zložením sľubu poslancov novozvoleného obecného zastupiteľstva.

Poradie poslancov je podľa výsledkov volieb.

1. Lucia Maková (Starostovia a nezávislí kandidáti),
2. Pavel Zibrík (Starostovia a nezávislí kandidáti),
3. Anna Koreňová (Starostovia a nezávislí kandidáti),
4. Mgr. Andrea Oravkinová (NEKA),
5. Jozef Fil'o (Starostovia a nezávislí kandidáti),
6. Jozef Kukul'a (NEKA),
7. Rudolf Mešťan (NÁRODNÁ KOALÍCIA / NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI),
8. Zdeno Šťavina (REPUBLIKA),
9. Milan Skladaný (Starostovia a nezávislí kandidáti)

OZ rozhoduje o základných otázkach života obce: určuje zásady hospodárenia a nakladania s majetkom obce, schvaľuje rozpočet obce a jeho zmeny, schvaľuje územný plán obce, rozhoduje o zavedení a zrušení miestnej dane alebo miestneho poplatku, určuje náležitosti miestnej dane alebo miestneho poplatku a verejnej dávky a rozhoduje o prijatí úveru alebo pôžičky, vyhlasuje hlasovanie obyvateľov obce o najdôležitejších otázkach života a rozvoja obce, zvoláva verejné zhromaždenia občanov, uznáva sa na nariadeniach, schvaľuje dohody o medzinárodnej spolupráci a členstve obce v medzinárodnom združení, určuje organizáciu obecného úradu a určuje plat starostu a hlavného kontrolóra, schvaľuje poriadok odmeňovania zamestnancov obce, ako aj ďalšie predpisy, zriaďuje, zrušuje a kontroluje

rozpočtové a príspevkové organizácie obce a na návrh starostu vymenúva a odvoláva ich vedúcich, zakladá a zrušuje obchodné spoločnosti a iné právnické osoby a schvaľuje zástupcov obce do ich orgánov, ako aj schvaľuje majetkovú účasť obce v právnickej osobe, schvaľuje združovanie obecných prostriedkov a činností a účasť v združeniach, ako aj zriadenie spoločného regionálneho alebo záujmového fondu, zriaďuje a zrušuje orgány potrebné na samosprávu obce a určuje náplň ich práce, udeľuje čestné občianstvo obce, obecné vyznamenania a ceny, ustanovuje erb obce, vlajku obce, pečať obce.

Hlavný kontrolór obce (2021 - 2026): PhDr. Peter Veselý, PhD.

Funkciu hlavného kontrolóra obce zriaďuje obecné zastupiteľstvo. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce, ktorý vykonáva kontrolnú činnosť obce. Je volený na šesť rokov. Na základe uznesenia OZ o voľbe hlavného kontrolóra č. 749/2021 zo dňa 18.6.2021 bol za hlavného kontrolóra zvolený PhDr. Peter Veselý, PhD. Jeho funkčné obdobie začalo od 1.7.2021.

3.2 Komisie pri Obecnom zastupiteľstve v Heľpe

Obecné zastupiteľstvo zriadilo komisie ako svoje stále alebo dočasné poradné, iniciatívne a kontrolné orgány. Komisie sú zložené z poslancov obecného zastupiteľstva a z ďalších osôb zvolených obecným zastupiteľstvom. Zloženie a úlohy komisií vymedzuje obecné zastupiteľstvo. Pri OZ v Heľpe pracuje 11 komisií:

1. Komisia mandátová a volebná
Jozef Kukuľa, Rudolf Mešťan
2. Komisia návrhová
Mgr. Andrea Oravkinová, Anna Koreňová, Jozef Fil'o
3. Komisia finančná a obecného majetku
Jozef Kukuľa, Anna Koreňová, Anna Bošel'ová, Martina Melková, Mgr. Zuzana Štúberová, Mgr. Andrea Tkáčiková
4. Komisia mládeže a športu, obchodu, služieb a cestovného ruchu a podnikania
Jozef Fil'o, Milan Málik, Ing. Ján Latinák, Ing. Janka Oravkinová, Mariana Latináková
5. Komisia školstva, vzdelávania a kultúry
Mgr. Andrea Oravkinová, Mgr. Alena Milanová, Anna Turčinová, Mgr. Lucia Rochovská, Mgr. František Latinák, Ľubomír Barčiak, Mgr. Mária Kemková
6. Komisia ochrany verejného poriadku a vybavovania sťažností v podmienkach obce Heľpa

Zdeno Šťavina, PhDr. Vladimír Babel'a, Milan Málik, Cyril Mešťan, Vojtech Kysucký, Anna Babel'ová

7. Komisia sociálna

Lucia Maková, PhDr. Andrea Ďurčová, Bc. Anna Koreňová, Bc. Zdenka Maková, Mgr. Adriana Maková, Mgr. Ivana Jankurová

8. Komisia územného plánovania a investičnej výstavby

Rudolf Mešťan, Pavel Zibrík, Jozef Fedor, Ing. Marián Jánošík, Ing. Ľubica Oravkinová

9. Komisia na ochranu verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov

Mgr. Andrea Oravkinová (NEKA), Rudolf Mešťan (NÁRODNÁ KOALÍCIA / NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI), Zdeno Šťavina (REPUBLIKA), Milan Skladaný (STAROSTOVIA A NEZÁVISLÍ KANDIDÁTI)

10. Komisia životného prostredia, poľnohospodárstva

Pavel Zibrík, Rudolf Mešťan, Milan Skladaný, Zdeno Šťavina, Ing. Martina Turčinová

11. Komisia verejného obstarávania

Anna Koreňová, Pavel Zibrík, PhDr. Andrea Ďurčová,

3.3 Obecný úrad v Heľpe

Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Prácu obecného úradu organizuje starosta. Obecný úrad zabezpečuje najmä písomnú agendu orgánov obce a orgánov obecného zastupiteľstva a je podateľňou a výpravňou písomností obce, odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie obecného zastupiteľstva a komisií, vypracúva písomné vyhotovenia všetkých rozhodnutí starostu vydaných v správnom konaní, vykonáva nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia starostu.

3.3.1 Zamestnanci obecného úradu

Vytvorené referáty obecného úradu spravujú títo zamestnanci:

Mgr. Andrea Tkáčiková – vedenie ekonomickej agendy, účtovníctva, rozpočtovníctva, výkazníctva obce, konsolidácie, dotácií a transferov, bezhotovostný platobný styk

PhDr. Andrea Ďurčová – zabezpečovanie procesu verejného obstarávania, koordinácia a realizácia projektov, správa zmluvných vzťahov,

Ing. Ľubica Oravkinová - evidencia majetku, fakturácia

Anna Rúfusová – personálna a mzdová agenda zamestnancov obce, výkazníctvo, GDPR

Mgr. Mária Kemková – riadenie kultúry a školstva, realizácia kultúrnych projektov, masmediálny referent, obecná knižnica

Mariana Latináková – správa miestnych daní a poplatkov, správa cintorína, hrobových miest a domu smútku,

Ing. Martina Turčinová - podateľňa obecného úradu, pokladnica obce, odpadové hospodárstvo, životné prostredie, správa kanalizácie a ČOV,

Anna Babel'ová - matričný úrad, evidencia obyvateľstva, domov a bytov, osvedčovanie podpisov a fotokópií, spravovanie webového sídla, sekretariát stavebného úradu, krízové riadenie, integrované obslužné miesto

Helena Ďuricová – koordinátorka aktivačnej činnosti.

3.4 Spoločné úradovne pre viaceré obce

Obec zriadila v súlade s ust. § 20 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. v roku 2003 spoločné úradovne na prenesený výkon štátnej správy na 3 úsekoch. Správa o činnosti a hospodárení je zverejnená na webovom sídle obce.

3.4.1 SpÚ v oblasti územného plánovania a stavebného poriadku, ochrany životného prostredia, cestnej dopravy a pozemných komunikácií

Obec zabezpečuje spracovanie príslušnej odbornej agendy na uvedených úsekoch preneseného výkonu štátnej správy pre obce: Heľpa, Val'kovňa, Telgárt.

Ing. Emil Caban - externý samostatný odborný referent Spoločného stavebného úradu

3.4.2 SpÚ v oblasti sociálnej pomoci a opatrovateľskej služby

Obec zabezpečuje spracovanie príslušnej odbornej agendy na uvedenom úseku pre obce: Bacúch, Braväcovo, Polomka, Závadka nad Hronom, Heľpa, Pohorelá, Val'kovňa, Telgárt.

Mgr. Ivana Jankurová - spracovanie sociálnej agendy Spoločného úradu pre opatrovateľskú službu.

3.4.3 SpÚ v oblasti školstva

Obec zabezpečuje spracovanie ekonomickej a mzdovej agendy na uvedenom úseku pre Základnú školu Heľpa.

Ing. Ľubica Oravkinová - vedenie ekonomickej agendy, účtovníctva, rozpočtovníctva, výkazníctva

Anna Rúfusová – personálna a mzdová agenda školy, výkazníctvo

4 POSLANIE, VÍZIA A CIELE OBCE

Poslanie vyjadruje prečo obec Heľpa existuje, vízia prezentuje predstavu o (ideálnej) budúcnosti obce a hodnoty prezentujú princípy fungovania obce (v čo samospráva verí), resp. spôsob, akým obec Heľpa realizuje svoje poslanie a naplňa víziu.

4.1 Poslanie obce

Poslaním obce Heľpa je slúžiť obyvateľom obce, efektívne a transparentne vynakladať zdroje pre rozvoj obce a rozvíjať obec pri zachovaní jej tradičnej kultúry.

4.2 Vízia obce

Obec Heľpa sa stane príjemným miestom pre život obyvateľov s rozvinutou infraštruktúrou a s vysokým štandardom služieb a centrom tradičnej ľudovej kultúry regiónu, ktoré láka návštevníkov zo širokého okolia.

4.3 Hodnoty obce

Medzi hodnoty, s pomocou ktorých chce obec Heľpa dosiahnuť svoju víziu, patrí česťnosť, otvorenosť, pracovitosť, spoľahlivosť a udržateľnosť.

4.4 Ciele obce

Ciele obce definujú konkrétne výsledky, ktoré jednoznačne odzrkadľujú postup smerom k napĺňaniu zámerov. Pri programovom rozpočtovaní používa obec tri druhy cieľov, výstupové, krátkodobé a strednodobé výsledkové ciele, vyjadrujúce výsledky, ktoré sa majú dosiahnuť za obdobie dlhšie ako jeden rok.

Zámery a ciele programov obce:

1. Profesionálny manažment, administratíva a kontrola garantujúce rast a rozvoj obce,
 - Zodpovedné a objektívne riadenie samosprávy obce Heľpa,
 - Zabezpečiť nezávislú kontrolu hospodárenia samosprávy,
 - Aktívna spolupráca obce v rôznych združeniach podporujúcich rozvoj obce,
 - Zabezpečiť trvalý rozvoj obce,
 - Zabezpečiť propagáciu a prezentáciu obce na webovej stránke, v regionálnej tlači.
2. Kvalitné služby samosprávy pre všetkých obyvateľov a návštevníkov obce,
 - Zabezpečiť podmienky pre slávnostné obrady,
 - Zabezpečiť výkon matričnej činnosti, evidencie obyvateľstva, overovania listín a podpisov,
 - Zabezpečiť starostlivosť o obecný cintorín a dom smútku,

- Zabezpečiť informovanosť obyvateľov obce o aktuálnom dianí a pripravovaných aktivitách,
 - Zabezpečiť správu a údržbu zdravotného strediska,
 - Zabezpečiť efektívnu správu obecných objektov,
 - Zabezpečiť výkon činnosti spoločných úradovní,
 - Zabezpečiť dôstojný priebeh volebného aktu,
 - Zabezpečiť prevádzku materského centra
 - Zabezpečiť celoplošné testovanie obyvateľov na COVID-19
3. Obec pripravená na krízové situácie,
- Zabezpečiť výkon činnosti Dobrovoľného hasičského zboru obce,
 - Zabezpečiť výkon činnosti na úseku civilnej ochrany,
 - Zabezpečiť bezpečnostné opatrenia obce
4. Bezpečné, dostupné a udržiavané komunikácie v každom ročnom období,
- Zabezpečiť letnú a zimnú údržbu miestnych komunikácií a chodníkov v obci.
5. Účinný systém zberu a likvidácie odpadu v obci s dôrazom na kvalitu životného prostredia,
- Zabezpečiť pravidelný zber a odvoz v obci,
 - Zabezpečiť funkčnú kanalizačnú sieť a ČOV v obci,
 - Zabezpečiť triedenie viacerých zložiek odpadu
6. Kvalitný a efektívny školský systém,
- Zabezpečiť priestory a poskytovanie výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej škole,
 - Zabezpečiť výchovno-vzdelávací proces v materskej škole
 - Zabezpečiť výchovno-vzdelávací proces v základnej umeleckej škole,
 - Zabezpečiť kvalitné a dostupné stravovanie pre deti a dospelých,
 - Zabezpečiť záujmové vysokoškolské štúdium tretieho veku
7. Obec podporujúca všetky športové aktivity,
- Podporiť športové aktivity v obci,
 - Zabezpečiť kvalitnú športovú infraštruktúru.
8. Kultúra pre všetkých obyvateľov obce,
- Vytvoriť podmienky pre organizovanie kultúrnych aktivít v obci,
 - Vytvoriť podmienky pre organizovanie kultúrnych aktivít na amfiteátri,
 - Zabezpečiť dostupnosť literatúry pre všetky vekové skupiny obyvateľstva,
 - Podporovať spoločenské, kultúrne a športové aktivity v obci,
 - Zabezpečiť expozíciu pre múzeum.
9. Infraštruktúra pre kvalitný život, oddych a zábavu,
- Zabezpečiť bezporuchovú prevádzku verejného osvetlenia,

- Zabezpečiť starostlivosť o verejnú zeleň v obci,
- Zabezpečiť zdravé životné prostredie
- Zabezpečiť protipovodňové opatrenia.

10. Obec, z ktorej obyvatelia nemusia odchádzať,

- Zabezpečiť správu bytového fondu obce,
- Zabezpečiť kvalitnú infraštruktúru pre individuálnu bytovú výstavbu v obci.

11. Účinná sociálna sieť pre všetky skupiny obyvateľov,

- Zabezpečiť kvalitnú opatrovateľskú službu v byte občana,
- Poskytnúť pomoc obyvateľom obce v hmotnej a sociálnej núdzi,
- Podporiť seniorov obce na spoločných stretnutiach,
- Zabezpečiť starostlivosť o odkázaných klientov,
- Zabezpečiť záujmovú činnosť a sociálne poradenstvo pre seniorov.

5 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA KONSOLIDOVANÉHO CELKU

5.1 Konsolidovaný celok

5.1.1 Konsolidujúca účtovná jednotka – materská ÚJ

Názov: **Obec Heľpa**
Štatutárny orgán: Peter Hyriak - starosta obce do 13.12.2022
Miroslav Lilko – starosta obce od 13.12.2022
Sídlo: 976 68 Heľpa, Farská 588/2
IČO: 00 313 424
Dátum vzniku ÚJ: na základe z. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p.

5.1.2 Konsolidované účtovné jednotky – dcérske ÚJ so 100% podielom

Názov: **Základná škola Heľpa**
Právna forma: Rozpočtová organizácia obce s právnou subjektivitou
Štatutárny orgán: Mgr. Alena Milanová - riaditeľka školy
Sídlo: Školská 604/17, 976 68 Heľpa
IČO: 37 828 355
Dátum vzniku ÚJ: 1.7.2002

Názov: **Základná umelecká škola Heľpa**
Právna forma: Rozpočtová organizácia obce s právnou subjektivitou
Štatutárny orgán: Erika Šandorová, akademická maliarka – riaditeľka školy do 30.6.2022
Mgr. Lucia Rochovská – riaditeľka od 1.7.2022
Sídlo: Školská 590/3, 976 68 Heľpa
IČO: 51 098 989
Dátum vzniku ÚJ: 1.9.2017

5.1.3 Účtovná jednotka, v ktorej má konsolidujúca účtovná jednotka podiely, ktoré nespĺňajú podmienky na zahrnutie do konsolidovaného celku

Názov: Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
Právna forma: 121 - akciová spoločnosť
Orgány spoločnosti: Valné zhromaždenie, Predstavenstvo, Dozorná rada
Sídlo: 974 01 Banská Bystrica, Partizánska cesta č.5
IČO: 36 056 006
DIČ: 2022095726
Zápis spoločnosti: spoločnosť zapísaná v obchodnom registri okresného súdu v B.Bystrici, Oddiel: Sa, Vložka č.705/S
Deň zápisu: 1.9.2002

Hlavná činnosť: 68200 - Prenájom a prevádzkovanie vlastných alebo prenajatých nehnuteľností

Hodnota majetku: 468.892.869,- EUR

Výška základného imania: 197.182.300,- EUR

Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie: 1.076.260,- EUR

Akcie spoločnosti: zaknihované cenné papiere na meno v menovitej hodnote 34,- Eur v 100% vlastníctve miest a obcí

Počet cenných papierov obce: 16 916 ks

Podiel obce na hlasovacích právach: 0,39 % (menej ako 20%)

5.2 Základná charakteristika materskej účtovnej jednotky

Obec Heľpa je samostatný územný samosprávny a správny celok SR. Združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom č. 138/1991 Zb. o majetku obcí samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami, pričom výkon samosprávy je definovaný v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.2.1 Geografické údaje

Geografická poloha obce: okres Brezno, mikroregión Horehron

GPS súradnice: 48.86 a 19.96

Susedné mestá a obce: Brezno, Beňuš, Braväcovo, Bacúch, Polomka, Závadka nad Hronom, Pohorelá, Val'kovňa, Šumiac, Telgárt

Celková rozloha kat. územia obce: 4172 ha

Nadmorská výška: 695 m.n.m. (stred obce)

Z administratívno-správneho členenia obec Heľpa patrí do Banskobystrického samosprávneho kraja a okresu Brezno. Zároveň je členom mikroregiónu Horehron. Južná hranica jej katastrálneho územia susedí s okresom Revúca (konkrétne s obcou Muráň),

severná s okresom Liptovský Mikuláš (obec Liptovská Teplička). Na západnej strane hraničí s katastrom obce Závadka nad Hronom a na východe s katastrom obce Pohorelá.

Územie obce Heľpa sa nachádza na strednom Slovensku približne 30 km od okresného mesta Brezno. Katastrálne územie obce Heľpa má rozlohu 41,72 km² a rozprestiera sa vo východnej časti Horehronského Podolia ležiaceho na hornom toku rieky Hron, ktoré zo severnej strany lemujú Nízke Tatry a z južnej strany gemerská časť Slovenského Rudohoria. Najvyšším vrchom je Veľká Vápenica (1691 m.n.m.), ktorá leží v hlavnom hrebeni Nízkych Tatier asi v polovici vzdialenosti medzi sedlom Čertovica a Kráľovou hoľou. Stred obce je položený v 695 m.n.m. Rieka Hron prijíma z oboch strán iba krátke prítoky potokov Krivul'a, Teplica a je splavná až po ústie Dunaja. Pod sedlom Priehyba vyviera výdatný prameň uhličitej minerálnej vody. Územie obce sa z klimatického pohľadu zaraďuje do mierne chladnej oblasti, pričom v zastavanej časti obce dominuje chladná, vlhká kotlinová klíma s veľkou inverziou teplôt. Priestorové rozšírenie jednotlivých typov a druhov pôd ovplyvňuje geologická stavba, povrch a klimatické pomery, pričom sa prejavuje výšková zonalita. Pri rieke prevládajú ílovité a glejovité pôdy, na svahoch sa vyskytujú hnedé lesné podzolové pôdy. Na svahoch pohorí prevažuje ihličnatý les, miestami aj bukové porasty. Do chotára zasahujú Národné parky Nízke Tatry a Muránska planina, súčasťou ktorého je aj prírodná rezervácia so strmými zrázmi a skalnatými stenami Veľká Stožka, kde sa zachovali pôvodné lesné spoločenstvá pralesovitého rázu. Pre svoje klimatické podmienky sa v oblasti poľnohospodárstva venuje pestovaniu menej náročných plodín (raž, ovos, zemiaky). Po kalamite sú lesné priestory ovplyvnené ekonomickou činnosťou. Z hľadiska komplexného pohľadu na kvalitu životného prostredia tu neboli zaznamenané intenzívne negatívne zásahy do krajiny. Územie je charakterizované nižšou hustotou obyvateľstva 59 obyvateľov/km², nižšou koncentráciou priemyselných prevádzok a menšou hustotou dopravných ciest, takže si zachovalo relatívne nepoškodený charakter.

Obec Heľpa všeobecne záväzným nariadením s prihliadnutím na históriu obce a na významné nežijúce osobnosti určila názov 33 ulíc a verejných priestranstiev. Priebežne určuje a prideliuje stavbám súpisné a orientačné číslo, vedie ich evidenciu a na vlastné náklady zabezpečuje ich označenie tabuľkami rovnakého vzoru. V súčasnosti obec prideliла 993 súpisných čísel. Obec eviduje 690 obývaných domov, 179 neobývaných domov, 33 domov na podnikateľské účely a úradu, 5 bytových domov.

5.2.2 Demografické údaje

Počet obyvateľov k 31.12.2022:	2413
Hustota obyvateľov:	58 obyv./km ²
Národnostná štruktúra:	slováci
Náboženské zloženie:	rímsko- katolíci

Vývoj a štruktúra obyvateľstva:

rok	2001			2011			2022			2022		
Obyvatelia podľa veku a pohlavia	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu	Muži	Ženy	Spolu
0 – 3	40	36	76	38	30	68	33	36	69	24	21	45
4 – 6	47	45	92	29	29	58	31	30	61	20	36	56
7 – 14	164	174	338	92	93	185	81	73	154	87	71	158
15 – 17	76	72	148	46	48	94	28	34	62	31	39	70
18 – 60	953	879	1832	853	804	1657	727	677	1404	695	653	1348
nad 60	183	350	533	260	431	691	264	412	676	299	437	736
Spolu:	1463	1556	3019	1318	1435	2753	1184	1288	2426	1156	1257	2413

5.2.3 Ekonomické údaje

Počet nezamestnaných v Heľpe : 89

Miera nezamestnanosti v obci: 4,45 %

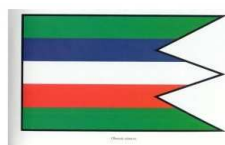
Počet nezamestnaných v okrese Brezno: 2511

Miera nezamestnanosti v okrese Brezno: 8,07 %

Miera nezamestnanosti v Banskobystrickom kraji: 9,98 %

5.2.4 Symboly obce

Obec Heľpa využila právo na vlastné symboly a po ich zapísaní do Heraldického registra Slovenskej republiky ich používa pri výkone samosprávy. Obec označila erbom obce a vlajkou obce budovu, ktorá je sídlom jej orgánov, zasadaciu miestnosť obecného zastupiteľstva a úradnú miestnosť starostu obce. Pri výkone samosprávy používa na rozhodnutia, oprávnenia a osvedčenia skutočností odtlačok úradnej pečiatky s erbom obce a názvom obce.

5.2.5 Logo obce

Obec nemá vytvorené vlastné logo a na písomnosti používa erb obce.

5.2.6 *História obce*

Najstaršia písomná zmienka o existencii obce pochádza z urbáru Muránskeho panstva z roku 1549, v ktorom habsburský generál Mikuláš zo Salmu spísal práva a povinnosti obyvateľov horehronských osád, medzi nimi aj Heľpy. V tomto súpise sa uvádza, že v Heľpe žijú bratia Jakub a Peter Heľpänski na spoločnej usadlosti, kde chovajú 250 oviec. Teda najstaršími doposiaľ zistenými obyvateľmi obce boli pastieri oviec, nazývaní valasi. S rozširovaním plôch poľnohospodárskej pôdy sa postupne venovali aj pestovaniu poľnohospodárskych plodín a chovu dobytky. Takto sa z pôvodných pastierov už v 17. stor. stávali roľníci.

Z hľadiska náboženskej štruktúry obce mali v 16. storočí prevahu evanjelici nad katolíkmi. Neskôr sa obec preorientovala výlučne na katolícke náboženstvo. Heľpania si postavili drevený kostolík, neskôr si utvorili svoju farnosť a v roku 1806 si veriaci začali stavať nový kostol.

V druhej polovici 18. stor. sa začal rozvíjať železiarsky priemysel. Po vzniku Československej republiky sa v roku 1926 natrvalo zastavila práca v horehronských železiarňach. V období prvej Slovenskej republiky sa ekonomická a sociálna situácia obyvateľstva mierne zlepšila. Základné premeny sa uskutočňovali po 2. svetovej vojne. V období socializmu sa v obci vybudoval miestny rozhlas, športový štadión, verejné osvetlenie, obchodný dom, základná škola, telocvičňa, školské bytovky, prírodný amfiteáter, zdravotné stredisko, nové vodojemy a zreguloval sa potok Krivul'a, ktorý preteká obcou.

Po revolúcii v roku 1989 sa tempo rekonštrukcie a investičných akcií ešte zvýšilo. Vybudovali sa rozvody zemného plynu, kanalizácia, telefónne rozvody, zrekonštruovalo sa námestie obce, postavila sa nová fara, dom smútku, lyžiarsky vleč, zrekonštruovalo sa okolie kostola a ulice dostali nový asfaltový koberec.

Od roku 1966 sa každoročne konajú koncom júna Horehronské dni spevu a tanca a od r. 1999 začiatkom júna detský folklórny festival Kolovrátok.

Heľpa si pre svoju nádhernú scenériu našla svojich obdivovateľov, ktorí sa do tohto kraja veľmi radi vracajú.

5.2.7 *Pamiatky*

Rímsko-katolícky kostol z r. 1806 je zasvätený Nanebovzatej Panne Márii. V posledných rokoch bola uskutočnená rekonštrukcia jeho interiéru aj exteriéru. Pri kostole sa nachádza cintorín, ktorý dostala obec do správy v r. 2009 a previedla požadované úpravy jeho vzhľadu.

Obnovený pamätník padlých hrdinov I. a II. svetovej vojny v roku 2011.

V obci možno vidieť ešte niekoľko desiatok zachovaných drevených domov z 19. storočia.

V obci sa nachádza súkromné zariadenie na zbíjanie súkna - elektrická valcha z r. 1917.

5.2.8 Významné osobnosti

Obec navštívil aj známy umelec, fotograf, filmár a hudobník Prof. Karol Plicka, ktorý sa vyjadril, že tu našiel kroje, zvyky a ľudí v najčistejšej podobe. V roku 1928 natáčal v obci hry heľpianskej mládeže, ktoré zaradil do dokumentárneho filmu „Za slovenským ľudom“ a v roku 1933 do filmu „Zem spieva“. Tento film bol zaradený do klenotnice svetového fondu umenia. Boli v ňom zaznamenané zvyky, obyčaje, životný štýl a dobové kroje pre budúce generácie.

V obci pôsobili aj ďalší umelci, z ktorých treba spomenúť maliara Janka Alexyho, Zola Palugyuaya a spisovateľa Jozefa Cígera Hronského, ktorý námety pre svoje knihy „Jozef Mak“ a „Brondove rozprávky“ čerpal z heľpianskeho prostredia.

5.3 Základná charakteristika dcérskych účtovných jednotiek

5.3.1 Základné identifikačné údaje Základnej školy Heľpa

Názov školy:	Základná škola Heľpa
Adresa školy:	Školská 604/17
IČO:	37 828 355
Hlavná činnosť SK NACE:	80102 Základné školstvo
Telefón:	048/6186205
E-mail:	skola@zshelpa.edu.sk
www stránka:	helpazs.edupage.org
Zriaďovateľ školy:	Obec Heľpa
Dátum zriadenia:	1.7.2002

Organizačné členenie

1. Základná škola
2. Školský klub detí

Vedúci zamestnanci školy

Riaditeľka: Mgr. Alena Milanová
Zástupkyňa: Mgr. Daniela Čupková

Rada školy

Predseda: Ing. Janka Oravkinová
Pedagogickí zamestnanci: Mgr. Janka Vojtková
Mgr. Andrea Bat'ková
Nepedagogickí zamestnanci: Anna Martincová
Zástupcovia rodičov: Mgr. Zuzana Gergeľová
Mgr. Katarína Felejová
Zdenka Maková
Zástupcovia zriaďovateľa: Mgr. Mária Kemková
Jozef Kukul'a
Anna Koreňová
Mgr. Andrea Oravkinová

Poradné orgány školy

Metodické združenie: Mgr. Mária Bošeľová
Predmetová komisia prírodovedných predmetov: Mgr. Jana Vojtková
Predmetová komisia spoločensko-vedných predmetov: Mgr. Daniela Čupková

Údaje o zamestnancoch

Druh pracovného pomeru: TPP - 14 pedagogickí pracovníci
4 nepedagogickí
DPP - 5 pedagogickí
Znížený úväzok – 2 pedagogickí, 1 nepedagogickí

ZPS 1 pedagogický,

Počet kvalifikovaných pracovníkov 18, nekvalifikovaných 1.

Údaje o triedach a žiakoch

Počet žiakov školy: 204

Počet tried: 11

Ročník		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	Spolu:
Počet tried		2	1	1	1	1	1	1	2	1	11
Počet žiakov		35	17	24	15	26	20	15	34	18	204
Z toho v ŠKD		21	13	15	2	1					52

Úspešnosť žiakov na prijímacích skúškach na stredné školy:

	Gym 8.roč	Gym Biling.	Gym 4. roč	SOŠ	SOU	OU	Iné	Spolu
prihlásení		1	3	14			1	19
prijatí		1	3	14			1	19
% úspešnosti		100	100	100			100	100

V šk. roku 2022 sa monitor na ZŠ neuskutočnil.

Stratégia školy

Transformácia školy na modernú, tvorivo-humanistickú, s orientáciou na osobnosť žiaka a rozvoj jeho kompetencií pre život v 21. storočí.

Škola ponúka

Edukáciu v príjemnom prostredí

- Možnosť integrácie žiakov so špeciálnymi potrebami v bežných triedach
- Využitie interaktívnych tabúl vo vyučovacom procese vo všetkých učebniach

Vyučovanie cudzích jazykov

- prvý cudzí jazyk (anglický) už od prvého ročníka
- druhý cudzí jazyk (nemecký) od šiesteho ročníka

Informatická výchova

- práca s počítačom na vyučovaní
- počítačové záujmové krúžky
- elektronizácia vyučovania prostredníctvom tabletov
- informatika v ŠKD

Regionálna výchova

- zachovávanie zvykov a tradícií
- ľudový tanec a ľudový spev
- ľudový rozprávač

- tradičné horehronské jedlá
- zvykoslovia podľa ročných období

Bohatá mimoškolská činnosť

- 12 záujmových krúžkov (počítačový, redakčný, futbalový, florbalový ...)
- Detský folklórny súbor Heľpančok
- organizovanie zábavných popoludní a programov pre verejnosť
- turistika, vychádzky do prírody, korčuľovanie, plávanie
- fitnes priamo v škole, rozvoj telesnej výchovy a športu
- Detský prázdninový pobyt Mydlík

Výcviky

- Lyžiarsky výcvik
- Plavecký výcvik
- Škola v prírode

Prehľad výsledkov súťaží a olympiád

Názov súťaže	Počet žiakov	okr. kolo	kraj. kolo	národ. kolo	medzinár. kolo
Šaliarsky Maľko	10	2	0		
Hviezdoslavov Kubín	30	5	1		
Eko súťaž	50	10			
Matematický klokan	10	0	0		
Pytagoriáda	20	3	0		
Biologická olympiáda	3	3	3		
Dejepisná olympiáda	0	0	0		
Olympiáda SJL	13	1	0		
Matematická olympiáda	4	2	0		
Let s play	20	2			
Expert geniality show	0	0			
Florbalový turnaj	30	0			
Chemická olympiáda	2	1	0		
Vybíjaná	68	0			
Olympiáda ľudských práv	40	0			
Technická olympiáda	15	3	0		
Olympiáda v ANJ	35	1	0		
English solutions	12	0			
Všetkovedko	11	0			
Slávik Slovenska	20	3			
Geografická olympiáda	19	0			
iBobor	160				
Horehronská Valaška	2	2	2	2	

Hore Hronom dole Hronom	25	3			
Biologická olympiáda	1	1			
Jar Kláry Jarunkovej	3	2			
Veľkonočná písanka	10	2			
Memoriál M.R.Štefánika	5			2	
Súťaž Moja obec	4	4			
Futbový turnaj	11				
O Bomburovú šabl'u	1	1			
Horehronská atletika	13	6			
Horehronský Bučnik - zjazd	1	1			

Aktivity a prezentácia na verejnosti

Exkurzie a výlety

Návšteva VUC Banská Bystrica

Štátna opera Banská Bystrica - predstavenie Čarovná flauta

Spišská Nová Ves - divadelné predstavenie Perinbaba

Deň remesiel, Horehronské múzeum Brezno

Bábkové divadlo Banská Bystrica- predstavenie Veľká cesta, Prírodovedné múzeum

Projekt Erasmus + - exkurzia Spojená stredná škola a hrad Modrý Kameň

Výcviky:

Základný plavecký výcvik pre žiakov III. ročníka na plavárni v Závadke n/H - 23 žiakov

Lyžiarsky výcvik pre žiakov VII.-VIII. ročníka v stredisku Polomka Búčnik - 29 žiakov

Súťaže v prednese literárnych diel:

Hviezdoslavov Kubín

Šaliensky Mat'ko

Sládkovičova Radvaň

Jar Kláry Jarunkovej

Výtvarné a literárne súťaže:

Výtvarná súťaž - Ovocie pre školy

Výtvarná súťaž – Eko súťaž (Polomka)

Literárna súťaž – Eko súťaž (Polomka)

Výtvarná súťaž: Memoriál M.R.Štefánika (Lučenec)

Výtvarná súťaž: Hore Hronom dole Hronom (Telgárt)

Literárna súťaž: Hore Hronom dole Hronom (Telgárt)

Výtvarná súťaž: O Bomburovu šabl'u (Brezno)

Výtvarná súťaž: Veľkonočná písanka (Brezno)

Podujatia zamerané na ekológiu a environmentálnu výchovu

Zber papiera spojený so získavaním poznatkov o separácii odpadu
Aktivity spojené s projektom Zelená škola - zdravé rastliny pre zdravý vývoj
Jedlá záhradka - podpora zdravého životného štýlu
Deň mlieka - vplyv mliečnych výrobkov na naše zdravie
Zber šípok - spolupráca školy s OZ Štátne lesy Beňuš
Mikulášska zbierka pre útulok Tuláčik
Zdravé recepty pre zdravý život
Voda náš najväčší dar, výtvarná súťaž ŽŠR
Zimná vychádzka po stopách zvierat
Pozorovanie zvierat v obore žiakmi z ŠKD
Projekt Ekoalarm, vzdelávanie v téme odpadov pre 1. a 2. stupeň
Súťaž o najlepšie separujúcu triedu - "Odpadko či Separko"
Vytvorenie živého kútika s mraveniskom, vodnou korytnačkou, králikom a motýľou farmou
Deň Zeme 2023 - čistenie areálu školy od odpadkov
Zem zblízka- fotografická súťaž ŽŠR Upracme svoje okolie!
Deň jablka - zdravá výživa v škole
Ovocie pre školy - cyklus aktivít na podporu zdravého životného štýlu
Projekt Školská záhrada, sadenie stromčekov v eko triede
"Múdre lúčne počítadlo" - aktivity v oblasti biodiverzity, ekologického a kritického myslenia žiakov
Spolupráca so správou NAPANT -u, aktivity s Bc. Annou Šuchaňovou pre 1. a 2. stupeň

Aktivity v oblasti rozvoja cudzích jazykov

Let's Play - regionálna súťaž v anglickom jazyku žiakov 3. a 4. ročníka
EnglishSolutions - medzinárodná jazyková súťaž žiakov základných škôl - 5. ročník
Let's Talk About Our Food - diskusia o jedle v cudzom jazyku
Európsky deň jazykov - aktivity v rámci medzinárodného dňa
Olympiáda z anglického jazyka
English is fun! - aktivity v anglickom jazyku - rovesnícke vyučovanie
Deň Európy

Mediálne aktivity a rozvoj mediálnej gramotnosti

SHOWT!ME - Mediálna výchova naživo Školský časopis BODKA
Jeden deň v mojej škole - školský blog
Školské sociálne siete - Facebook Základná škola Heľpa a Instagram zs_helpa
Svetový deň pre bezpečnejší internet
Triedne televízne vysielanie
MEDIA WORLD INVENTIONS - Aktivita Rozumieme médiám
Moderovanie slávnostnej akadémie "Deň matiek"
Starší čítajú mladším

Tvorivé programy, slávnostné akadémie, vystúpenia žiakov:

Pasovanie prvkov Deň mlieka

Do školy na bicykli
Svetový deň televízie - "Triedne televízne vysielanie na MEV"
Svetový deň duševného zdravia
Veľká školská sánkovačka
Snehová výzva - tvoríme v snehu
DRESS UP DAY - Témy: Môj športový idol, Do školy v pyžame
NO BACKPACK DAY - Do školy bez tašky!
MEME CONTEST
Fotografická súťaž pri príležitosti Dňa Zeme "ZEM ZBLÍZKA"
Súťaž VODA - NÁŠ DAR
Školské besedy - delegát OSN Michal Salini, majster sveta v Spartan Trifecta Race Adam Riapoš
Olympiáda ľudských práv
Deň Európy
Naprieč kultúrami
Svetový deň Downovho syndrómu
Tvorivá noc v škole
Svetový deň najlepších priateľov
Školská záhrada
Ako funguje naša obec? (exkurzia na obecnom úrade)
Debatný klub - hovorme spolu o našej škole a budúcnosti v nej - aktivita v rámci Žiackej školskej rady
Časová schránka 5.A
Medzinárodný deň piknikov - Veľký školský piknik
Po kolede - vinše, zvyky, pečenie oblátok a medovníkov
"Posolstvo Vianoc" - pozdravy priateľom školy
"O najkrajšiu vianočnú fotografiu" - školská súťaž
Mikulášska zbierka pre útulok Tuláčik
Zbierka Hodina deťom
Starší čítajú mladším
Vianočná pošta
Vianočná akadémia
Veľká Vianočná výzva - Koľko lásky sa vojde do krabice od topánok? (vianočné darčeky pre seniorov v DDS)
Deň matiek - slávnostná akadémia na amfiteátri v Heľpe
Európsky týždeň športu - cezpoľný beh pre žiakov, učiteľov a širokú verejnosť
Tvorivé dielne - keramikárstvo
Modelové voľby parlamentu so žiakmi ôsmeho a deviateho ročníka
Medzinárodný deň pamiatky obetí holokaustu - prezentácie žiackych prác
"Krajina mladých" - žiaci ZŠ Heľpa respondentmi podcastu Denníka N
Moja obec, moja škola - regionálna súťaž
Medzinárodný deň detí so záchrannými zložkami
Divadelné predstavenie žiakov.4. ročníka Škola v Mačkovciach
DFF Kolovrátok - predstavenie DFS Heľpančok "Lúčne hry"

Putovné horehronské divadlo - sprievodné podujatie DFF Kolovrátok so školami regiónu Horehronie

Podujatia zamerané na zdravý vývoj detí a mládeže v ZŠ Heľpa a ich socializáciu:

Cyklus prednášok o správnom psychickom, fyzickom a sociálnom vývoji pre žiakov 7. ročníka:

„Na štarte k mužnosti." chlapci

„Dospievam alebo život plný zmien." dievčatá

Kritické myslenie v mediálnom priestore - ako sa nedat' ovládnuť médiami - triedne televízne vysielanie

Školský časopis BODKA - tvorivá práca žiakov v mediálnom svete

Školská schránka: „Ucho, ktoré ťa stále počuje."

Cyklus preventívnych prednášok RÚVZ:

Nelátkové závislosti

Moderné je nefajčiť

Drogy

Svetový deň duševného zdravia

Pomáhame chrániť deti v ohrození, národná linka pomoc deťom v ohrození Viac ako Nick

Prednáška na tému šikanovanie a kyberšikana, v spolupráci s OO PZ Pohorelá

Svetový deň pre bezpečnejší internet

Prednáška: Pravda o drogách

Prednáška: Zdravé zúbky, 1. stupeň v spolupráci RÚVZ

Bezpečne na ceste, výstroj a práca PZ v spolupráci s OO PZ Pohorelá, 1. stupeň

Trestnoprávna zodpovednosť, v spolupráci s OO PZ Pohorelá

Prednáška: Bez drog

Prednáška: Alkohol a prevencia vzniku závislosti v spolupráci RÚVZ a CPPaP

Deň detí so záchrannými zložkami

Cyklus webinárov zameraných na voľbu povolania

Čím budem - "Mapa škôl" spolupráca s regionálnym centrom kariéry BBSK

Rovnosť príležitostí pre všetkých - podujatie pri príležitosti Medzinárodného dňa Downovho syndrómu

Výchova k zdravému životnému štýlu s dôrazom na boj proti obezite

Prednášky v spolupráci RÚVZ pre 1. a 2. stupeň:

Obezita a zdravá strava

Diabetes

Ako sa chrániť pred chrípkou

Zdravé zúbky

Testovanie pohybových aktivít žiakov . - 1. až 3. ročníka

Florbalový turnaj žiakov 2. stupňa: "O pohár riaditeľky školy"

Svetový deň "Pohybom ku zdraviu" - športové súťaže žiakov

Európsky týždeň športu - štafetový beh školákov a učiteľov

Futbalový turnaj "O pohár generálneho riaditeľa Železiarní Podbrezová"

Do školy na bicykli

Športové hry v ŠKD

Školské turnaje vo vybíjanej 1. a 2. stupeň

Jesenná Šarkaniáda - pohyb žiakov v prírode

Veľká snežná výzva- Zdravý životný štýl

Aktivity pre 1. stupeň: Uhádni čo ješ

Projekty, do ktorých je škola zapojená

Škola vypracovala projekt na tému - prevencia znečisťovania ovzdušia.

Cieľom projektu je, aby sme sa stali školou s vlastným environmentálnym programom minimalizujúcim zaťažovanie životného prostredia odpadmi a emisiami. Environmentálnym zámerom školy je, aby žiaci prichádzali do školy celoročne pešo alebo na bicykli.

Iné projekty

Vtáčie mestečko v náručí hôr - pokračujúci environmentálny projekt

Tajomstvo podhorských nízkotatranských lúk

Hovorme o jedle - národný projekt

Ovocie pre školy - celoslovenský projekt zameraný na zdravé stravovanie

Školská záhrada

Biodiverzita okolo nás - pokračujúci environmentálny projekt

EkoAlarm s nadáciami Živica a Ekopolis - environmentálny projekt

Zelená škola - pokračujúci environmentálny projekt s nadáciou Živica

E- testovanie

Osobnosti, ktorých siločariy života sa dotkli Horehronia - dlhotrvajúci projekt zameraný na rozvoj čitateľskej gramotnosti

Strom života významných osobností slovenského národa - projekt zameraný na poznávanie vlastného regiónu

Dobrý deň, priatelia, o chvíľu vysielame - pokračujúci projekt na rozvoj čitateľskej, mediálnej gramotnosti a kritického myslenia

Projekt ZVÝŠENIE KVALITY VZDELÁVANIA NA ZÁKLADNEJ ŠKOLE HEĽPA

V projekte zameranom na rozvoj čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti pokračujeme aktivitami:

Z extra hodín, ktoré sme vyučovali v rámci projektu:

Matematické a finančné minimum,

Environmentálna výchova,

Tajomstvá fyziky.

Získané knihy využívame v školskej čítarni - mimočítankové čítanie, besedy o prečítaných knihách, literárne kvízy.

Získané učebné pomôcky sú súčasťou školskej cvičnej firmy "FIN BANK HEĽPA" a slúžia na rozvoj matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti aj na iných, prevažne prírodovedných predmetoch

Materiálno-technické podmienky

Objekt školy sa skladá z jednej samostatnej budovy a telocvične. Škola má k dispozícii multifunkčné ihrisko v športovom areáli obce. Škola po komplexnej rekonštrukcii v roku 2011 neustále pokračuje v zlepšovaní úrovne exteriérov a interiéru školy. V lete 2016 prešla rekonštrukciou elektrických rozvodov. V rokoch 2020 a 2022 sa uskutočnila veľká rekonštrukcia telocvične - výmena elektrických rozvodov, vybrúsenie podlahy, prelakovanie a namaľovanie nových čiar. Maľovanie telocvične, renovácia obkladov.

Škola disponuje zrekonštruovanými resp. novovybudovanými odbornými triedami:

- školská čítareň "Želka a Gitka"
- školská cvičná firma "FIN-BANK-HELP" - učebňa určená na rozvoj matematickej a finančnej gramotnosti
- fyzikálno-chemické laboratórium
- školská kuchynka
- školské fitness centrum
- oddychová zóna pre žiakov so zdravotným znevýhodnením
- počítačová učebňa
- multimedialná učebňa
- mobilná tabletová učebňa
- telocvična
- trieda - tvorivé dielne
- oddychová zóna - hlavná chodba

Kmeňové triedy (11) sú tematicky zamerané - trieda tvorivej dramatiky v angličtine, bábkoherektva, geografie, histórie, literárnych dejateľov, trieda venovaná rodákovi Jankovi Riapošovi a pod.

V exteriéri školy bola vybudovaná EKO trieda, ktorá sa bude ďalej rozširovať. Nachádza sa v nej altánok vhodný na vyučovanie ľubovoľných vyučovacích predmetov, bylinková špirála, pocitový chodník, meteorologická stanica, malé arborétum, zdravé rastliny a pod. V EKO triede sa nachádza zostava na šplhanie pre žiakov ŠKD i 1. stupňa na boj proti obezite a podporu zdravého životného štýlu. V tomto zmysle boli na dolnom podlaží školy vytvorené hracie polia na rozvoj pohybových aktivít. Pribudli aj nové športové náčinia, ktoré na dolnej chodbe školy v prípade nepriaznivého počasia alebo vonku v areáli školy využívajú žiaci počas veľkej prestávky.

EKO trieda bola rozšírená o ďalšie "oddelenie". Pribudol multifunkčný domček určený pre mladých prírodovedcov, "múdre počítadlo" zamerané na ochranu ŽP a biodiverzitu v okolí školy, prírodná telocvična s piatimi cvičiacimi strojmi. Do EKO triedy boli vysadené rastliny, ktoré prinášajú zdravé plody do "zdravej školy".

Pre žiakov boli vytvorené lepšie podmienky na tréningovú činnosť v oblasti atletiky v areáli školy (vrh guľou, beh, skok do diaľky...).

Aby sa žiaci, pedagogickí a nepedagogickí pracovníci cítili čo najpríjemnejšie, veľký dôraz kladieme na estetické prostredie tried, chodieb, zborovne a učební. Na informačných tabuliach a vitrínach vo vstupnej hale majú možnosť žiaci, rodičia a široká verejnosť nájsť informácie o úspechoch a aktivitách školy. Žiaci majú možnosť vidieť svoje vlastné práce.

Snažíme sa budovať priateľskú atmosféru medzi žiakmi navzájom, medzi žiakmi a pracovníkmi školy, medzi pedagógmi a rodičmi, ale aj širokou verejnosťou.

V prípade akýchkoľvek nejasností a problémov sa môžu obrátiť na „Ucho, ktoré ťa počúva“, ktoré je umiestnené pri schránke problémov žiakov. Na našej škole pracuje aj žiacky školský parlament, prostredníctvom ktorého žiaci môžu vstupovať do činnosti školy so svojimi návrhmi a nápadi.

Modernizácia Základnej školy v Heľpe spočíva aj vo vytvorení bezprašného zdravého životného prostredia. Klasické čierne tabule, na ktoré sa písalo prašnými kriedami, sme vymenili za biele keramické magnetické tabule. Žiaci píšú špeciálnymi popisovačmi a napísané zotierajú špeciálnymi magnetickými stierkami.

Každá trieda je vybavená interaktívnou tabuľou, dataprojektorom, notebookom s príslušenstvom. Pre ľahšiu manipuláciu a rýchlejšiu prípravu na vyučovaciu hodinu sa príslušná technika ku každej tabuli sa nachádza v špeciálnych skrinkách.

Priestory školy sú bezpečné a zdraviu vyhovujúce. Na začiatku školského roka sú všetci pedagogickí pracovníci a žiaci poučení o bezpečnosti pri práci v triedach, laboratóriách, odborných učebniach a telocvičniach. Samostatné poučenie o bezpečnosti a ochrane zdravia vždy predchádza školským výletom, exkurziám, športovým sústreďeniam, plavárňam.

Spolupráca školy s rodičmi

Škola má záujem o čo najlepšiu spoluprácu s rodičmi žiakov na všetkých úrovniach. Systematicky poskytujeme informácie rodičom o dianí v škole a o osobnom vývine ich dieťaťa. Dôležitú úlohu tu zohráva spolupráca rodičov s triednymi učiteľmi a výchovnou poradkyňou. Uskutočňujeme programy spolupráce s rodičmi a učiteľmi zamerané napríklad na profesijnú orientáciu žiakov a výber budúceho povolania resp. strednej školy. Máme záujem na prehľbovaní aktívnej spolupráci rodičov, pedagógov a žiakov na dianí školy. Ide predovšetkým o podporu rozvoja záujmovej činnosti, besedy, súťaže, aktívnu pomoc v rámci regionálnej výchovy a pod. V neposlednom rade máme záujem organizovať podujatia zamerané na recipročné vzdelávanie rodičov a učiteľov. Aby sa zabezpečili dobré vzťahy rodičov a pedagógov navzájom, škola spolupracuje s rodičmi rôznymi formami, pričom ide o:

- skupinové formy spolupráce s rodičmi - celoškolské a triedne schôdzky, besiedky, diskusie na vybrané témy, Dni otvorených dverí, Deň matiek, športové súťaže a pod.
- individuálne formy spolupráce s rodičmi - napr. diskkrétne poskytovanie informácií o známkach, o pokroku dieťaťa v učení a v správaní, ale aj poskytovanie informácií o ďalších aktivitách, ktoré sa na škole uskutočňujú.

Všetky spomenuté aktivity majú preventívny charakter, pretože dobré partnerské vzťahy medzi učiteľmi a rodičmi znižujú potencionálne konflikty a problémy detí v škole.

Spolupráca školy a verejnosti

Základná škola Heľpa je moderná škola, ktorá je otvorená spolupráci s rôznymi spoločenskými organizáciami. Dlhodobo a úspešne spolupracuje s CPPP a P v Brezne, OO Policajného zboru v Pohorelej, OR Policajného zboru v Brezne, ČŠPP v Revúcej, OZ Lesy Beňuš, NAPANT-om, OZ Slovensko bez drog, OVB Allfinanz Slovensko a. s., Slovenským národným strediskom pre ľudské práva, DÚHA - Dedinskou úniou heľpianskych aktivistov.

História školy

Prvý písaný záznam o heľpianskej škole je z roku 1736, kedy si obec vyvolila aj prvého učiteľa. Predpokladá sa, že pred týmto rokom navštevovali školopovinné deti z Heľpy školu v Pohorelej, pretože tam bola farnosť. Z tohto roku pochádza historická zmienka o učiteľovi Tockovičovi Hiláriuovi, ktorý učil v Heľpe až do r. 1754. V rokoch 1754 – 1784 tu vyučoval Martin Spissak, v rokoch 1784 – 1799 odovzdával školopovinným deťom vedomosti Jozef Repaský a v rokoch 1799 – 1809 v Heľpe vyučoval Ondrej Horváth. Od r. 1809 až do r. 1837 v nej učil Juraj Szekeres.

Podľa kanonickej vizitácie z roku 1782 bola prvá školská budova drevená. Škola, ktorú postavila obec, mala dve miestnosti. Byt pre učiteľa a jednu priestrannú triedu. Školu navštevovalo 122 detí od Michala (29. septembra) do Juraja (24. apríla). V roku 1845 sa začalo vyučovať v kamennej škole. Išlo o bývalú faru pri potoku.

Rímsko-katolícku ľudovú školu v Heľpe v roku 1861 navštevovalo 130 chlapcov a 102 dievčat vo veku od 6 do 12 rokov. Žiaci prvé písmenká a číslice vpisovali griflíkom na azbestovú tabuľku. Vzhľadom na počet žiakov sa vyučovalo dvojsmenne. Najdlhšie pôsobiacim učiteľom v tomto období bol Ján Ďurčík, ktorý od r. 1822 vykonával funkciu pomocného učiteľa pri Jurajovi Szekeresovi a od roku 1837 pôsobil ako samostatný učiteľ. Z kroník sa dozvedáme, že škola v týchto rokoch mávala iba jedného učiteľa a iba náboženstvo vyučoval kňaz, ktorý bol zároveň je správcom. Ján Ďurčík za 50 rokov výkonu učiteľskej praxe dostal vyznamenanie od uhorského kráľa. Pokiaľ ide o obsah vyučovania v spomínanom období, išlo spočiatku o triviálnu školu, aké boli zriaďované v dedinách i mestách pre vyučovanie náboženstva a trívia (čítanie, písanie, počítanie). Je rovnako známe, že napríklad v roku 1862 sa na takýchto školách vyučovali nasledovné predmety: katechizmus, biblické dejiny, slovenčina, zemepis, počty, písanie, pravidlá mravného chovania.

V školskom roku 1904/1905 bola cirkevná Rímsko-katolícka ľudová škola v Heľpe poštátnená. Do roku 1904 existovala škola ako rímskokatolícka cirkevná ľudová škola pod správou školskej stolice, ktorej predsedal miestny farár.

Škola pretransformovaním sa z cirkevnej na štátnu školu stratila možnosť rozhodovať o vyučovacom jazyku. Vyučovacím jazykom v heľpianskej škole sa stala maďarčina.

Rozsiahly požiar, ktorý vypukol v obci Heľpa 25. mája roku 1906 spôsobil, že stará budova školy ľahla popolom. V tom čase nová budova ešte nebola dostavaná, v dôsledku čoho sa vyučovanie prerušilo a vyučovať sa začalo až v novej budove školy dňa 3. januára 1907. Bola to štátna šesťročná ľudová škola, ktorej správcom do r. 1913 bol F. Cincík.

Po roku 1918 sa školstvo na Slovensku vyvíjalo v rámci Československej republiky. Úradným jazykom sa stala slovenčina. Organizácia školstva v prvých rokoch Československej republiky bola ešte podľa rakúsko-uhorských školských zákonov. Významným medzníkom bol rok 1922, kedy bol schválený tzv. Malý školský zákon, ktorý zaviedol povinné vyučovacie predmety na obecných (ľudových) školách a uložil zabezpečovať vyučovanie náboženstva na ľudových školách vo všetkých triedach po dve hodiny týždenne. Od školského roka 1927/1928 bola povinná osemročná školská dochádzka. Je známe, že do roku 1924 bol správcom školy v Heľpe Imrich Horanský. V školskom roku 1925/1926 bol riaditeľom školy Dr. Ján Havaš a od roku 1926 prevzal správcovstvo Štátnej ľudovej školy

Július Herchl. Pramene uvádzajú, že v školskom roku 1933/1934 vyučovalo v Štátnej ľudovej škole v Heľpe 11 učiteľov v siedmich ročníkoch. V školskom roku 1935/1936 bola zavedená ôsma trieda, v ktorej vyučoval učiteľ Dezider Vondra. Pestrá bola aj mimoškolská činnosť. V roku 1926 bola založená Organizácia dorastu československého červeného kríža, ktorá mala v desiatich triedach 150 členov. Pri kostole sa nachádzala ovocná škôlka. Viedli ju Augustín Sopko a Ján Ramaj. Rozvíjalo sa aj žiacke ochotnícke divadlo pod vedením Márie Ličkovej.

Po zániku Československej republiky a vzniku Slovenskej republiky nastali zmeny aj v školskej oblasti. V roku 1940 vyšiel zákon o ľudových školách, podľa ktorého sa tieto rozdeľovali na cirkevné a obecné. V zmysle tohto zákona bola Štátna ľudová škola v Heľpe pretransformovaná na Rímsko- katolícku školu.

V roku 1945 zaznamenávame vznik Štátnej meštianskej školy (Stredná škola Heľpa). Mala 101 žiakov v troch triedach a prvým riaditeľom bol Tibor Andraško. Vyučovanie prebiehalo v jednej budove spolu so Štátnou ľudovou školou Heľpa. V r. 1947 sa riaditeľom Strednej školy v Heľpe sa stal Augustín Sopko, ktorý túto funkciu vykonával až do roku 1953, kedy došlo k zlúčeniu škôl.

V r. 1948 vznikla Národná škola Heľpa, v tom čase v nej bol riaditeľom Július Herchl, ktorý v školskej kronike v školskom roku 1951/1952 ponúka zhodnotenie práce celej školy. Škola nastúpila na cestu socialistickej výchovy. Žiaci jednotlivých tried súťažili medzi sebou v dochádzke, prospechu, správaní, v zberoch. Každý pracovný deň sa začínal zhromaždením žiakov pred školou a pozdravom „Bud' práci česť!“ Následne sa žiaci rozišli do tried, kde zaspievali prvú slohu Piesne práce alebo Piesne mieru. Vyučovanie žiakov v 3. až 5. ročníku pokračovalo päť až desať minútovým prehľadom dennej tlače (do školy chodilo až 30 druhov rôznych novín a časopisov). Nasledovala diskusia. V 1. a 2. ročníku namiesto čítania z tlače učitelia kládli žiakom jednoduché otázky: o vojne a mieri, o JRD, potrebe zberu liečivých rastlín a pod.

Dňa 5. marca 1951 bola založená Pionierska organizácia. Pri svojom založení mala 32 členov a niesla meno Petra Jilemnického. V roku 1950 bola v Heľpe zriadená aj Osobitná škola.

V roku 1953 došlo k zlúčeniu Strednej školy Heľpa a Národnej školy. Vznikla nová Osemročná stredná škola v Heľpe. Jej riaditeľom sa stal Ondrej Strapko. Túto funkciu vykonával až do roku 1958. V rokoch 1959 - 1965 funkciu riaditeľa školy vykonával Michal Urban.

V školskom roku 1957/1958 mala škola 18 tried. V nich sa vyučovalo 571 žiakov. Škola mala iba 8 vhodných učební, ostatné učebne, ktoré boli k dispozícii boli núdzové a nevyhovujúce. Vyučovalo sa na pošte (dve triedy), v penzióne (dve triedy), v materskej škole (jedna trieda). V dvanástich triedach zostalo poldenné striedavé vyučovanie. Toto trvalo v heľpianskej škole nepretržite od roku 1929, čiže k spomínanému školskému roku 29 rokov. Škola nemala kabinety, učebné pomôcky boli na chodbe i v drevárni. Vzhľadom na danú situáciu uznesením rady Krajského národného výboru v Banskej Bystrici r. 1958 bola schválená investičná úloha pre novostavbu 13-triednej školy v Heľpe. V roku 1960 bola zavedená deväťročná povinná školská dochádzka.

Uvedený rok bol významným medzníkom aj preto, že sa škola premenovala na Základnú deväťročnú školu v Heľpe. Od roku 1962 sa vyučovalo v novej školskej budove. O

rok neskôr bola dokončená telocvičňa. Počet žiakov základnej školy neustále stúpal, v roku 1964 sa na škole vyučovalo celkom 727 žiakov (361 chlapcov a 366 dievčat) v 22 triedach. V školskom roku 1965/1966 už funkciu riaditeľa školy vykonával Jozef Vozár (1965-1974). Ondrej Strapko založil hudobný krúžok. V dňoch 4. - 5. júna 1966 sa konal I. ročník Horehronských dní spevu a tanca v Heľpe a od vtedy hlboko poznačili záujmovú činnosť v základnej škole, ktorá v súčasnosti vyučuje regionálnu výchovu ako predmet.

V roku 1974 sa stal riaditeľom školy až do r. 1978 Ján Žiak. Za réžie Júlie Renčovej bola nacvičená divadelná hra „Ulička“. Konali sa rôzne súťaže a na konci školského roka 1972/1973 sa uskutočnila recipročná návšteva družobnej školy v štítoch. V školskom roku 1973/1974 pionieri oslavovali 25 výročie založenia PO SZM. Noví pionieri skladali slávnostný pioniersky sľub pri pamätníku padlých na námestí. V tomto školskom roku bola jedna budova starej školy daná do nájmu národnému podniku Tesla, čím sa ešte viac skomplikovala práca v škole. Žiaci 1. - 5. ročníka mali striedavé vyučovanie, družina bola umiestnená do zasadačky MNV. V základnej škole sa často striedali učitelia, ale určité jadro tu zotrvalo úctyhodné roky. V školskom roku 1977/1978 kronikárka zaznamenala slávnostné odovzdávanie občianskych preukazov, ktoré sa konalo na miestnom MNV.

V roku 1982 poslední deviataci opustili ZDŠ. Riaditeľom školy bol Ján Riaz. Od školského roku 1982/83 bola základná škola opäť osemročná.

Od r. 1982 do r. 1991 bol riaditeľom školy Juraj Halaj. V ďalšom období stáli vo vedení školy: Júlia Renčová, Jozef Murín, Pavol Siman a Danka Čubánová. Od roku 2013 je riaditeľkou školy Alena Milanová.

V školskom roku 2010/2011 bola Základná škola v Heľpe zrekonštruovaná. Bola vymenená strecha školy, zateplené fasády, inštalované bolo nové osvetlenie. Nové dlažby boli položené na chodbách i v triedach. Zmodernizovaná bola aj šatňa a telocvičňa školy. Základná škola Heľpa sa stala v školskom roku 2014/2015 bezkriedovou školou, čo znamená, že klasické tabule a kriedy boli zamenené za biele magnetické tabule a popisovače. Na prvý stupeň boli zakúpené tabule triptych, na druhý stupeň jednodielne biele magnetické tabule. Vedľa nich sú v každej triede umiestnené interaktívne tabule a funkčné stolíky na umiestnenie notebookov a príslušenstva k tabuliam. V troch triedach sú namiesto interaktívnych tabúl systémy Ibean. Regionálny deň v Základnej škole Heľpa znamenal, že škola dostala certifikát zaraďujúci ju ako školu s vyučovaním regionálnej výchovy.

Škola bola úspešná v mnohých projektoch. Vďaka nim i z vlastných zdrojov bola vytvorená aj oddychová zóna pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Nanovo bolo vybudované fyzikálno-chemické laboratórium, ktoré začalo slúžiť aj ako odborná učebňa biológie. Niekoľkokrát ročne škola uskutočňuje Deň otvorených dverí. Žiaci a všetci zamestnanci školy majú možnosť cvičiť v školskom fitnes centre. Novú tvár dostala jazyková i počítačová učebňa, do ktorej pribudli nové technické pomôcky, nábytok, interaktívna tabuľa. Kuchárske umenie si žiaci pod vedením svojich učiteľov i priateľov školy osvojujú v novej školskej kuchynke. Ide v podstate o multifunkčnú miestnosť, kde je kútik pre šikovné ruky, ktoré sa učia šiť na šijacích strojoch. Oblasť environmentálnej výchovy je významne podporená vyučovaním v EKO triede.

Od roku 2014 sa počas prvých dvoch prázdninových týždňov realizuje denný táborový pobyt pri ŠKD „Mydlik“. Žiaci tu majú k dispozícii stan, altánky, záhradný nábytok, šmýkačku, hojdačky a mnoho pomôcok na tvorivú prácu. Žiaci po zrekonštruovaní dielne

a získaní vďaka projektu ŠIOV mnohých významných pomôcok, môžu získať odborné vedomosti a zručnosti spájajúce školu s praxou. Žiaci majú možnosť rozvíjať svoje záujmy v rámci krúžkovej činnosti, ktorá je veľmi pestrá.

Škola spolupracuje s mnohými spoločenskými organizáciami: policajným zborom, hasičmi, pravidelné besedy a tvorivé environmentálne dni a súťaže sa konajú v spolupráci so zamestnancami NAPANT-u.

INEKO – slovenský inštitút pre ekonomické a sociálne reformy aktualizoval rebríček školských zariadení Slovenska za uplynulé obdobie. Naša ZŠ HEL'PA v tomto rebríčku opätovne obsadila 1. MIESTO v rámci okresu Brezno a naďalej tak potvrdzuje status elitnej vzdelávacej inštitúcie aj napriek neľahkej situácii v súvislosti s ochorením COVID-19.

V rámci BB kraja obsadila škola 14. miesto a dosiahla bodové hodnotenie 7,1, čo ju hodnotí ako školu s výbornými výsledkami žiakov. Škola bola inštitútom INEKO charakterizovaná ako inovatívna, otvorená, transparentná, technicky výborne zabezpečená, využívajúca metódy elektronického a interaktívneho vzdelávania na vysokej úrovni.

Od marca 2022 začali do našej školy prichádzať deti odídencov z Ukrajiny. V našej škole sa postupne vzdelávalo 12 ukrajinských žiakov od 1. o 9. ročník. Vedenie školy im muselo dôkladne osvojiť nové vyhlášky a odporúčania z ministerstva školstva, ktoré prichádzali často oneskorene. Pre všetkých týchto žiakov boli zakúpené učebné pomôcky v sume 200,- Eur. Rečová bariéra bola eliminovaná realizáciou kurzu slovenského jazyka a individuálnym prístupom ku žiakom na jednotlivých vyučovacích hodinách. Žiaci prešli adaptačným obdobím a veľmi rôzne sa prispôbovali novým podmienkam.

5.3.2 Základné identifikačné údaje Základnej umeleckej školy Hel'pa

Názov školy:	Základná umelecká škola Hel'pa
Adresa školy:	Školská 590/3, 976 68 Hel'pa
IČO:	51098989
Hlavná činnosť (SK NACE):	85520 Umelecké vzdelávanie
Telefón:	0948 060 213
E-mail:	lucia.rochovska@helpa.sk
www stránka:	zushelpa.sk
Zriaďovateľ školy:	Obec Hel'pa
Dátum zriadenia:	1.9.2017

Vedúci zamestnanci školy

Riaditeľka: Erika Šándorová, akad.mal. do 30.6.2022
Mgr. Lucia Rochovská od 1.7.2022

Rada školy

Predseda: Mgr. art. Ihor Vlakh
Členovia:

- za pedagogických zamestnancov: Mgr.art. Natália Lema
- za rodičov: Martin Černák, Katarína Nosková, Mgr. Janka Kutliaková
- za zriaďovateľa: Miroslav Lilko, Milan Málík

Rada rodičov Občianskeho združenia Horekrončok

Predseda: Stanislava Skladaná

Podpredseda: Martin Černák

Členovia: Lucia Kukuľová, Stanislav Tkáčik, Monika Černáková, Iveta Martincová

Poradné orgány školy

Vedúca hudobného odboru: Mgr.art. Natália Lema

Vedúca výtvarného a literárno-dramatického odboru: Mgr. art. Zuzana Šajgalíková Tirindová

Umelecká rada

Predseda: Lesya Vlachová

Členovia: Mgr. art. Natália Lema, Mgr. art. Zuzana Šajgalíková Tirindová, Jana Babel'ová, Mgr. Lucia Rochovská

Údaje o zamestnancoch

V školskom roku 2020/2022 v škole pôsobilo 12 pedagógov, ktorí spĺňajú kvalifikačné predpoklady, z toho 7 na plnom úväzku (5 v hudobnom a 2 vo výtvarnom odbore). Celkovo najpočetnejšie zastúpenie v škole má hudobný odbor, kde dominujú učitelia hry na klávesových nástrojoch. Ďalej sú to husľová trieda a spev, akordeón. Z pedagógov na čiastočný úväzok sú 5 pedagógovia v hudobnom odbore. Učitelia majú možnosť odborného rastu

Pedagógovia podľa dosiahnutého vzdelania	-	s 1. atestáciou	s 2.atestáciou	celkom
Vyššie odborné vzdelanie	2	1	-	3
VŠ 1. stupňa	2	-	-	2
VŠ 2.stupňa	5	.	1	6
Nepedagogickí	1			1
Zamestnancov spolu:	10	1	1	12

Údaje o žiakoch

Najpočetnejšiu skupinu tvoria žiaci základných škôl, t. j. žiaci mladšieho a stredného školského veku, v prípravných ročníkoch a na prvom a druhom stupni štúdia. Prevládajú žiaci s trvalým pobytom v obci Heľpa. Najväčším odborom čo do počtu žiakov je odbor hudobný, za ním nasleduje odbor výtvarný.

Šk. rok 2021/2022	Hudobný odbor	Výtvarný odbor	SPOLU
Počet žiakov k 15.9.2022	134	90	224

Údaje o počte absolventov

Šk. rok 2021/2022	Hudobný odbor 4.2.1.	Hudobný odbor 4.II.	Výtvarný odbor 5.2.1.	Výtvarný odbor 4.II.
Počet žiakov	7	-	5	-
Počet ž., ktorí pokračujú na II. stupni	2	-	0	-

Organizácia školy

ZUŠ organizuje vyučovanie v prípravnom štúdiu, v základnom štúdiu I. a II. stupňa, v štúdiu pre dospelých, v skrátenom a rozšírenom štúdiu.

Prípravné štúdium má najviac dva ročníky. Je určené pre deti predškolského veku alebo žiakov od 6 rokov.

Základné štúdium sa člení na dva stupne. Prvý stupeň má najviac 9 ročníkov, druhý stupeň má najviac 4 ročníky. Prvý stupeň sa člení na prvú a druhú časť. Prvá časť má najviac 4 ročníky, druhá časť má najviac 5 ročníkov.

Pre žiakov druhého stupňa, ktorí nenavštevovali prvý stupeň, je možné zriadiť jednoročné prípravné štúdium.

Rozšírené štúdium je určené žiakom, ktorí v základnom štúdiu preukážu mimoriadne nadanie a vynikajúce študijné výsledky. Návrh na zaradenie žiaka do rozšíreného štúdia predkladá triedny učiteľ riaditeľovi školy do 31. marca. Ten má právomoc zaradiť žiaka do rozšíreného štúdia v nasledujúcom školskom roku.

Skrátené štúdium je určené pre žiakov, pripravujúcich sa na stredné alebo vysoké školy s umeleckým alebo umelecko-pedagogickým zameraním.

Štúdium pre dospelých je určené uchádzačom, ktorí si chcú doplniť alebo rozšíriť svoje umelecké vzdelanie, má štyri ročníky.

Na základe žiadosti žiaka alebo jeho zákonného zástupcu môže riaditeľ školy povoliť prerušenie štúdia.

Prijímanie žiakov na štúdium prebieha spravidla v mesiaci jún. Prijímacia komisia na základe overenia schopností žiaka odporučí žiaka na prijatie na štúdium v ZUŠ, o ktorom rozhoduje riaditeľka školy.

Profil školy

Základná umelecká škola v Heľpe poskytuje svojim žiakom umelecké vzdelanie už druhé desaťročie. V súčasnosti je plne organizovanou, verejnou, záujmovou, výchovno-vzdelávacou inštitúciou, poskytujúcou polyestetický charakter vyučovania. Žiakom poskytuje vyučovanie v prípravných ročníkoch, v prvom a druhom stupni základného štúdia, ďalej ponúka formu rozšíreného vyučovania pre žiakov s mimoriadnymi schopnosťami

a predpokladmi pre nadväzujúce umelecké vzdelávanie, skrátené vyučovanie pre študentov pripravujúcich sa na prijímacie skúšky na odborné školy a štúdium pre dospelých.

V hudobnom odbore sa vyučuje hra na klavíri, keyboarde, husliach, gitare, akordeóne, ďalej predmet spev, hlasová výchova a zborový spev.

Výtvarný odbor ponúka vyučovanie v základných disciplínach, ako sú kresba, maľba, grafické techniky, modelovanie a tvarovanie.

Plody vzdelávacej práce sa odzrkadľujú aj v tom, že žiaci profesionálne posilňujú chrámovú cirkevnú hudbu, ľudové hudby, umelecké telesá a spevácke skupiny, jedným slovom pomáhajú zvyšovať úroveň kultúrneho života obce a horehronského regiónu.

Mnohým absolventom ZUŠ v Heľpe umenie učarovalo a rozhodli sa mu profesionálne venovať. Vzdelávajú sa na stredných a vysokých umelecky zameraných školách. Niektorí z nich boli alebo stále sú začlenení do pedagogického kolektívu základnej umeleckej školy a spolu s ostatnými úspešnými hudobníkmi, heľpianskymi rodákmi, tvoria bohatú umeleckú rodinu, na ktorú sme právom hrdí.

Základným zameraním školy zostáva práca žiakov a pedagógov na umeleckom tvare z hľadiska zachovania a rozvíjania európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, poskytovania orientácie v jeho bohatstve a rozmanitosti a prostredníctvom uceleného umeleckého vzdelania rozvinúť schopnosti, uplatniť získané poznatky a zručnosti v osobnom a kultúrno-spoločenskom živote.

Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Základná umelecká škola spolupracuje s Občianskym združením Horehrončok, s materskou a základnou školou. Prebieha formou výchovných koncertov, hudobných a divadelných vystúpení, ktoré sa stali každoročnou tradíciou.

Materiálno-technické zabezpečenie

Materiálno-technické zabezpečenie je determinované rozpočtom školy, ktorá je v rámci originálnych kompetencií financovaná z podielových daní obce. Výšku príspevku zákonného zástupcu žiaka na čiastočnú úhradu nákladov spojených so štúdiom určuje zriaďovateľ vo VZN obce v závislosti od aktuálnej výšky sumy životného minima. Nezanedbateľným je aj príspevok rodičov do Občianskeho združenia Horehrončok pri ZUŠ, vďaka ktorému sme tento školský rok mohli zakúpiť nové piano a pre žiakov zorganizovať sústredujúce a workshopy.

Škola ako životný priestor

Priestory školy esteticky dotvárajú práce žiakov výtvarného odboru, ktoré sú umiestnené v priestoroch školy. Povinnosťou triednych učiteľov je dbať o esteticky vkusne upravené triedy a dodržiavanie základov hygieny seba aj svojich žiakov.

Povinnosťou školy ako inštitúcie celospoločenského významu je zabezpečiť bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch určených na vyučovanie. Každoročne sú žiaci školy na prvej vyučovacej hodine svojimi triednymi učiteľmi oboznámení s vnútorným poriadkom školy. Škola zabezpečuje pravidelné školenia zamestnancov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci na základe zmluvy o službách BOZP a PO.

Školský vzdelávací program charakterizuje školu ako miesto aktívneho a radostného poznávania umenia v príjemnom, estetickom a bezpečnom prostredí, v atmosfére, ktorá rešpektuje individualitu každého žiaka a rozvíja vzťah učiteľ – žiak - rodič, založený na vzájomnom rešpekte, dôvere a otvorenej komunikácii. Vhodnou motiváciou vychovávame všestranne rozvinutých jedincov s kladným celoživotným vzťahom k umeniu, ktorí sú schopní sa samostatne aktívne umelecky prejavovať.

Prehľad výsledkov súťaží

Január

Hodnotiaca pedagogická rada prebehla on line, rovnako aj kontrahovacie skúšky žiakov výtvarného odboru a jednej žiačky hudobného odboru.

Február

VO - Petrohrad očami detí- Súťaž Lučenec

- Lidice- ČR- Múzeum- výtvarná súťaž
- Môj život v EU- výtvarná súťaž - Lučenec
- Dúha- Stará Ľubovňa

Marec

HO – Krst knihy Mgr. Evy Hančákovej v Synagóge v Brezne – účinkovanie žiačky HO s hudobným číslom.

VO - Návrh na žiacku knižku- Bratislava - Viktória Tomčíková - návrh žiačky sa dostal do výberu medzi 20 finalistov a skočila na 5.mieste

- Môj obľúbený učiteľ- Brezno- Mestská knižnica

Apríl

- Šumiac - spoluúčasť na vytvorení slovenského rekordu – najväčšia mozaika z poštových známok – 1922 kusov známok. ZUŠ je zapísaná ako slovenský rekordman spolu so ZŠ Šumiac.

Veľkonočná písanka - Horehronské múzeum v Brezne- výstava kraslíc.

Diplomy:

Zlatá písárka mladá- Lenka Oravkinová

Zlatá písanka mladá- Lukáš Jankov

Strieborná písanka mladá- Sára Giničová

Bronzová písanka mladá- Sofia Grigelová

Mediálna mladá písanka- Karolína Kamzíková

100. výročie narodenia Kláry Jarunkovej - výtvarná súťaž Piešťany – cena mestskej knižnice

22.4. - výchovný koncert v EP Telgárt

22.4. – hudobný program a vernisáž výstavy pani riaditeľky Eriky Šándorovej, akad.mal. a Martiny Marinos v Horehronskom múzeu s názvom Svetlo a priestor.

Máj

Oslavy dňa matiek – Bacúch – 7.5.2022, Heľpa, 8.5.2022 - + výstava výtvarných prác v KD v Bacúchu.

Kolovrátok 29.5.2022 – folklórny festival Heľpa – vystúpenie L'H ZUŠ pod vedením Mgr.art. Ihora Vlakh

Celoslovenská husľová súťaž v Brezne – Žiačka Lucia Gandžalová z triedy Mgr. Lucie Rochovskej sa umiestnila v zlatom pásme.

V máji tiež prebehli záverečné skúšky žiakov prvého a druhého stupňa hudobného a výtvarného odboru. 27.5.2022 sa realizoval koncert a výstava výtvarných prác absolventov a odovzdanie záverečných vysvedčení žiakom končiacich ročníkov 1. stupňa HO a VO.

Jún

2.6. 2022 Postupové skúšky žiakov prípravného štúdia HO. Prijímacie skúšky do HO a VO.

17.6.2022 Husľová súťaž v Detve. Žiačka Kristína Bošellová z triedy Mgr.art. Natálie Lemy sa umiestnila v bronzovom pásme.

VO – Hore Hronom dolu Hronom – 1. miesto žiačka Monika Hudáčková.

September

VO – Vyhodnotenie súťaže Moja dedina ako ju vidím ja 2022

2 x bronzové pásmo a mimoriadne ocenenie starostky obce Miklušovce

Zapojenie sa do súťaže Meduška

HO – výber študijného materiálu a príprava hudobných čísel na plánované podujatia

Október

VO – realizácia projektu z projektového zámeru obce (samostatná dokumentácia)

HO – realizácia projektu z projektového zámeru obce „Hudobné popoludnie pre seniorov z DS v Heľpe“ pri príležitosti mesiaca úcty k starším (samostatná dokumentácia)

VO – vyhodnotenie súťaže – Meduška 1x1. miesto, 1x2. miesto, 1x 3. miesto. Ďakovný list a pohár pre školu.

VO – vyhodnotenie súťaže Bohúňova paleta 25.ročník medzinárodnej výtvarnej súťaže – 1x bronzové pásmo, ďakovný list pre ZUŠ

November

¼ ročná hodnotiaci rada

VO - Vyhodnotenie súťaže Meduška v Synagóge v Brezne –prevzatie cien - p.riaditeľka

HO – triedne koncerty a besiedky

„Piano v modernom rytme“ Bojnice – klavírna súťaž – 2x strieborné pásmo

December

HO

Mikulášsky koncert – ZŠ Heľpa osobitne 1. a 2. stupeň 1.12.2022

Vianočný koncert kostol Telgárt – 7.12.2022

Mikulášsky koncert – MŠ Heľpa 12.12.2022

VO – pozdravy, plagáty, pozvánky na podujatia

Plánované vianočné koncerty, na ktoré sme sa pripravovali „Vianočný koncert ZUŠ Heľpa – 16.12.2022 a Vianočný koncert kostol Heľpa – 18.12.2022“, sme museli presunúť na január 2023 kvôli vysokej chorobnosti účinkujúcich žiakov.

6 PLNENIE FUNKCIÍ OBCE

Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Na plnenie svojich úloh používa aj návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Na plnenie rozvojových programov obce a na plnenie iných úloh, na ktorých má štát záujem, boli obci poskytnuté štátne dotácie. Svoje úlohy obec financuje aj z prostriedkov združených s inými obcami, zo samosprávneho kraja a od iných právnických a fyzických osôb.

Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Majetok obce slúži na plnenie úloh obce, zveľaďuje a zhodnocuje sa, a obec sa ho snaží vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať. Darovanie nehnuteľného majetku obce je nepripustné. Majetok obce sa používa na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Zásady hospodárenia s majetkom obce určuje obecné zastupiteľstvo. Obec môže zveriť svoj majetok do správy rozpočtovej organizácii, ktorú zriadila podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Obec môže vložiť svoj majetok ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo môže zo svojho majetku založiť právnickú osobu. Obec môže upustiť od vymáhania majetkových práv, ak dôvody pre trvalé alebo dočasné upustenie určí v zásadách hospodárenia s majetkom obce.

Podiely na daniach v správe štátu upravuje zákon č. 564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dotácie na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy sa zabezpečujú prostredníctvom správcu kapitoly štátneho rozpočtu, do ktorého vecnej pôsobnosti patrí výkon štátnej správy, ktorý sa preniesol na obec. Poskytujú sa na základe zákona č. 597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl a školských zariadení. Do prijatia prostriedkov štátneho rozpočtu obcou na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy môže obec použiť na ich úhradu vlastné príjmy. Po prijatí prostriedkov ŠR obec zúčtuje prostriedky v prospech svojho rozpočtu.

Ďalšie dotácie v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok sa zabezpečujú prostredníctvom Ministerstva financií SR alebo správcu rozpočtovej kapitoly ŠR, do ktorého vecnej pôsobnosti patrí činnosť, ktorá sa má financovať.

6.1 Samosprávne funkcie obce

Bezpečnosť

- zabezpečovanie verejného poriadku v obci,
- zriaďovanie a rušenie výkonných, kontrolných a poradných orgánov, najmä obecnej rady, komisií a určovanie náplne ich práce, zriaďovanie a rušenie ďalších svojich orgánov a útvarov, ak tak ustanovuje osobitný zákon.

Bývanie

- obstarávanie a schvaľovanie programov rozvoja bývania a spolupôsobenie pri vytváraní podmienok na bývanie v obci,
- správa bytového fondu.

Cintoríny

- údržba obecného cintorína.,
- prevádzkovanie Domu smútku.

Dane a poplatky

- rozhodovanie o veciach miestnych daní a poplatkov a výkon ich správy,
- rozhodovanie o zavedení a rušení miestnej dane alebo miestneho poplatku,
- určovanie náležitostí miestnej dane alebo miestneho poplatku a verejnej dávky.

Doprava

- miestna verejná doprava,
- umiestňovanie zastávok autobusovej dopravy.

Kontrola

- vytváranie účinného systému kontroly,
- zriaďovanie funkcie hlavného kontrolóra a určovanie rozsahu pracovného úväzku,
- výkon kontrolnej činnosti obce,
- predkladanie plánu kontrolnej činnosti,
- vypracúvanie odborných stanovísk k návrhu rozpočtu a k návrhu záverečného účtu,
- predkladanie správy o kontrolnej činnosti,
- spolupráca so štátnymi orgánmi vo veciach kontroly,
- vykonávanie kontroly na požiadanie zastupiteľstva,
- účasť na previerkach, kontrolách, vybavovaní sťažností a oznámení, ktoré uskutočňujú orgány obce.

Kronika

- vedenie kroniky.

Kultúra a kultúrne pamiatky

- údržba kultúrnych zariadení, pamiatok, pamiatkových území a pamätihodností obce,
- utváranie a ochrana podmienok pre kultúru,
- ochrana kultúrnych pamiatok.

Majetok a hospodárenie

- rozhodovanie o všetkých úkonoch súvisiacich so správou obce a jej majetku; výkon hospodárenia s hnutelným a nehnuteľným majetkom a s majetkom vo vlastníctve štátu,
- zveľaďovanie a zhodnocovanie vlastného majetku,
- určovanie zásad hospodárenia a nakladania s majetkom,
- zostavovanie a schvaľovanie rozpočtu a záverečného účtu obce a jeho zmeny, kontrola jeho čerpania a schvaľovanie záverečného účtu,
- rozhodovanie o prijatí pôžičky, o prevzatí dlhu a o prijatí ručiteľského záväzku,
- vedenie účtovníctva,
- vykonávanie vlastnej investičnej činnosti a podnikateľskej činnosti v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,
- zakladanie, zriaďovanie, rušenie a kontrola rozpočtových, príspevkových organizácií a iných právnických osôb a zariadení,
- starostlivosť o všestranný rozvoj územia a o potreby obyvateľov.

Matrika

- matričná činnosť

Miestne komunikácie

- zabezpečovanie výstavby, údržby a správy miestnych komunikácií

Odpady

- odpadové hospodárstvo

Ochrana spotrebiteľa

- plnenie úloh ochrany spotrebiteľa,
- vytváranie podmienok pre zásobovanie obce, určovanie pravidiel času predaja v obchode, času prevádzky služieb,
- spravovanie trhovísk a dozor na trhoviskách.

Osvedčovanie listín

- osvedčovanie listín a podpisov na listinách.

Podnikanie

- vydávanie stanovísk alebo vyjadrení k podnikateľskej a inej činnosti právnických a fyzických osôb a umiestneniu prevádzky na území obce,
- usmerňovanie ekonomickej činnosti v obci.

Sociálna pomoc

- plnenie úloh na úseku sociálnej pomoci,
- zabezpečovanie opatrovateľskej služby.

Spolupráca

- spolupráca s politickými stranami a hnutiami, občianskymi združeniami a inými právnickými a fyzickými osobami,
- zriaďovanie združení obcí a spolupráca s inými obcami,
- spolupráca s územnými a správnymi celkami alebo s úradmi iných štátov, ktoré vykonávajú miestne funkcie,
- schvaľovanie dohôd o medzinárodnej spolupráci a členstva obce v medzinárodnom združení.

Sťažnosti

- vybavovanie sťažností.

Súpisné a orientačné čísla

- určovanie súpisných a orientačných čísel stavieb,
- vedenie evidencie súpisných čísel a evidencie orientačných čísel.

Šport

- údržba športových zariadení,
- utváranie a ochrana podmienok pre telesnú kultúru a šport.

Ulice a verejné priestranstvá

- určovanie a menenie názvov ulíc a iných verejných priestranstiev,
- starostlivosť o verejné priestranstvá.

Územné plánovanie a stavebný poriadok

- obstarávanie a schvaľovanie územnoplánovacej dokumentácie sídelných útvarov a zón, koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce,
- schvaľovanie územného plánu obce alebo jej časti a koncepcie rozvoja jednotlivých oblastí života obce,
- územné plánovanie a stavebný poriadok.,

Verejnoprospešné služby

- zabezpečovanie verejnoprospešných služieb.

Vodné hospodárstvo

- vodné hospodárstvo.

Voľby a hlasovanie v obci

- vyhlasovanie hlasovania obyvateľov obce.
- organizácia hlasovania obyvateľov obce,

Všeobecné záväzné nariadenia

- vydávanie všeobecných záväzných nariadení.

Vzdelávanie

- prevádzka služieb škole,
- utváranie a ochrana podmienok na vzdelávanie,
- základná a materská škola,
- štátna správa v školstve a školskej samospráve,
- školské zariadenia,

Zdravie

- utváranie a ochrana zdravých podmienok a zdravého spôsobu života a práce obyvateľov,
- ochrana životného prostredia,
- vytváranie podmienok na zabezpečovanie zdravotnej starostlivosti, na vzdelávanie, kultúru, osvetovú činnosť, záujmovú umeleckú činnosť, telesnú kultúru a šport,
- zdravotná starostlivosť.

Životné prostredie

- údržba verejných priestranstiev,
- správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia,
- ochrana životného prostredia,
- ochrana prírodných hodnôt,
- ochrana prírody.

6.2 Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci poskytuje:

- Základná škola,
- Materská škola,

Na mimoškolské aktivity a záujmovú činnosť sú zriadené:

- Základná umelecká škola,
- Školský klub detí.

6.2.1 Základná škola v Heľpe

Riaditeľka školy: Mgr. Alena Milanová
Adresa: Školská 604/17, 976 68 Heľpa
Kontakt: 048/6186 205, 6186 034
www.hel'pa, zs.edupage.org,

e-mail: skola@zshelpa.edu.sk

Počet tried: 11

Počet žiakov: 204

Súčasťou ZŠ je školské zariadenie **Školský klub detí**.

Počet oddelení: 2

Počet detí: 52

Bližšia charakteristika školy je uvedená v bode 5.3.1.

6.2.2 Materská škola v Heľpe

Riaditeľka školy: Anna Turčinová

Adresa: Hronská 104/15, 976 68 Heľpa

Kontakt: tel.: 048/6186 226

Poslaním materskej školy je poskytnúť deťom predprimárne vzdelávanie premyslenou organizáciou plánovaných činností, zabezpečiť všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa v súlade s jeho individuálnymi potrebami.

Materská škola Heľpa poskytuje celodennú a poldennú starostlivosť deťom vo veku od 2,5 roka do 6 rokov a deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou.

Materskú školu navštevovalo 1 dieťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a 1 dieťa s hyperaktivitou a poruchou pozornosti (ADHD).

Kapacita zariadenia:

Počet tried: 3

Počet žiakov: 55

Organizácia prevádzky zariadenia:

V pracovných dňoch od 6 : 30 do 16 : 00 hod. celodenná starostlivosť

od 6 : 30 do 12 : 00 hod. poldenná starostlivosť

Personálne obsadenie:

- pedagogickí zamestnanci v počte 5
- nepedagogickí zamestnanci v počte 2

Všetci pedagogickí zamestnanci spĺňajú odbornú a pedagogickú spôsobilosť.

Rada školy:

V septembri 2022 sa uskutočnila voľba členov Rady školy na štvorročné funkčné obdobie.

Rada školy pri MŠ Heľpa má 5 členov.

Mgr. Alena Bošeľová	predseda RŠ
Darina Zibriková	člen RŠ - nepedagogický zamestnanec

Bc. Anna Ďuricová	člen RŠ - zástupca rodičov
Magdaléna Ninisová	člen RŠ - zástupca rodičov
Jozef Kukuľa	člen - zástupca Obecného zastupiteľstva pri OÚ Heľpa

Organizácia tried:

I.trieda: 2,5 - 3 ročné deti v počte 21 - učiteľky: Mgr. Miroslava Tkáčiková
Mgr. Mária Baranová

II.trieda: 3 - 4 ročné deti v počte 10 - učiteľky: Anna Turčinová

III.trieda: 5 - 6 ročné deti v počte 24 - učiteľky: Mgr. Alena Bošellová
Nikola Bošellová

Organizácia v I. a v III. triede je prispôsobená tak, aby sa učiteľky v pravidelných týždenných intervaloch striedali v obidvoch triedach. Organizácia tried zohľadňuje fyziologické osobitosti detí v materskej škole. Je organizovaná tak, aby predchádzala zdravotným rizikám a najmä zohľadňuje vekové osobitosti jednotlivých vekových skupín, primeranosťou záťaže so zreteľom na vekové osobitosti detí, uplatňovaním rôznych metód a foriem práce sa rozvíja duševné zdravie detí a podporujú ich individuálne schopnosti.

Vydaných žiadostí	Prijatých žiadostí	Vydané rozhodnutie o prijatí detí	Vydané rozhodnutie o neprijatí	Počet predškolákov	Celkový počet detí
23	22	19	3	21	55

Akcie v spolupráci s verejnosťou

Naša MŠ je aktívna pri organizovaní rôznych pedagogických, športových, spoločenských, kultúrnych podujatiach, nie len v rámci materskej školy, ale aj v rámci obce i okresu. Vo výchovno – vzdelávacom procese využívame množstvo aktivít a hier na rozvoj gramotnosti dieťaťa. Každoročne sa zúčastňujeme s deťmi aj podujatí a okresných súťaží. Všetky aktivity a podujatia podporujú všestranný rozvoj našich detí, ktoré potom môžu ďalej rozvíjať a zdokonaľovať v ZŠ a v ZUŠ.

Vzhľadom k epidemiologickej situácii, prvý polrok školského roka bolo možné realizovať len v triedach za prítomnosti detí a učiteľiek danej triedy. Snažili sme sa deťom spríjemniť a skvalitniť pobyt v materskej škole so zámerom robiť ho zaujímavý, obohacujúci, utvárať pozitívnu a príjemnú klímu v materskej škole, rozvíjať u detí poznatky v súlade so ŠkVP. V druhom polroku šk. roka sa aktivity realizovali v spolupráci s rodičmi.

September:

- Heľpiansky kros – Beh na štadióne v spolupráci s rodičmi, športovcami.

Október:

- Tvorivé dopoludnie v materskej škole s rodičmi (tvorenie z hlíny, listov, prírodnín)
- Šarkaniáda - popoludnie s rodičmi
- Divadlo na rázcestí v materskej škole - bábkové divadlo „Dve rozprávky na brušku“.
- Úcta k starším – vystúpenie detí pri príležitosti sviatku
- Návšteva starých rodičov v stacionári

November:

- Deň materských škôl - športové súťaže na školskom dvore
- Fotenie v materskej škole
- Projekt - Zdravé oči v materskej škole - (Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska vyšetrenie očí detí).

December:

- Mikuláš v obci
- Vianočný koncert ZUŠ v materskej škole
- Vianoce v materskej škole - sviatočné posedenie s deťmi, priblíženie vianočných zvykov a tradícií v Heľpe (regionálna výchova)
- Jasličková pobožnosť - nahrávanie Vianočného programu pre televíziu LUX

Január:

- Zimná olympiáda

Február:

- Karneval - fašiangové dopoludnie s rodičmi v hoteli Heľpa (regionálna výchova)

Marec:

- Vynášanie Moreny (regionálna výchova).
- Návšteva knižnice v obci
- Dopoludnie s ujom Paľom (predstavenie Brondových rozprávok a rozprávkaru uja Brundu, tradičného mužského kroja, hudobných nástrojov, ľudových piesní).

Apríl:

- Zápis do prvého ročníka (spolupráca MŠ a ZŠ).
- Aktivity ku Dňu zeme, Dňu vody.
- Pokračovanie projektu „Spoznaj svoj región“(Jazda americkým autobusom na Telgárt, v spolupráci s RTVS).

Máj:

- Zápis do materskej školy
- Deň matiek –vystúpenie detí pri príležitosti sviatku mamičiek a starých mám.
- Výlet detí do Bystrianskej jaskyne, Vydrovskej doliny.

- Kolovrátok – vystúpenie detí na Detskom folklórnom festivale Kolovrátok 2023

Jún:

- Deň detí – prehliadka a aktivity záchranárskych zložiek na Ihrisku v Heľpe
- Rozlúčka predškolákov - spoločné popoludnie s predškolákmi a rodičmi v exteriéry materskej školy

Údaje o projektoch, do ktorých je škola zapojená

Škola bola zapojená do projektov, ktorých ciele sa stále plnia, menia a dopĺňajú sa metódy a prostriedky.

Škola podporujúca zdravie ktorého hlavným cieľom je:

- Starostlivosť o zdravie detí a zamestnancov.
- Zlepšenie životného prostredia.
- Rozvoj dobrých medziľudských vzťahov, spoluprácou s rodičmi a obecným úradom.

Regionálna výchova ktorej cieľom je:

- Zachovávanie miestnych zvykov a tradícií obce a vytváranie kladného vzťahu k vytvoreným hodnotám.
- Utváranie predstáv počiatkov národného povedomia - poznávanie, rozvíjanie a ochrana kultúrneho dedičstva a ľudových tradícií .

Environmentálna výchova ktorej cieľom je:

- Zvyšovať pocit osobnej zodpovednosti - chápať potrebu ochrany životného prostredia.
- Utvárať pozitívny vzťah k prírode na základe praktickej skúsenosti.
- Viest' rodičov a deti k zmene postojov hodnotovej orientácie vo vzťahu k aktívnej ochrane prírody a životného prostredia.
- Pochopiť vzťahy v prírode, dôležitosť prírody pre zdravie človeka.
- Viest' k prevencii znečisťovania a dôležitosti separovania odpadu.
- V spolupráci s rodinou, obecným úradom, ochranármi prírody, inštitúciami, pomôcť pri uskutočňovaní pozitívnych zmien vo svojom okolí.

Digitalizácia MŠ

- Aktivizujúce metódy vo výchove vzdelávaní.
- Z týchto projektov sa pre MŠ získali dve interaktívne tabule.

Spoznej svoj región

Oslava Dňa materských škôl

V týchto projektoch budeme naďalej pokračovať, dopĺňať ich a realizovať ich v súlade s cieľmi výchovno - vzdelávacej činnosti.

V školskom roku 2022/2023 sme sa zapojili do ďalších projektov v súlade s víziou, poslaním a hodnotami materskej školy.

Projekt prvej pomoci

Dajme spolu gól

Logická olympiáda

Malí záhradkári - vyhodnotenie projektu 28. 09. 2022

Detské ľudové kroje - regionálna výchova

Informácie o priestorových a materiálno – technických podmienkach školy

Prízemie tvorí vstupná chodba, jedna trieda s príslušnými priestormi, priestory pre hygienu detí a zamestnancov, spálňa, miestnosť s príslušenstvom pre prevádzkových zamestnancov. Na poschodí sú umiestnené dve triedy s príslušnými priestormi, hygienické, sociálne zariadenie, spálňa, účelové priestory pre personál. Poschodie s prízemím spája vnútorné schodište.

Prípravu stravy pre detí v materskej škole zabezpečuje Školská jedáleň Heľpa. Prevoz stravy zabezpečuje OÚ Heľpa osobným autom v termínadoch.

Materiálno – technické vybavenie školy je celkovo na dobrej úrovni. Súčasťou vybavenia MŠ je aj detská a odborná literatúra, hračky, učebné pomôcky, hudobné nástroje, klavír, telovýchovné náčinie a náradie, didaktická, výpočtová technika. Dostatočné vybavenie spotrebným materiálom na výtvarné, grafomotorické, pracovné a hrové činnosti podporujú tvorivosť, fantáziu a všestranný rozvoj dieťaťa. K štandardnému vybaveniu patri nábytok pre deti (stoly, stoličky, skrinky, ležadlá). Podľa finančných prostriedkov sa postupne obnovuje didaktická technika a dopĺňajú sa vzdelávacie pomôcky.

Exteriér je upravený a dobre vybavený detským záhradným náradím a jeho súčasťou je multifunkčné ihrisko. Školský dvor slúži na realizáciu rôznych organizačných foriem aktivít (pobyt vonku, pohybové a relaxačné cvičenia, vzdelávacie aktivity).

V dobrej spolupráci s Obecným úradom v Heľpe priebežne modernizujeme priestory budovy i exteriéru podľa finančných možností a opravy podľa vzniknutej situácie – pravidelné kosenie, oprava WC, batérií, výmena svietidiel v interiéri, oprava obrubníka okolo pieskoviska, oprava pletiva, oprava dreveného plotu vo vstupnom priestore materskej školy. Obec vypracovala projekt na rozšírenie kapacity materskej školy a v apríli 2023 začali búracie a stavebné práce a rekonštrukcia materskej školy.

Informácie o oblastiach, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky a oblasti, v ktorých sú nedostatky a treba úroveň výchovy a vzdelávania zlepšiť:

VVČ bola realizovaná podľa vypracovaného ŠkVP - „Heľpianske deti s Brondíkom spoznávajú svet, platného od 31.08.2022. Tematické okruhy sa navzájom prelínali, pričom rozvíjali všetky vzdelávacie oblasti. Výkonové štandardy boli špecifikované podľa vekových a individuálnych osobitostí detí. Adaptácia prebiehala u každého dieťaťa individuálne.

Dôležitá bola spolupráca s rodinou. U detí najmladšej vekovej skupiny bola najdôležitejšia metóda hra a pozorovanie činností. Vo vzdelávacích aktivitách sa rešpektovali prirodzené rozdiely medzi deťmi v kognitívnej, sociálno - emocionálnej, psychomotorickej oblasti.

Jazyk a komunikácia:

Hlavným cieľom tejto oblasti bolo rozvinutie komunikačných kompetencií dieťaťa vo všetkých jazykových rovinách s využitím špecifického rozvojového potenciálu písanej reči.

Deti nadväzovali rečový kontakt s inými osobami i deťmi, zapájali sa do rozhovorov a viedli sme ich k tomu aby zotrvali v téme komunikácie. Dbali sme, aby deti správne vyslovovali hlásky, hláskové skupiny, dodržiavali základné pravidla dialógu. Obsahy a zážitky z čítania vyjadrili vo výtvarných činnostiach a pri dramatizácii. S niektorými rodičmi sme konzultovali návštevu logopedickej poradne, pretože reč detí je nezrozumiteľná, vyskytujú sa chyby reči, zlé vyslovovanie hlások a hláskových skupín.

Aktivity na zlepšenie:

- Analyzovať úroveň reči detí na začiatku a na konci školského roka.
- Rozvíjať naďalej komunikačné zručnosti detí a stimulovať predčitateľskú gramotnosť.
- V spolupráci s odborníkmi odstrániť nedostatky reči tak, aby deti úspešne a bez závažných problémov zvládli vstup do základnej školy.
- Denne vyčleniť priestor na spoločné čítanie (počúvanie textu s porozumením, organizovať voľné „čítanie“- prezeranie kníh, vyhľadávanie informácií v encyklopediach).

Matematika a práca s informáciami:

Pri plnení výkonových štandardov sme nadväzovali na vedomosti a poznatky detí z prvého polroka školského roka. Deti manipulovali s predmetmi, kreslili, zaradili sa rôzne vzdelávacie aktivity, využívali sme konštruktívne hry, hry na orientáciu v priestore. Deti dokázali usporiadať predmety podľa veľkosti, dĺžky, šírky, výšky a pokračovať v postupnosti. Deti sa zábavnou formou zoznámili so základnými číslami, rozvíjali si svoje logické myslenie, trénovali si pozornosť. Aktivity boli pripravené tak, aby z nich mali deti radosť. U 5 - 6 ročných detí, testy školskej zrelosti poukázali na to, že niektoré deti majú problém pri chápaní obsahu reči.

Šesť detí absolvovalo celoslovenskú logickú olympiádu, v ktorej preukázali svoje logické myslenie a matematické schopnosti.

Aktivity:

- Využívať výtvarné digitálne a manipulatívne činnosti na spoznávanie písmen a čísel.
- Pracovné listy (staršie deti) na precvičovanie geometrických tvarov, farieb, veľkosti, čísel.
- Vzdelávacie aktivity na rozvíjanie priestorovej predstavivosti

Človek a príroda:

Cieľom vzdelávacej oblasti je počiatočný rozvoj prírodovednej gramotnosti. Na vychádzkach a pobyte vonku deti pozorovali zmeny v prírode, experimentovali, viedli rozhovory, diskutovali o prírode a poukázali na ochranu prírody, starostlivosť o vtáctvo, zvieratá. Pracovali sme s encyklopédiami, využívali sme bádateľské aktivity, manipulovali sme s prírodninami

Aktivity:

- Organizovať viac podujatí s ochranármi prírody
- Venovať väčšiu pozornosť príprave aktivítam pri príležitosti: Deň Zeme, Deň vody, Apríl mesiac lesov,
- Nadalej pokračovať v projekte: Spoznaj svoj región, Malí záhradkári, Projekt prvej pomoci.
- Viac zaraďovať aktivity z environmentálnej výchovy (ekohry, tvorenie s prírodnín, recyklovaných materiálov, pozorovania, prírodovedecké pokusy, spoznávanie živočíchov a rastlín)
- Využívať záhradu, okolie, chotár Heľpy na každodenné posilňovanie emocionálneho puta s prírodou - prenos aktivít z vnútra von.

Človek a spoločnosť:

Hlavným cieľom tejto oblasti je viesť dieťa k základnej orientácii v blízkom spoločenskom prostredí, v jeho časových, priestorových, sociálnych, medziľudských vzťahoch. Deti si hravou formou, zážitkovým učením osvojili dopravnú výchovu, rozširovali si poznatky a spoznávali okolie aj prostredníctvom projektu: „Spoznaj svoj región“. Poznajú miestne zvyky a tradície, rozlišovali ľudské vlastnosti a emócie, viedli sme deti aby sa navzájom rešpektovali a pomáhali si.

Aktivity:

- Viac zaraďovať aktivity na dopravnú výchovu,
- Pokračovať v projekte: „Spoznaj svoj región „ - využívať prírodné lokality v okolí na objavovanie sveta i zážitkové učenie (v súlade so ŠkVP).
- Vyvíjať aktivity zamerané na zlepšenie špecifických zručností, ako sú schopnosť pre tímovú prácu, riešenie problémov, zvládanie konfliktov, uplatnenie iniciatívy, tvorivosť.
- Zapojiť sa do nových projektov.

Človek a svet práce:

Hlavným cieľom je utváranie a rozvíjanie základných zručností dieťaťa, zvládnuť úkony bežného dňa a zručnosti pri používaní nástrojov potrebných v bežnom živote, pričom predprimárne vzdelávanie rozvíja tie, ktoré sú v rámci vývinového hľadiska pre dieťa dôležité . Pri plnení cieľa deti mali dostatok materiálneho zabezpečenia a dostatočný priestor. Konštruovali, skladali podľa návodu, manipulovali s náčiním, dotvárali, zhotovovali výrobky. Deti manipulovali s drobným materiálom, skúmali vlastnosti drobných predmetov, kreslili, vystrihovali, lepili. Boli aktívne a radi sa zapájali do všetkých činností.

Aktivity:

- Vytvárať pre všetky deti primerané podmienky pre učenie sa a rozvoj vo vzťahu k ich potrebám a schopnostiam
- Zo strany učiteľov venovať pozornosť individuálnym osobitostiam detí v triede (ich možnosti, bariéry rozvoja, talenty, záľuby).
- Neupriamovať sa iba na vylepšenie nedostatkov, ale spoločne navrhnúť spôsoby ako čo najviac rozvinúť silné stránky .

Umenie a kultúra:

Hudobná výchova, výtvarná výchova

Cieľom je rozvíjať elementárne hudobné schopností, zručností a návykov detí. Prebúdzajú trvalý a pozitívny vzťah k hudbe, umeniu, k národným a kultúrnym hodnotám a človeku. Deti rady dramatizujú rozprávky.

Výtvarná činnosť dieťaťa bola pestrá, s deťmi sme využívali rôzne výtvarné techniky, lepili, strihali, dotvárali, opisovali kresbu, hrali sa s farbami, maľovali, modelovali. Vo výtvarnom prejave sme deti podporovali, povzbudzovali, chválili. Materská škola sa zapojila aj do výtvarných súťaží v rámci Slovenska.

Aktivity:

- Rozširovať Individuálne rozvojové možnosti a schopnosti prostredníctvom vhodných a efektívnych stratégií.
- Vytvárať pre všetky deti primerané podmienky pre učenie sa a rozvoj vo vzťahu k ich potrebám a schopnostiam
- Prispôbiť prostredie a materiálne pomôcky potrebám detí so zdravotným znevýhodnením a nadaním.
- Systematicky sledovať silné a slabé stránky detí, ich záujmy a zaznamenávať ich, iniciovať diskusiu medzi učiteľkami a rodičmi.

Zdravie a pohyb:

Cieľom tejto oblasti bolo zistiť poznatky, vedomosti, a skúsenosti súvisiace so zdravím a súčasne prostredníctvom vhodných telesných cvičení osvojovať nové pohybové zručnosti a zdokonaľovať pohybové schopnosti.

Aktivity:

- Zabezpečovať pohybové aktivity na multifunkčnom ihrisku na telovýchovnom náradí v interiéri a exteriéri.
- Zapojiť sa do projektu: „Dajme spolu gól“.
- Dôsledne využívať relaxačné cvičenia
- Účasť na športových súťažiach, súťažiach v prírode
- Zaraďovať turistické vychádzky
- Sledovať telesný a pohybový vývin detí.
- Viesť rodičov k návykom primeraného a vhodného obliekania detí
- Prevencia plochého chodidla.
- Prevencia deformácie chrbtice.
- V prípade záujmu zákonných zástupcov organizovať predplavecký výcvik.

6.2.3 Základná umelecká škola v Heľpe

Riaditeľka školy: Erika Šandorová, akad.mal.
Adresa: Školská 590/3, 976 68 Heľpa
Kontakt: tel.: 048/6700949
Odbory:

- výtvarný
- spevácky
- audiovizuálny
- hudobný (hra na klavír, akordeón, husle, gitaru).

ZUŠ navštevujú deti z celého Mikroregiónu Horehron.

Počet tried: 12

Počet učiteľov: 12

Počet žiakov v individuálnej forme vyučovania: 134

Počet žiakov v skupinovej forme vyučovania: 90

Bližšia charakteristika školy je uvedená v bode 5.3.2.

6.2.4 Školská jedáleň v Heľpe

Vedúca prevádzky: Martina Medved'ová

Adresa: Školská 590/3, 976 68 Heľpa

Kontakt: tel.: 0910 302 258

Počet stravníkov: 273

Počet vydaných jedál: 38332 ks

Počet zamestnancov: 5

6.2.5 Virtuálna univerzita tretieho veku

Česká zemědělská univerzita v Praze, provozně ekonomická fakulta, otvorila v akademickom roku 2021/2022 v Heľpe konzultačné stredisko so študijným programom „Svet okolo nás“ a semestrálne kurzy na vybrané témy pre 14 účastníkov. Táto forma záujmového vzdelávania je určená pre ľudí, ktorí majú záujem o aktívne dianie vo verejnom živote, sú ochotní a otvorení prijímať nové informácie, chcú poznávať a skúsiť niečo nové, čo ich vedomostne aj mentálne posunie ďalej, a ktorí si nájdu štúdiom naplnenie svojich záľub a hlavne nadobudnutie sociálnych kontaktov.

6.3 Zdravotníctvo

Obec prevádzkuje budovu zdravotného strediska prevažne pre svojich obyvateľov, v ktorej poskytujú zdravotnícke služby neštátne zdravotnícke zariadenia.

6.3.1 Zdravotnícke zariadenia v obci

1. Praktický lekár pre dospelých, MERCI, n.o., OZS Heľpa, Krížna 812/2
2. Neštátna ambulancia pre deti a dorast, MUDr. Slavomír Pôbiš, Krížna 812/2
3. Neštátne zdravotnícke zariadenie – Rehabilitácia, Fiľová, v.o.s., Krížna 812/2
4. Lekáreň KAMILKA, Mgr. Zlatica Rašiová, Krížna 812/2
5. Zdravotnícke pomôcky a lekáreň REMELI, Hlavná 121

(inkontinentné pomôcky pre imobilných, zdravotnícky materiál a tovar, doplnkový tovar, liečivé čaje, krémy, vazelíny, morské soli a osobitný sortiment pre deti).

6. Očná optika „Očko“, Farská 587/1

(poskytuje vyhotovenie kompletných okuliarov, predaj okuliarových pomôcok, čistiacich prostriedkov a opravy okuliarov, vykonávajú meranie zrakovej ostrosti).

7. Obec počas obdobia pandémie bola zapojená do projektu „Zachráňme spolu životy“ a mala zriadené vlastné mobilné odberové miesto a stala sa poskytovateľom zdravotnej starostlivosti v mieste prevádzkovania v telocvični pri ZŠ Heľpa.

6.3.2 Testovanie firiem

Obec v súlade s Manuálom Ministerstva hospodárstva SR pre zamestnávateľov na vykonanie testovania zamestnancov v prevádzkach podnikov na ochorenie COVID-19 s cieľom naplniť povinnosti v zmysle ust. Vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva SR č.264/2022, ktorou sa z dôvodu ochrany verejného zdravia nariadila dočasné opatrenie pre vstup zamestnancov na pracovisko zamestnávateľa. Obec zabezpečila úlohy autorizovanej osoby spojené s testovaním zamestnancov, dohľadom nad samotestovaním sa zamestnancov, zabezpečením dostatočného počtu antigénových samotestov a vhodného priestoru na testovanie a uskladnenie, zabezpečila likvidáciu odpadu v zmysle platnej legislatívy.

Autorizovaná osoba zabezpečovala dodržiavanie OTP režimu, podľa ktorého majú povolený vstup na pracovisko výlučne zamestnanci, ktorí sú plne zaočkovaní, prekonali ochorenie COVID-19 alebo sú testovaní, dohliadala na riadne prevedenie antigénového samotestu zamestnanca, vykonávala evidenciu jeho výsledku, dohliadala, že otestovaný zamestnanec na ochorenie COVID-19 s pozitívnym výsledkom antigénového samotestu bezodkladne opustil pracovisko, poučila zamestnanca o ďalšom postupe podľa poučenia na potvrdení o testovaní a Vyhlášky ÚVZ SR a karantény osôb, ktoré prišli do úzkeho kontaktu s osobou pozitívnou na ochorenie COVID-19.

6.4 Sociálne zabezpečenie

6.4.1 Domáca opatrovateľská služba

Obec zabezpečuje pre svojich obyvateľov sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.

V obci je na zabezpečenie preneseného výkonu štátnej správy na úseku opatrovateľskej služby od r. 2005 zriadená spoločná úradovňa pre 8 obcí mikroregiónu Horehron.

obec	opatrovaní	opatrovateľky	zdravotné posudky	vydané rozhodnutia	spolu
Braväcovo	2	2	1	1	6
Bacúch	11	8	11	16	46
Polomka	29	16	17	30	92
Závadka nad Hronom	23	10	11	23	67
Heľpa	23	16	21	26	86
Pohorelá	31	29	12	19	91
Val'kovňa	3	3	0	0	6
Telgárt	0	0	3	4	7
s p o l u :	122	84	76	119	401

6.4.2 Denný stacionár

Obec Heľpa prevádzkuje od r.2019 sociálne zariadenie Denný stacionár na adrese Heľpa, Školská 592/5, v ktorom poskytujú 4 pracovníci sociálne služby pre 18 klientov:

- pomoc pri odkázanosti na pomoc inej osoby,
- sociálne poradenstvo pre jednotlivca aj rodinu,
- sociálnu rehabilitáciu,
- stravovanie (raňajky, desiata, obed, olovrant),
- záujmovú činnosť (kultúrne, spoločenské, duchovné aktivity).

Služba sa poskytuje na základe rozhodnutia obce o odkázanosti na službu seniorom aj zdravotne postihnutým občanom na určitý čas počas pracovných dní a je zodpovedajúca potrebám každého s ohľadom na jeho potreby, vzťahy, rodinu.

Výhodou tohto zariadenia je domáce prostredie pre umiestnených počas dňa, vyplnený voľný čas, stretávanie sa s ľuďmi, aktivizácia, podpora samostatnosti, odborné prednášky, aktivity podľa záujmu (čítanie, ručné práce, oddych, prechádzky, výlety).

Počas roka 2022 prebieha jeho rekonštrukcia, nakoľko bola obec úspešná vo výzve a získala nenávratný finančný príspevok na jeho rekonštrukciu a interiérové vybavenie.

6.4.3 Terénny asistent Covid

Obec sa zapojila do národného projektu „Podpora činností zameraných na riešenie nepriaznivých situácií súvisiacich s ochorením Covid-19 v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít“ a realizovala poskytovanie činnosti a asistencie prostredníctvom terénneho asistenta Covid v súlade s podmienkami zmluvy. Obec zabezpečovala nákup hygienických a dezinfekčných prostriedkov, kancelárskych potrieb, respirátorov a materiál na realizáciu preventívnych aktivít v súvislosti s ochorením Covid-19 pre obyvateľov MRK a TAC. Projekt bol ukončený v januári 2022.

6.4.4 Ubytovanie odídencov z Ukrajiny

Vzhľadom na vojnový konflikt na Ukrajine, vláda nariadila opatrenia zákonom o azyle a obec v súlade s týmito ustanoveniami zabezpečila ubytovanie pre odídencov z Ukrajiny. Prostredníctvom obce sa fyzickým osobám, ktoré vlastnili nehnuteľnosť slúžiacu na bývanie a poskytli ju bezodplatne odíďencovi na ubytovanie, poskytoval počas roka 2022 príspevok na ubytovanie. V obci boli ubytované 2 rodiny so 6 osobami.

Obec zabezpečila činnosti v súvislosti s pomocou pre ubytovaných cudzincov na základnú materiálnu pomoc, posteľ, hygienické balíčky, oblečenie, učebné materiály pre školopovinné deti, potravinové balíčky, teplú stravu, psychologickú pomoc na zvládnutie krízových a stresových situácií, administratívnu podporu a informovanie o právach a povinnostiach pri zabezpečovaní základných potrieb utečencov s dočasným útočiskom, poskytovanie informácií na úradoch, autobusovej a železničnej stanici, v školách. Ďalej zabezpečila tlmočenie v úradnom styku online, osobne a telefonicky ako aj preklady materiálov.

6.5 Kultúra

Obec Heľpa je charakteristická bohatým spoločenským životom. Funguje tu množstvo občianskych združení, spoločenských organizácií, klub dôchodcov, ktoré sa zúčastňujú rôznych podujatí v obci, regióne i na Slovensku.

Fungujú tu folklórne súbory Heľpan, Priehyba a Heľpanček, mužská a ženská spevácka skupina a spevácky zbor Benedictus.

V obci sa uskutočňuje množstvo kultúrnych akcií a programov. Od roku 1966 sa každoročne usporadúva folklórny festival Horehronské dni spevu a tanca v prírodnom amfiteátri, od roku 1999 detský folklórny festival Kolovrátok. Organizujú sa rôzne koncerty známych umelcov, besedy, výstavy, krojované sprievody. Pravidelnými podujatiami sú Fašiangy, oslava Dňa matiek, Uvítanie detí do života, Mesiac úcty k starším, Mikuláš, Vianoce, Silvester.

Obec navštívilo množstvo významných umelcov ako Karol Plicka, Pavol Dobšínský, Janko Alexy, Jozef Cíger Hronský, Zolo Palugay.

6.5.1 Miestna ľudová knižnica

Adresa: Partizánska 432/37, 976 68 Heľpa
Zodpovedná osoba: Mgr. Mária Kemková
Kontakt: 0905 310 490
Prevádzkové hodiny: každú stredu v čase od 13.00 do 17.00 hod.

Obecná knižnica je presťahovaná do priestorov požiarnej zbrojnice. O knižničný fond 7616 ks kníh a materiálovo-technické zabezpečenie sa stará obec. Žiaci základnej školy majú prístup do knižnice kedykoľvek počas vyučovania.

6.5.2 *Amfiteáter*

Prírodný amfiteáter bol postavený v r. 1961 a jeho rekonštrukcia bola ukončená v roku 2009. Jeho zadná časť bola dostavaná do tvaru otvorenej drevenice a bola prekrytá dreveným šindľom. Tým sa zabezpečilo, aby v prípade nepriaznivého počasia mohli účinkujúci vystupovať pod prikrytím. Stavba zapadla do koloritu už vystavaných dreveníc a skrášila okolie. Vstupná šindľová brána do prírodného amfiteátra bola postavená v typickom dedinskom štýle.

6.5.3 *Materské centrum DÚHA*

Adresa: Školská 589/1, 976 68 Heľpa

Zodpovedný pracovník: Mgr. Mária Kemková

Kontakt: 0905 310 490

Materské centrum vybudovala obec Heľpa s pomocou Vidieckej organizácie pre komunitné aktivity Banská Bystrica a finančnej podpory z európskeho sociálneho fondu. Ponúka vzájomnú komunikáciu medzi matkami a deťmi navzájom, zbližovanie a utváranie priateľských vzťahov ako aj zaujímavé aktivity pre deti i dospelých. Organizuje kurzy pre mamičky, ktoré pomáhajú účelne stráviť voľný čas. Aktívne mamičky sa môžu realizovať a organizovať spoločné stretnutia, pričom využijú všetky svoje nápady a návrhy.

Zariadenie nebolo počas pandémie prevádzkované.

6.5.4 Klubovňa – Denné centrum

Adresa: Školská 591/5, 976 68 Heľpa

Obec vytvorila priestor pre stretávanie sa dôchodcov, zdravotne ťažko postihnutých a členov rôznych spoločenských organizácií.

Činnosť v Klube dôchodcov bola pre pandémiu prirodzene obmedzená vzhľadom na vekovú kategóriu členov. No i napriek tomu sa im podarilo uskutočniť množstvo pekných podujatí. Stretnutia členov klubu pri speve, hudbe, guľáši a oslave jubilantov v prírodnom amfiteátri si plnými dúškami všetci užívali.

Ďalšou aktivitou Klubu dôchodcov bola účasť na Horehronských dňoch spevu a tanca v auguste. Kde členovia prezentovali tradičné heľpianske ľudové remeslá. Touto činnosťou zaujali v septembri aj návštevníkov Radvanského jarmoku v Banskej Bystrici. Potešilo nás, že predstavovaním ľudovej zručnosti oslovili mladých ľudí. V októbri sa viacerí členovia zúčastnili jesenných úprav v okolí kostola. Pomáhali sme čistiť, skrášľiť a pripraviť toto krásne prostredie na zimné obdobie. V decembri sme už tradične nezabudli potešiť členov darčekom balíčka vlastnoručne vyrobených, chutných, krásne voňajúcich vianočných oblátok.

ZO JDS v Heľpe bola obnovená len nedávno, no aktivity sú bohaté. Nie všetko sa nám podarilo splniť, hoci chuť a vôľa by bola, ale okolnosti s pandémiou a bezpečnostné opatrenia nám to neumožnili. Najkrajší výlet bol na Klin, kopec Grapa. S úctou sme obdivovali najvyššiu sochu Spasiteľa. Návšteva Starej Bystrice a Slovenský orloj zanechal v nás obdiv a úctu vytvorenú ľudskými rukami. Do Turzovky, pútnického miesta sme prichádzali ako pokorní pútnici, aby sme si vyprosili hojnosť Božích milostí. Tiež sme sa zúčastnili odpustových slávností v Uhornej a Budkove. Pri guľáši na amfiteátri si zaspievali a absolvovali aj kúpanie v Rapovciach. Za podpory starostu obce upravili okolie kríža na Holom vrchu a tak pripravili všetko ku svätej omši na sviatok Povýšenia kríža.

6.5.5 Organizácia slávnostných obrádov

Obec každoročne v mesiaci október organizuje slávnostné obrady pre najmladších a najstarších obyvateľov obce - Uvítanie detí do života, Zlatú svadbu, Mesiac úcty k starším.

6.5.6 Organizácia kultúrnych podujatí

Hlavným organizátorom miestnych kultúrnych podujatí je Obec Heľpa. Kultúrne podujatia sa organizujú priebežne počas celého roka a obec pri nich spolupracuje s miestnymi dobrovoľnými, občianskymi združeniami a spoločenskými organizáciami.

Január – spoločné stretnutie, pietna spomienka a polozenie kytice kvetov k pamätníku padlých hrdinov v I. a II. svetovej vojne – pripomenutie udalostí oslobodenia obce,

Ubehlo už 78 rokov od doby, kedy v noci z 30. na 31. januára 1945 oslobodili našu obec ruskí a rumunskí vojaci a vytlačili fašistických okupantov na západ. Hneď po oslobodení stiahla sa z hôr do obce partizánska skupina majora ruskej armády Kvetinského v počte asi 500 mužov a zotrvali v obci najbližšie dva mesiace. Aj tentokrát sme si v našej obci pripomenuli túto hrôzostrašnú dobu položením kytice kvetov k pamätníku padlých hrdinov v I. a II. sv. vojne. Starosta vo svojom príhovore pripomenul, aby sme skúsili vidieť v každom pamätníku či spomienke na túto dobu nielen hrdinské víťazstvo, ale aj ničenie, bolesť, smrť a zlo. Pozerajme na to, že pred 77 rokmi mladí ľudia s vedomím možnej straty vlastného života, či zdravia sa hrdinsky postavili najväčšiemu zlu, aké človek vo svojej existencii zažil. Počúvajte a učte sa od nich, aby sa táto doba už nikdy nezopakovala, aby sme sa nikdy nemuseli postaviť človek proti človeku, brat proti bratovi.

Február – kultúrny program veselej soboty Fašiangy v Heľpe pre obyvateľov obce spojený s maškarným sprievodom dedinou, ktorý najviac upúta návštevníkov obce. Ponúka aj ochutnávku tradičných fašiangových kulinárskych špecialít.

Máj – slávnostný pietny akt kladenia vencov k padlým hrdinom sv. vojen, slávnosť požiarnikov v deň ich patróna sv. Floriána, oslava Dňa matiek v spolupráci so základnou, materskou a základnou umeleckou školou obec pripravuje bohatý program, ktorý vystupujúce deti venujú všetkým matkám. Detský folklórny festival Kolovrátok, ktorého sa zúčastňujú detské folklórne súbory mikroregiónu Horehron ale aj hostia z celého Slovenska.

August - 55. ročník Horehronských dní spevu a tanca – podujatie, ktoré obohacuje a sprítomňuje tradičné hodnoty miestnej a regionálnej kultúry. Hlavným organizátorom tohto trojdňového folklórneho festivalu je Stredoslovenské osvetové stredisko v Banskej Bystrici. Uskutočňuje sa každoročne posledný júnový víkend a predstavujú sa na ňom folklórne súbory z regiónov Banskobystrického kraja, z iných kútov Slovenska, prípadne aj zahraničia. Okrem vystúpení na pódiu v prírodnom amfiteátri vystupujú folklórne súbory aj na malom pódiu na námestí obce. Na námestí obce prebiehajú aj sprievodné akcie. Predstavujú sa tu remeselníci z celého Slovenska, je pripravená tradičná slovenská kuchyňa so svojimi heľpianskymi špecialitami. V drevenici v priestoroch prírodného amfiteátra organizuje Horehronské múzeum Brezno výstavu fotografií, zbierok, tradičných odevov a náradí z rôznych obcí regiónu.

Sprievodné podujatie „Predstavujeme obce regiónu“ zahŕňa každoročné komplexné predstavovanie vytypovaných obcí, ktoré sa zapísali do folklórneho registra nášho regiónu. Jeho obsahom je scénický program uvádzaný na javisku amfiteátra, sprievodné podujatia na heľpianskom námestí s tradičnými remeslami, zamestnaniami, domácou kuchyňou, miestnymi zaujímavosťami a výstavami, ktoré približujú históriu obce, jej materiálnu a duchovnú kultúru i súčasný život.

Október – stretnutie starých rodičov pri príležitosti oslavy Mesiaca úcty k starším, slávnosť jubilatov Zlatej svadby a Uvítanie detí do života. V roku 2022 sa vzhľadom na zabezpečenie protiepidemiologických opatrení tieto podujatia neuskutočnili.

December – podujatie *Od Lucii do Viliji* sa organizuje v spolupráci s dobrovoľnými organizáciami v obci. Prezentuje sa tu kultúra a tradičné zvykoslovie. Je zamerané hlavne na prezentáciu trávenia zimy v minulosti (remeslá, obyčaje, zvyky, hry mládeže počas dlhých zimných večerov) a tradičná kuchyňa. Organizuje sa v priestoroch starej fary. Tkanie, vyšívanie, pradenie, páranie peria ale aj drobné remeslá týkajúce sa výrobkov z dreva predvádzajú nielen pre obyvateľov tejto obce ale aj pre ostatných návštevníkov Heľpy. Návštevníci sa môžu zabaviť pri dobrej muzike. V roku 2022 sa vzhľadom na zabezpečenie protiepidemiologických opatrení podujatie neuskutočnilo.

Mikuláš – na tento večer sú pozvaní všetci obyvatelia obce. Akcia sa pripravuje spoločne so základnou, materskou školou a základnou umeleckou školou. Po kultúrnom programe prichádza na námestie Mikuláš na saniach s kopou sladkých balíčkov, ktoré sú rozdávané všetkým deťom obce.

Heľpa sa pre svoju krásu, originalitu krojov a zvykov stala klenotom slovenského národopisu a zdrojom inšpirácie pre slovenských aj zahraničných umelcov. V roku 2011 získala ocenenie Dedina ako klenotnica.

6.5.7 Prezentácia obce na folklórnych festivaloch

Obec sa zapája do rôznych kultúrnych, spoločenských aktivít a projektov v rámci celého Slovenska. Naši malí heľpianski folkloristi sa zúčastnili súťaže Horehronská valaška na Telgárte. Peťko Felej sa na súťaži Hronsecká lipová ratolesť umiestnil na pódiu a v súťaži Hudobného folklóru okresov Brezno a Banská Bystrica sa naša mladá dievčenská spevácka skupina umiestnila v zlatom pásme. Detskí interpreti sa zúčastnili na súťaži Horehronská valaška v Telgárte. Zúčastnili sa aj krajskej súťažnej prehliadky v Kokave nad Rimavicou, z ktorej postúpili na celoštátnu súťaž detského hudobného folklóru do Habovky. Detská ľudová hudba ZUŠ sa umiestnila v bronzovom pásme a naše speváčky v zlatom pásme.

Heľpu reprezentovali naši folkloristi aj na Kališti, kde bol spomienkový program venovaný obetiam 2. sv. vojny. Dni obce Nemecká kultúrnym programom obohatil FS Heľpan. Po dlhom čase sa naše súbory – Chlopi z Heľpy a FS Heľpan stali účastníkmi 24. ročníka folklórnych slávností Pod Kráľovou hoľou. V programe Dni obce Bystrá sa predstavili svojimi krásnymi spevmi a tancami. V septembri sme sa stali putujúcimi umelcami – FS Heľpan ráno vystupoval v Banskej Bystrici na Dni slovenského kroja, následne putoval do Obce Baďan spolu s Chlopmi z Heľpy a DFS Heľpanček, aby sa predstavili v programe venovanom Dni obce Baďan a chlopi z Heľpy po vystúpení „utekali“ späť do Banskej Bystrice na účinkovanie v Galaprograme Dni slovenského kroja. Okrem týchto podujatí Chlopi z Heľpy celé leto brázdili naše Slovensko a rozsievali svojimi hlasmi krásny horehronský spev do všetkých kútov. Nie je tajomstvom, že Chlopi z Heľpy sú už súčasťou festivalu Celoslovenského stretnutia fujaristov v Čičmanoch a nebolo tomu inak ani tohto roku. Predvianočné a vianočné zvykoslovie bolo úspešne prezentované vo vianočnej televíznej relácii Kapura Vianočný program pod taktovkou Miška Fil'a obohatili krásne spevy našich chlapov a žien.. Pásmo dostalo priestor aj v Zrkadlovom háji v Bratislave-Petržalke.

Veľká vďaka všetkým našim folkloristom, ktorí túto prácu robia nezištne a hlavne zo srdca. Len takto sa uchovávajú naše tradície pre budúce generácie.

6.5.8 Spoločenské akcie obce

Obec reaguje na potrebu vytvoriť občiansku spoločnosť, uplatňuje princípy verejno-súkromného partnerstva a vytvára priestor pre realizáciu a spoluprácu občianskeho, verejného a podnikateľského sektora. Hlavným cieľom týchto aktivít je:

- koordinácia podujatí v obci, ich rovnomerné rozloženie počas celého roka,
- zapájanie občanov do kultúrno-spoločenského života podľa vlastných predstáv a to prostredníctvom realizácie drobných projektov,
- rozvíjanie kultúrno-spoločenského života v obci,
- zachovávanie zvykov, tradícií a remesiel,
- zlepšenie spolupráce občianskeho, verejného a podnikateľského sektora v obci a ich vzájomné dopĺňanie sa.

6.5.9 Členstvo obce v združeniach

Obec Heľpa je členom:

- Združenie miest a obcí Slovenska
- Združenia pre rozvoj mikroregiónu Horehron,
- Regionálneho združenia miest a obcí Horehronia a Stredného Rudohoria,
- Partnerstva sociálnej inklúzie okresu Brezno,
- Vidieckeho parlamentu,
- Asociácie horských sídiel Slovenska,
- Asociácia primátorov a starostov
- Verejno-súkromné partnerstva pre rozvoj mikroregiónu Horehron,
- Spolok pre obnovu dediny,
- Iniciatíva stredné Slovensko,
- Asociácia hlavných kontrolórov územnej samosprávy,
- Združenie matrikárov
- Dátové centrum obcí a miest
- Dobrovoľná požiarňa ochrana SR

6.5.10 Náboženské udalosti obce

V polovici novembra 2021 sme v obci slávnostne privítali nového duchovného otca vdp. ThLic. Štefana Kosturka. Krátkym príhovorom a kyticou kvetov ho privítal a pozdravil starosta obce. Úprimnými slovami pána dekana uistil, že sa všetci budeme snažiť o spoluprácu založenú na úprimnosti a oddanosti Bohu. Zdôraznil, že kňazské povolanie je ťažké, ale hlavne v dnešnom svete vidíme aké je veľmi potrebné. V každom kňazovi k nám prichádza sám Kristus.

6.6 Šport

6.6.1 Športový klub Heľpa

Športové aktivity sú sústredené v občianskom združení Športový klub Heľpa a realizujú sa v miestnom športovom areáli s veľkým futbalovým ihriskom, klziskom, tenisovým kurtom, bežeckou dráhou, posilňovňou a v telocvični základnej školy s využitím pre volejbal, nohejbal, futbal, stolný tenis, florbal. Celá športová verejnosť obce využíva viacúčelové ihrisko s umelým trávnikom vybudované s príspevím Nadácie SPP.

ŠK Heľpa má v súčasnosti 5 oddielov - futbalový, turistický, hokejový, kulturistický a kynologický.

Futbalový oddiel má v súťažiach prihlásených 5 mužstiev - U11, U13, U15, U19 a muži hrajú 7.ligu. Počas sezóny odohrali 100 majstrovských zápasov.

Hokejový oddiel v letnom období vykonal iba nutné udržiavacie a servisné práce na klzisku. Aby sa v budúcnosti ľadová plocha mohla pripravovať, bola vykonaná oprava vozidla multicar. HO spolu s OcÚ má záujem pokračovať v spolupráci a príprave ľadovej plochy.

Turistický oddiel KST Heľpa pri ŠK Heľpa v auguste 2022 organizačne zabezpečoval už 47. ročník Výstupu na Veľký Bok. Okrem toho sa členky turistického oddielu KST Heľpa pri ŠK Heľpa v júli 2022 zúčastnili viacerých bežeckých pretekov Horehronskej trailovej ligy. Členovia zorganizovali v júli 2022 prechod Západnými Tatrami (Tatliaková chata – Volovec – Ostrý Roháč – Plačlivô – Smutné sedlo – Tatliaková chata). Tohto podujatia sa zúčastnilo 14 účastníkov. Ďalšou turistickou akciou bol turistický víkend na Liptove v novembri 2022, počas ktorého absolvovali členovia túru cez Čutkovskú dolinu pri Ružomberku až ku Jeleniemu vodopádu a spoločne vystúpili na Veľký Choč. Aktívna členka Renáta Mihňáková, v Heľpe zorganizovala výučbový kurz správneho použitia techniky chôdze, nazývanej „nordic walking“ za účasti 32 účastníkov. Na záver roka sa tradične organizuje Silvestrovský výstup na Veľkú Vápenicu.

Kulturistický oddiel prostredníctvom Barbar Clubu za posledných 8 rokov pod vedením predsedu Ivana Blažičku kompletne zrekonštruoval priestory posilňovne, vrátane výmeny väčšiny strojov a zariadenia. Kvôli veľkému záujmu je potrebné udržať súčasný štandard a naplánovať zväčšenie kapacity pre súčasných členov. Ambíciou je zorganizovanie „Dňa netradičných športov“.

Kynologický oddiel v spolupráci s obcou Heľpa a kynologickým klubom Brezno zorganizoval v priestoroch futbalového štadióna v dňoch 3 – 5. júna 2022 Majstrovstvá Slovenska v športovej kynológii /SÚCHNO/. Ide o II. kvalifikačné preteky o postup na Majstrovstvá sveta FCI a WUSV a zároveň II. ročník Memoriálu Igora Podmanického. Veľký úspech Slovenska sme zožali na majstrovstvách sveta WUSV v Španielsku v novembri

2022, kde sa družstvo Slovenska umiestnilo na prvom mieste a rovnako v kategórii jednotlivcov zvíťazila naša Adriana Nagyová. Slováci sa stali majstrami sveta! Obrovská radosť, hrdosť na celý slovenský tím, ktorý sa umiestnil na prvom mieste. Je to veľký úspech a zároveň veľmi inšpirujúce pre ostatných kynológov. Ved' sme dokázali, že aj sen sa môže stať skutočnosťou.

Kynologický oddiel je pripravený v rámci spolupráce podporiť a spoluorganizovať akciu pri príležitosti MDD v Heľpe, ktorý mal v minulosti nielen vysokú úroveň, ale aj veľmi dobrú odozvu v regióne.

6.6.2 Športové podujatia

Do portfólia FO už tradične patria spoločenské akcie ako Darovanie krvi, každoročná účasť na volejbalovom turnaji v Polomke a pomoc pri organizovaní Heľpianskeho krosu. K najväčším akciám patrí spoluorganizovanie Silvestra v Heľpe a organizovanie MDD na štadióne v Heľpe.

Krnačkové preteky

Obec Heľpa vytvára podmienky pre organizáciu jednej z etáp celoslovenského ročníka „Krnačkových pretekov“, ktoré prebiehajú v zimných mesiacoch s dobrou nádielkou snehu na Holom vrchu a tešia sa obľube širokej verejnosti. Tešíme sa z úspechov nášho sánkara Jozefa Ninisa.

Winter Classic

Naši hokejisti pripravili na klzisku v športovom areáli ďalší ročník hokejového turnaja pod holým nebom, ktorého sa zúčastnili tímy zo susedných obcí a Brezna.

Memoriál Štefana Bošel'u

Uskutočnil sa ďalší ročník Heľpianskeho krosového behu „Memoriál Štefana Bošel'u“. Na pripravených 4 a 8 km tratiach môžu súťažiť aj menej zdatní športovci, či deti. Preteky však nie sú iba o súťažení a dosahovaní výsledkov, ale aj o motivácii mládeže a o rozvoji športu a zdravého životného štýlu v regióne. Detičky si okrem účastníckej medaily domov odniesli aj kopu zážitkov s horskými záchranármi, ktorí im predviedli ukážku záchrannej akcie, hasičmi, s ktorými si mohli bližšie pozrieť hasičskú techniku, nechýbalo ani maľovanie na tvár. Podujatie hudbou a spevom spríjemňujú pozvané známe hudobné skupiny a speváci.

Branno-športový deň

Zväz technicko-športových činností zorganizoval branný deň za Tínm a prilákal všetkých, ktorí majú radi šport a chcú si zasúťažiť v streľbe.

6.6.3 Cestovný ruch, turistika

- Krásne okolie Horehronského podolia priťahuje peších i cykloturistov.

- Rieka Hron je z obce splavná až do Dunaja 272 km. Je obľúbená medzi vodákmi aj rybármi. Je potrebné vybudovať pre využitie vodných športov areál, ktorý bude fungovať v letnej sezóne, aby bola rieka využívaná aj na kúpanie ako kedysi. .
- Katastrálnym územím obce prechádza niekoľko turistických chodníkov.
- Obec je dobrým miestom aj pre agroturistiku.
- Obec nie je napojená na žiadnu cyklotrasu, ani trať pre korčuliarov. Nie je vybavená ani odpočívadlami a značením.
- Heľpa slúži ako vynikajúce turistické východisko pre výlety do blízkeho okolia.
- V obci je vybudovaný prehľadný informačný systém.

Výstup na Veľký bok

Turisti z Heľpy v spolupráci s obcou Heľpa každoročne usporiadávajú prvú augustovú sobotu športové podujatie „Výstup na Veľký bok“.

Začiatok podujatia je o 8.00 hod. v priestoroch starej fary na námestí obce. **Trasa "A"** vedie z námestia /695 m.n.m./ cez Čertiaž /1066 m.n.m./ - Kolesárovú /1506 m.n.m./. Odtiaľ pokračuje trasa spoločne s **trasou "B"** po červenej turistickej značke zo sedla Priehyba /1192 m.n.m./ - cez Oravcovú /1544 m.n.m./ - Zadnú hoľu /1620 m.n.m./ - do sedla pod Veľkým bokom /1479 m.n.m./ až na samotný vrchol Veľkého boku /1727 m.n.m. /.

Tam sa účastníci zapíšu do výstupovej knihy, dostanú účastnícky odznak a pokochajú sa krásnymi výhľadmi na všetky svetové strany. Cesta späť povedie po tej istej trase až do sedla Priehyba /1192 m.n.m./ odkiaľ sú účastníci prevezení autobusmi na námestie obce.

Celková dĺžka turistickej trasy je 23 km, prevýšenie 1029 m.

Všetci účastníci sa zúčastňujú podujatia na vlastnú zodpovednosť. Organizátori pozývajú na toto podujatie všetkých bývalých aj súčasných členov klubu turistov aj s deťmi a rodinnými príslušníkmi a všetkých milovníkov nízkotatranskej letnej prírody.

Každoročne sa usporadúva aj zimný turistický pochod 31.12. **Silvestrovský výstup na Veľkú Vápenicu** 1691 m.n.m.

Cykloturistika

Cykloturistika v Heľpe má bohatú tradíciu. Niekoľko rokov po vzniku turistického oddielu, v roku 1981 sa vyčlenila skupinka, začiatkom roku 1985, ktorá založila cykloturistický oddiel. Najskôr usporiadali výlety do bližšieho okolia a neskôr aj ďalej. Postupne usporiadali pravidelne podujatia: Okolo Muránskej planiny, Okolo Kráľovej hole, Jazda do sedla Priehyba, Cez Priehybu a Čertovicu, niekoľkodňové podujatia Dolu Váhom hore Hronom, Okolo Moravy, zájazd za polárny kruh Fínsko-Švédsko, ktorého sa zúčastnili štyria členovia a veľa ďalších. Po veľmi úspešných rokoch nastal útlm, až prakticky organizovaná cykloturistika v Heľpe zanikla.

Snahou zakladateľov cykloturistiky je oživiť tieto tradície a uskutočniť nenáročnú cyklistickú jazdu pre všetkých - dedov, babky, otcov, mamy, synov, dcéry, vnučky a vnukov, proste všetkých, ktorí majú kladný vzťah k bicyklu. Podmienka je dobrý technický stav bicykla a chuť si zajazdiť. Každý sa zúčastní podujatia na vlastné nebezpečie.

Klub pohyb, príroda, pamiatky

Klub 3xP v Heľpe je neformálna záujmová skupina, ktorá združuje záujemcov nielen o aktívny pohyb, ale aj o prírodu samotnú a takých, ktorí, majú vzťah k prírodným a kultúrnym pamiatkam. Na svojich podujatiach sa stretávajú pravidelne celý kalendárny rok. Obsah podujatí je rôznorodý, ale vždy obohacujúci o poznanie nových lokalít Slovenska s ich raritami, zaujímavosťami, s pohybom za zdravím v prírode, aj s krásnymi zážitkami, doplnený o záujmové aktivity.

Náučný chodník chotárom obce

Náučný chodník využíva jestvujúce miestne komunikácie a poľné cesty v katastrálnom území obce Heľpa. Trasa náučného chodníka má 11 informačných panelov, ktoré približujú význam a funkciu lesa, faunu a flóru, informujú o ochrane prírody aj histórii obce spojenej s ovčiarstvom. Trasu možno absolvovať od centra obce po koniec ulice Farská, kde sa chodník začína, ale je to možné aj z opačnej strany, dolinou Krivul'a. Celková dĺžka trasy je 7 350 m.

Súčasťou chodníka pre peších sú oddychové a piknikové miesta (zastavenie 3 Horehronsko-Muránska cyklotrasa, zastavenie 10 – vybudovanie altánku s ohniskom). Pri altánku bude osadené zapustené ohnisko. Všetky prvky sú jednoduché drevené konštrukcie v príslušnom type ľudovej architektúry a rezbárskych detailov.

Náučný chodník s príslušnou infraštruktúrou oživí turistický ruch, nakoľko je navrhnutý tak, aby bolo možné prepojenie na susediace katastrálne územia a zároveň v nadväznosti na plánovaný zámer „Horehronsko-muránskej cyklotrasy“. Stavba bude slúžiť pre turistov a obyvateľov obce a v zimnom období môžu vymedzené časti slúžiť aj pre bežecké lyžovanie. Stavba prispeje k rozvoju cestovného ruchu v hornej časti regiónu Horehronia.

6.7 Hospodárstvo

6.7.1 Občianska vybavenosť, verejné služby, podnikanie

- V obci sa nachádza pošta, lekárň, zdravotné stredisko a špecializované lekárske ordinácie, miestna ľudová knižnica, bankomat Slovenskej sporiteľne. Pohotovostná služba je z obce presťahovaná do okresného mesta Brezna.
- Služby polície zaisťuje OR PZ Brezno s oddelením v Pohorelskej Maši a v Brezne. V obci je zriadený dobrovoľný hasičský zbor a v nových priestoroch v Závadke nad Hronom sídli profesionálny Hasičský záchranný zbor.
- Nákupné stredisko COOP Jednoty s troma predajňami je otvorené i cez víkend.
- V obci pôsobí 50 podnikateľských subjektov - menších obchodov, poskytovateľov služieb, zmiešané predajne, ovocie a zelenina, domáce a kancelárske potreby, kaderníctvo, kozmetický salón, servis automobilov, autotechna, stavebniny, priemyselný tovar, atď.
- Zamestnanosť v obci zabezpečuje výrobný podnik na gumové profily, poľnohospodársky podnik, stavebná firma.

- V obci sú 4 reštauračné zariadenia v rôznych cenových skupinách.
- Ubytovacie kapacity 200 miest poskytujú hotel, súkromné penzióny a ubytovanie na súkromí.

Ubytovacie a reštauračné zariadenia v obci

Penzión MAJK

Adresa: Murgašova 830, 976 68 Heľpa
tel.: 048/6186793, 0907 885 841,
fax.: 048/6186278,
e-mail: penzion@majk.sk www.penzion.majk.sk

Penzión MAJK je prevádzkovaný od roku 2002 s počtom lôžok 49 v 19 izbách. Každá izba má vlastné WC, sprchu, prípojku na telefón, internet, TV. Penzión poskytuje nielen oddych a relax, ale aj športové vyžitie pre návštevníkov každého veku a v každom počasí od jari až do zimy. Okrem príjemného ubytovania a domácej stravy tam môžete nájsť reštauráciu, denný bar, zasadaciu miestnosť s TV a projektorom, telocvičňu, fitness, bazén, saunu, vírivku, soľnú jaskyňu, športový areál, ihrisko s ľadovou plochou (sezónne), autobus, ohnisko, parkovisko, trávnaté ihrisko. V blízkosti je vodná nádrž s možnosťou rybolovu, niekoľko lyžiarskych stredísk, cyklotrasy a k tomu vždy príjemné slovo a úsmev personálu. V prípade záujmu je možné pre návštevníkov zabezpečiť predstavenie ľudovej kultúry v podobe vystúpenia folklórnych skupín pôsobiacich v Heľpe.

Penzión LUCS - Michal Ďurica

Adresa: Partizánska 321, Heľpa
tel.: 048/6186252, 6186206, 0907 818 957
fax.: 048/6186232,
e-mail: lucs@penzionlucs.sk
www.penzionlucs.sk

Penzión Lucs je ideálnym prostredím kolektívnych i individuálnych zájazdových pobytov, školení, seminárov, recepcií a spoločenských posedení.

V objekte sa nachádza: 1 samostatný apartmán s balkónom (1/2+2) s vlastným sociálnym zariadením (vírivková vaňa, umývadlo, WC), 2 samostatné izby s balkónom (2/2+2) s vlastným sociálnym zariadením (umývadlo, sprcha, WC), 13 samostatných izieb s balkónom (1/3+1, 4/3, 3/2+2, 5/2) s vlastným sociálnym zariadením (umývadlo, sprcha, WC), spoločenská miestnosť s krbom a barom (30 miest), jedáleň s možnosťou polpenzie a plnej penzie (120 miest), piváreň (40 miest), záhradné posedenie, celoročná prevádzka, parkovanie áut v uzavretom dvore.

Hotel HEĽPA- Ing. Helena Melková

Adresa: Hlavná 65/35, 976 68 Heľpa
tel.: 048/6186235,
fax: 048/6186236

e-mail: helena.melkova@post.sk
 hotelhelpa.szm.sk

Ubytovanie v hoteli Heľpa ocenia všetky vekové kategórie a náročnejší aj menej nároční návštevníci. Izby sú dvoj, troj, štvor-lôžkové, prípadne päť lôžkové s možnosťou prísteliek. Každá izba má vlastné sociálne zariadenie, TV a wifi.

Reštaurácia je orientovaná na Slovenskú ľudovú kuchyňu, ponúkajú špeciality s lesnými plodmi a v sezónnom období aj výrobky zo salaša.

Od roku 1998 prešiel hotel postupne rekonštrukciou, počas ktorej získaval na atraktivite. Bolo vybudované aj malé, ale príjemné wellness centrum. Svoje telo aj myseľ môžete zrelaxovať v bazéne s hydromasážnymi prvkami, vybrať si z troch druhov sáun – inhalačnej, fínskej – suchej, a tureckej – parnej, či oddýchnuť si v soľnej jaskyni. Pozitívne na ľudský organizmus pôsobí aj knipov kúpeľ nôh, vhodný po únavnej túre, či dobrej lyžovačke. Tento striedavý kúpeľ v studenej a teplej vode je balzamom na unavené dolné končatiny a má dobrý vplyv na celé telo ako aj myseľ. Jeho súčasťou je thepidárium s vyhrievanými ležadlami.

Hotel Heľpa ponúka v každom ročnom období široké spektrum služieb. Od kompletného spoločenského, hudobného i gastro servisu pri organizovaní svadiieb, plesov, osláv a rodinných stretnutí, po zabezpečenie lyžiarskych zájazdov, školení a seminárov, až po školy v prírode. V prípade nepriaznivého počasia sú v priestoroch hotela k dispozícii spoločenské hry, biliard, bowling, ako aj stolný tenis i futbal. V lete je možné využiť priestory neďalekého futbalového štadióna a tenisových kurtov, v zime príde vhod požičovňa lyží.

Pizzéria na námestí poskytuje celoročne občerstvenie v svojom príjemnom prostredí reštaurácie a letnej záhrade.

Prevádzky podnikateľských subjektov pôsobiace v obci:

P.č.	Podnikateľský subjekt	Prevádzka	Adresa		
	Obchodné meno	Názov	Ulica	Súp.č.	Or.č.
1.	Helena Melková	Hotel Heľpa	Hlavná	63	33
2.	Beáta Makovská	BEAUTY BEA - kozmetické služby	Hlavná	63	33
3.	Ing. Peter Pompura	Helgas - priemyselný tovar	Hlavná	72	41
4.	Pavel Zibrík	Zikorn - stavebniny	Hlavná	73	48
5.	Miloš Kollárik	Plyn,voda.elektro, kúrenie-PVEK	Hlavná	73	48
6.	Mariana Borčinová	Hedera - kvetinarstvo	Hlavná	85	60
7.	COOP Jednota	Potraviny, Zmiešaný tovar	Burkovaná	87	6
			Partizánska	321	32
			Partizánska	467	83
8.	Mgr.Janka Kutliaková	Fox s.r.o.-kovošrot	Mladežnícka	113	2
9.	Božena Maková	Remeli - lekáreň	Hlavná	121	62
10.	MUDr. KUKULLA	Ambulancia všeobecná	Hlavná	121	62
11.	Anna Beráková	R+B Cyklošport - šport. potreby	Hlavná		
12.	Mária Rusnáková	Kaderníctvo	Hlavná	152	72
13.	Ing. Ľubomír Kozubík	Mäsokombinát NORD SVIT, s.r.o.	Hlavná	152	72
14.	Pavel Mak	Autohelp - predaj súčiastok	Hlavná	193	118
15.	Hronček Vladimír	Drevovýroba	Potočná	292	4
16.	Anna Putnoková	textil	Partizánska	309	20
17.	Ľubomíra Pribylinová	Domáce potreby FAROT	Partizánska	309	34
18.	MMJ Invest s.r.o.	počítačový servis	Partizánska	309	34
19.	Michal Ďurica	Penzión LUCZ	Partizánska	321	32
20.	Marta Giničová	Textil - Edera	Partizánska	321	32

21.	Ľudmila Blažeková	Galantéria, textilné výrobky	Burkovaná	323	8
22.	Marcela Štúberová	VIKTÓRIA - Textil	Burkovaná	323	8
	Marcela Štúberová	úprava odevov	Burkovaná	323	8
23.	Eva Cerovská	krajičské služby	Burkovaná	323	8
24.	Cyrl Mihňák	Potraviny	Burkovaná	323	8
		Cukráreň "Cukrarenka"			
25.	Martina Hrdá	Chovateľské potreby	Burkovaná	326	13
26.	Lucia Škultétyová	predaj pečiva	Burkovaná	340	24
27.	Paulína Marta Ďuricová	Kvetinárstvo Flóranka	Burkovaná	340	24
28.	Patricia Piliarová	Pizzéria na námestí	Partizánska	354	58
29.	Juraj Jonás	Pohostinstvo "Jonás & spol.SPECIAL"	Partizánska	362	36
30.	Slávka Kubandová	Účtovníctvo ESENEL	Partizánska	362	36
31.	STEBILA s.r.o.	Autoškola	Partizánska	362	36
32.	Anna Pribylinová	Pohostinstvo "U Šmajtáka"	Furtačka	430	24
33.	Slovenská pošta, a.s.	Pošta	Partizánska	433	37
34.	Helora, s.r.o.	HELORA - drevovýroba	Partizánska	532	110
35.	Jozef Fiľo	OVb - finančné poradenstvo	Farská	587	1
36.	Rastislav Bariak	Očko OPTIK	Farská	587	1
37.	Rastislav Koreň	Rastislav Koreň - RK-stav - požičovňa náradia	Hurbanova	666	7
38.	Martin Černák - Autotech	Autotechna	Hurbanova	667	10
39.	Jana Takacsová	Me&Ta - bar	Alexyho	693	1
40.	Alžbeta Maková	ALLMA - Potraviny, zmiešaný tovar	Krížna		1
41.	MUDr. Slavomír Pôbiš	Ambulancia detská	Krížna	812	2
42.	MUDr. GERBERY	Ambulancia všeobecná	Krížna	812	2
43.	Rehabilitácia, v.o.s., Fiľová	Rehabilitácia	Krížna	812	2
44.	Mgr. Zlatica Rašiová	Lekáreň KAMILKA	Krížna	812	2
45.	Iveta Latináková	kozmetický salón	Krížna	812	2
46.	Úrad práce,soc.vecí a rodiny	pracoviisko Heľpa	Krížna	812	2
47.	Ján Kukul'a	Penzión MAJK	Murgašová	830	9
48.	Michal Ďurica	AGROHELP s.r.o. - Družstvo	Heľpa		
49.	Ján Kukul'a	MAJK s.r.o.	Heľpa	1108	

6.7.2 Doprava

- Cez obec Heľpa prechádza železničná trať Zvolen – Červená Skala. Pravidelná doprava bola obmedzená na spojenie len v čase školskej a zamestnaneckej dopravy s časovým odstupom. V obci stojí rýchlik z Bratislavy do Košíc a späť. Na trase sa presadá v B. Bystrici.
- S príslušnými obcami je spojenie pravidelnou autobusovou dopravou, ktorú poskytuje integrovaný dopravný systém dopravnej spoločnosti SAD Zvolen. V obci je zrušená miestna hromadná doprava..
- Cez obec prechádza štátna cesta I. triedy I/66.
- Obec spravuje 33 km miestnych komunikácií. Stav asfaltových kobercov je dobrý, nakoľko sa každoročne sa opravujú poškodené úseky a výtlky. Obec si za týmto účelom zakúpila vlastnú infrasadu s príslušenstvom, aby si mohla drobné opravy realizovať efektívnejšie svojpomocne.

- Obec pokračuje v budovaní chodníkov, aby dosiahla bezpečnosť pohybu občanov v cestnej premávke. Na ul. Hlavná v smere na Pohorelú začala s prácami na vybudovanie chodníka.
- Vzhľadom na zabezpečenie udržiavania bezpečnosti 9 km chodníkov aj v zimných mesiacoch, obec zakúpila malotraktor Kubota.
- Na miestnych potokoch Krivul'a a Teplica sú zrekonštruované premostenia.
- Obec zabezpečila vypracovanie nového Pasport-u dopravného značenia a postupne nakupuje potrebné dopravné značky.

6.7.3 Technická infraštruktúra

- V obci je vybudovaná vodovodná sieť. Jej rekonštrukcia prebehla v rokoch 2009-2010 z prostriedkov eurofondov a spolufinancovania Stredoslovenskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti Banská Bystrica.
- Hlavným distribútorom elektrickej energie je spoločnosť Stredoslovenská energetika Žilina.
- Obec je na 80 % napojená na miestnu splaškovú kanalizáciu.
- V r. 2013 sa ukončila výstavba novej čistiarny odpadových vôd z prostriedkov eurofondov a spolufinancovania obce. Obec udržiava technológiu čistenia odpadových vôd a investovala do frekvenčných meničov, čerpadiel a spojitého kompenzátora.
- Celá obec je napojená na stredotlakový plynovod.
- Verejné osvetlenie pokrýva s dostatočnou svietivosťou pre potreby obce všetky frekventované úseky a používa 352 svetelných bodov s úspornými sodíkovými výbojkami.
- V obci funguje poskytovateľ bezdrôtového pripojenia k internetu a wifi zóny.

6.7.4 Územné plánovanie

Obec územným plánovaním komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určuje jeho zásady, navrhuje vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Územné plánovanie utvára predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenia trvalo udržateľného rozvoja, pre šetrné využívanie prírodných zdrojov a pre zachovanie prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt. Územným plánovaním sa vo verejnom záujme určuje hospodárne využitie zastavaného územia a chráni nezastavané územie. Orgány územného plánovania premietajú konkrétne zámery do územia a koordinujú verejné záujmy.

Obec má vypracovaný územný plán od r. 2005. Úlohy na úseku územného plánovania zabezpečuje prostredníctvom spoločného stavebného úradu a zapracovanie požiadaviek do územného plánu realizuje dodávateľským spôsobom.

Územný plán obsahuje a poskytuje dôležité informácie pre všetkých aktérov investične vstupujúcich do územia. Týmito aktérmi sú prevažne individuálni stavebníci a súkromný sektor avšak napríklad v oblasti dopravnej infraštruktúry je najvýznamnejším investorom regionálna samospráva a štát.

Spoločný stavebný úrad vydal v roku 2022 vyjadrenia, stanoviská a rozhodnutia na úseku cestnej dopravy 1 na úseku miestnych komunikácií 8, stavebného poriadku 60 ochrany ovzdušia 3, ochrany pred povodňami 6, ochrany prírody a krajiny 13, vodná správa 3.

6.7.5 Životné prostredie

- Veľmi dobrá kvalita životného prostredia je dôvodom, prečo je obec dobrým miestom na bývanie.
- Zároveň ide v menšej miere aj o chatársku a trampovú oblasť.
- Obec sa stará o verejnú zeleň, kvetinovú výzdobu a udržiava park a zelené plochy.
- Obec je z oboch strán obklopená lesmi národných parkov NAPANT, Muránska planina, chránenej krajinnej oblasti Veľká Stožka.
- Obec v rámci projektu Regenerácia sídel upravila miestny park na námestí obce. Osou obce je potok Krivul'a. Potôčik Teplica nikdy nezamrzá.
- V obci je aj menej výdatný minerálny prameň železitej vody.
- Poľnohospodárstvo ani priemyselná činnosť v obci výrazne nenarušujú krajinný charakter.
- Obec vybudovala z prostriedkov eurofondov a spolufinancovania obce zberný dvor na separáciu odpadu. Obec v súčasnosti separuje 14 zložiek odpadu (papier, plasty, sklo, VKM, kovy, objemný odpad, ZKO, DSO, pneumatiky, elektro odpad, BRO, BRKO, oleje, textil).
- V obci boli rozmiestnené farebné kontajnery na triedený odpad, ktoré sa pravidelne odvážajú a tým sa nahradilo odvážanie vriec s vytriedeným odpadom spred rodinných domov.

Žlté kontajnery sú určené na sklo. Zelené kontajnery sú určené na PET fľaše. Modré kontajnery sú určené na zber papiera, lepenky, novín a časopisov. V obci sú umiestnené aj kontajnery na plechovky a žiarovky. Nebezpečný odpad a elektro odpad sa zbiera na zbernom dvore v priebehu celého roka a 2x ročne vopred vyhláseným zberom. Ostatné zložky odpadu, ktoré nepatria do triedeného odpadu sa zbierajú do kukanádob.

- Okrem bežných druhov odpadov môže občan našej obce na zberný dvor doniesť aj objemný odpad (napr. nábytok, konáre zo stromov, kríkov, či drobný stavebný odpad). O presných prevádzkových podmienkach zberného dvora sú občania informovaní v miestnom rozhlase a na internetovej stránke.
- Na biologický rozložiteľný odpad (trávu) sú určené kompostéry, ktoré občania dostali od obce do užívania z prostriedkov environmentálneho fondu.

- Obe má VZN nastavený množstevný systém zberu komunálneho odpadu. Odvoz kukanádob sa uskutočňuje 2x mesačne.
- Obec na zabezpečila starostlivosť o túlavé zvieratá a ročne prispieva na činnosť karanténnej stanice v Brezne.

6.7.6 Dobrovoľná požiarňa ochrana

Práca dobrovoľného hasiča je náročná a hlavne ušľachtilá. V Heľpe ale takíto ľudia, ktorí neváhajú obetovať svoj voľný čas, zdravie sa tejto práce ujali sami, bez nároku na odmenu, iba tak, aby ich v srdci hrial pocit, že môžu pomôcť svojim spoluobčanom ale často aj občanom v okolitých obciach v tých najťažších chvíľach.

DHZ tvoria 4 kolektívy – 1 muži, 2 mladí hasiči, 1 dievčatá. Členská základňa má 38 činných členov.

Zásahová činnosť počas roka predstavovala počas roka 28 výjazdov - 7 k požiarom a 21 technických výjazdov. Okrem týchto najťažších prác sa podieľajú aj na prácach pri čistení kanalizácie v obci, hlavne pri havarijných situáciách. Počas pandémie pribudla aj dezinfekcia verejných priestranstiev v obci. Nájdu si čas aj pre svoje sebazvedľávanie a aktívne sa zúčastňujú taktických cvičení pod dohľadom odborníkov a za účasti dobrovoľníkov z okolitých obcí. V roku 2022 sa uskutočnilo 15 požiaro-taktických cvičení a 13 ukázkovo-propagačných cvičení.

Dobrovoľný hasičský zbor obce je zaradený v kategórii B a tvorí ho 11 členov spĺňajúcich podmienky podľa osobitného predpisu. Sú vybavení zásahovými ochrannými prilbami, odevmi, obuvou, rukavicami. Do zásahov používajú automobilovú cisternovú striekačku CAS15 – Iveco Daily a CAS 32 Tatra 148, príves PPS12 a vozík povodňovej záchrannej služby. Pre operatívnosť zásahov používajú prenosnú rádiostanicu s pridelenou frekvenciou.

V obci si nevieme predstaviť akékoľvek podujatia bez prítomnosti uniformovaných hasičov, ktorí zabezpečujú ich zdarný priebeh a hlavne dodávajú ostatným istotu, že je tu niekto, kto vie zasiahnuť v náročnej situácii.

7 INFORMÁCIE O VÝVOJI OBCE Z POHLADU ROZPOČTOVNÍCTVA

7.1 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022

Rozpočet obce je základom finančného hospodárenia obce v príslušnom rozpočtovom (kalendárnom) roku. Pred schválením bol rozpočet obce zverejnený 15 dní spôsobom obvyklým v obci. Rozpočet obce je súčasťou rozpočtu sektora verejnej správy a obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým a fyzickým osobám pôsobiacim na území obce, obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, všeobecne záväzných nariadení obce ako aj zo zmlúv. Zahŕňa aj finančné vzťahy štátu k rozpočtom obcí a k rozpočtovým organizáciám zriadeným obcou.

Obec a ňou zriadené rozpočtové organizácie zabezpečujú rôzne spoločenské úlohy nevýrobnej povahy. Ich prostredníctvom štát plní prevažnú väčšinu svojich hospodársko-organizačných, kultúrnych, výchovných a iných funkcií.

Obec a ňou zriadené rozpočtové organizácie hospodária s rozpočtovými prostriedkami a s prostriedkami prijatými od iných subjektov a zostavujú svoj rozpočet príjmov a výdavkov.

Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov, dotácií zo štátneho rozpočtu a z ďalších zdrojov. Na plnenie svojich úloh môže obec použiť návratné zdroje financovania a prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov. Obec môže svoje úlohy financovať aj z prostriedkov združených s inými obcami, so samostatnými krajmi a s inými právnickými osobami alebo fyzickými osobami.

7.1.1 Rozpočtové hospodárenie obce

V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom. Rozpočet na rok 2022 bol zostavený v súlade s ust. § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Rozpočet sa vnútorne člení na:

- **bežný rozpočet**, v ktorom uvádza údaje o bežnom rozpočte príjmov a výdavkov na príslušný rok a o ich realizácii od začiatku roka do konca sledovaného obdobia v členení podľa rozpočtovej klasifikácie.
- **kapitálový rozpočet**, v ktorom uvádza údaje o kapitálovom rozpočte príjmov a výdavkov na príslušný rok a o ich realizácii od začiatku roka do konca sledovaného obdobia v členení podľa rozpočtovej klasifikácie.
- **finančné operácie**, ktorými sa realizujú návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Rozpočet na rok 2022 bol zostavený ako vyrovnaný. Podľa § 4 ods. 4 cit. zákona obec schválila, sledovala a vyhodnotila rozpočet ako jeden celok vrátane rozpočtov zriadených rozpočtových organizácií. Tieto údaje sa preberajú z podkladov finančných výkazov obce a zriadených rozpočtových organizácií.

Rozpočtové hospodárenie obce Heľpa sa počas roka 2022 riadilo rozpočtom zostaveným v súlade s §10 cit. zákona, ktorý bol schválený uznesením obecného zastupiteľstva č. 863/2021 dňa 10.12.2021. Upravený rozpočet predstavuje schválený rozpočet zmenený 19. rozpočtovými opatreniami podľa ust. § 14 cit. zákona.

Obec vedie operatívnu evidenciu všetkých vykonaných rozpočtových opatrení:

Por.č.	Uz.č.	Rozpočtové opatrenie č.	zo dňa	Druh rozpočtového opatrenia	Zmena v príjmoch v Eur	Zmena vo výdavkoch v Eur
1.		RO ST č.1	31.1.2022	§14 ods.2 písm. a)	0	0
2.		RO ST č.2	28.2.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	26 230	26 230
3.		RO ST č.3	25.3.2022	§14 ods.2 písm. b), c), d)	9 135	9 135
4.	962	RO OZ č.1	31.3.2022	§14 ods.2 písm. b), c), d)	10 010	6 020
5.		RO ST č.4	28.4.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	3 938	3 938
6.	985	RO OZ č.2	29.4.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	13 400	13 400
7.		RO ST č.5	27.5.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	6 221	6 221
8.	1016	RO OZ č.3	27.5.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	343	4 333
9.		RO ST č.6	17.6.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	1 450	1 450
10.	1041	RO OZ č.4	17.6.2022	§14 ods.2 písm. b), c), d)	7 086	7 086
11.		RO ST č.7	29.7.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	19 656	19 656
12.	1065	RO OZ č.5	18.8.2022	§14 ods.2 písm. b), c), d)	16 777	16 777
13.		RO ST č.8	31.8.2022	§14 ods.2 písm. c)	0	0
14.	1095	RO OZ č.6	23.9.2022	§14 ods.2 písm. b), c), d)	0	0
15.		RO ST č.9	26.9.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	23 311	23 311
16.		RO ST č.10	28.10.2022	§14 ods.2 písm. b), c), d)	37 500	37 500
17.		RO ST č.11	28.11.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	-1 232	-1 232
18.	34/2022	RO OZ č.7	13.12.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	-1 065	-1 065
19.		RO ST č.12	22.12.2022	§14 ods.2 písm. b), c)	13 601	13 601

Poznámka: § 14 ods. 2 písm.

a) presun rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky

b) povolené prekročenie a viazanie príjmov,

c) povolené prekročenie a viazanie výdavkov,

d) povolené prekročenie a viazanie finančných operácií.

7.1.2 Rekapitulácia rozpočtového hospodárenia za rok 2022

REKAPITULÁCIA ROZPOČTU			
Názov položky	schválený rozpočet 2022	upravený rozpočet 2022	skutočné plnenie 12/22
príjmy bežného rozpočtu	2 247 848	2 397 038	2 298 427,71
výdavky bežného rozpočtu	2 340 678	2 492 643	2 183 960,13
stav bežného rozpočtu	-92 830	-95 605	114 467,58
príjmy kapitálového rozpočtu	774 720	784 210	79 289,88
výdavky kapitálového rozpočtu	1 267 700	1 275 076	115 816,74
stav kapitálového rozpočtu	-492 980	-490 866	-36 526,86
finančné operácie príjmové	586 880	614 561	158 713,88
finančné operácie výdavkové	1 070	28 090	9 989,60
rozdiel finančných operácií	585 810	586 471	148 724,28
CELKOVÝ STAV ROZPOČTU:	0	0	226 665,00

7.2 Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2022

Výsledok rozpočtového hospodárenia obec zisťuje podľa ustanovenia § 2 a § 10 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov po zúčtovaní celkových príjmov a výdavkov ako výsledok bilancie celkových príjmov a celkových výdavkov rozpočtu obce (vrátane príjmov a výdavkov svojich zriadených rozpočtových organizácií).

Stav hospodárenia	Schválený rozpočet 2022	Upravený rozpočet 2022	Skutočnosť 12/22	Skutočnosť 12/21	Skutočnosť 12/20
Celkové príjmy:	3 022 568	3 181 248	2 377 717,59	2 434 176,59	2 361 884,86
bežné príjmy obce	2 231 928	2 380 299	2 281 887,91	2 290 508,11	2 201 436,42
kapitálové príjmy obce	774 720	784 210	79 289,88	93 062,61	118 969,96
bežné príjmy RO	15 920	16 739	16 539,80	50 605,87	41 478,48
Celkové výdavky:	3 608 378	3 767 719	2 299 776,87	2 378 648,56	2 209 481,87
bežné výdavky obce	1 504 568	1 588 207	1 279 725,45	1 255 454,96	1 125 737,46
kapitálové výdavky obce	1 267 700	1 275 076	115 816,74	247 102,05	211 426,26
bežné výdavky RO	836 110	904 436	904 234,68	876 091,55	872 318,15
Výsledok rozpočtového hospodárenia obce:	-585 810	-586 471	77 940,72	55 528,03	152 402,99

Obec zostavila v roku 2022 schodkový bežný rozpočet vo výške -92.830,- Eur z dôvodu rozpočtovania vo výdavkoch bežného rozpočtu použitie účelovo určených prostriedkov nevyčerpaných v minulom roku poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie a na základe osobitného predpisu. Obec nakoniec dosiahla prebytkový bežný rozpočet vo výške 114.467,58 Eur.

Kapitálový rozpočet zostavila ako schodkový vo výške -492.980,- Eur, nakoľko tento schodok kryla zostatkami finančných prostriedkov obce z minulých rokov a prebytkom

bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku. Obec dosiahla schodkový kapitálový rozpočet vo výške -36.526,86 Eur.

Na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva bolo v príjmových finančných operáciách naplánované použitie fin. prostriedkov z minulých rokov vo výške 586.880,- Eur. V skutočnosti zapojila do rozpočtu sumu 158.713,88 Eur. Obec zapojila nevyčerpané prostriedky z minulého roku vo výške 95.053,02 Eur, z peňažného fondu na rozvoj obce zapojila sumu 36.646,86 Eur na investičné akcie obce a z dôvodu podmienok vyplývajúcich z osobitného predpisu o verejnom obstarávaní prijala finančné zábezpeky vo výške 27.000,- Eur.

V rámci príjmových a výdavkových operácií boli zúčtované prostriedky za správne poplatky ŠR za služby integrovaného obslužného miesta občana vo výške 14,00 Eur.

Na základe rozhodnutia obecného zastupiteľstva bolo vo výdavkových finančných operáciách naplánované použitie fin. prostriedkov vo výške 1.070,- Eur. V skutočnosti boli vo výdavkových finančných operáciách obce uhradené splátky istiny úveru zo ŠFRB na výstavbu nájomných bytov vo výške 960,94 Eur a kurzové rozdiely z administratívnych poplatkov za služby virtuálnej univerzity tretieho veku vo výške 14,66 Eur.

Prebytok rozpočtu v sume 77.940,72 Eur zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (hotovostný prebytok rozpočtového hospodárenia 226.665,00 Eur – rozdiel finančných operácií 148.724,28 Eur) **sa upravuje o nevyčerpané účelovo určené prostriedky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu a na základe osobitných predpisov podľa § 16 ods.6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách **vo výške 39.732,28 Eur:**

- nevyčerpané prostriedky **z dotácie MV SR účelovo určené** na bežné výdavky na zabezpečenie prípravy volebného aktu Referendum 2023 poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **2.023,71 Eur,**
- nevyčerpané prostriedky **z dotácie UPSVR účelovo určené** na bežné výdavky na stravné detí poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **1.808,30 Eur,**
- nevyčerpané prostriedky **z dotácie MPSVR SR účelovo určené** na bežné výdavky na projekt Denný stacionár poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **1.328,87 Eur,**
- nevyčerpané prostriedky **z dotácie MPSVR SR účelovo určené** na bežné výdavky na projekt Podpora OSL II. poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume: **12.679,59 Eur,**
- nevyčerpané prostriedky **z účelovo určených darov a grantov (dobrovoľná zbierka)** podľa ustanovenia § 5 ods. 3 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v sume **120,00 Eur,**
- nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na stravné a réžiu** podľa ustanovenia §140-141 zákona č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **3.771,81 Eur,**

- nevrátené prostriedky z finančnej zábezpeky na viazanosť ponuky podľa ustanovenia § 46 zákona č.343/2015 Z.z. o verejnom obstarávaní v z.n.p. v sume **18.000,00 Eur.**

a takto **zistený prebytok v sume 38.208,44 Eur** bude prerozdelený do rezervného a peňažného fondu.

Výsledok hospodárenia podľa metodiky ESA 2010

Podľa ust. § 4 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa pre potreby vyčíslenia prebytku/schodku rozpočtu obce ako subjektu verejnej správy uplatňuje jednotná metodika platná pre Európsku úniu ESA 2010.

Obec v roku 2022 vykazovala tieto údaje:

Číslo riadku	Ukazovateľ (hlavná kategória ekonomickej klasifikácie)	Suma v Eur
1	PRÍJMY (100 + 200 + 300) a príjmové finančné operácie (400 + 500)	2 536 431,47
2	v tom: daňové príjmy (100)	1 302 175,52
3	nedaňové príjmy (200)	229 348,79
4	granty a transfery (300)	846 193,28
5	príjmové finančné operácie (400, 500)	158 713,88
6	VÝDAVKY (600 + 700) a výdavkové finančné operácie (800)	2 309 766,47
7	v tom: bežné výdavky (600)	2 183 960,13
8	kapitálové výdavky (700)	115 816,74
9	výdavkové finančné operácie (800)	9 989,60
10	Prebytok (+)/schodok (-) = hotovostný (r.1 - r.6)	226 665,00
11	Prebytok (+)/schodok (-) po vylúčení príjmových a výdavkových finančných operácií (r.1 - r.5 - r.6 + r.9)	77 940,72
12	Zmena stavu vybraných pohľadávok (+, -) (r.13 - r.14)	9 902,04
13	stav vybraných pohľadávok ku koncu sledovaného obdobia	47 101,75
14	stav vybraných pohľadávok k 31. 12. predchádzajúceho roka	37 199,71
15	Zmena stavu vybraných záväzkov (+, -) (r.17 - r.16)	34 974,24
16	stav vybraných záväzkov ku koncu sledovaného obdobia	209 056,49
17	stav vybraných záväzkov k 31.12. predchádzajúceho roka	244 030,73
20	Zahrnutie položiek časového rozlíšenia (r.12 + r.15)	44 876,28
21	Prebytok (+)/schodok (-) v metodike ESA 2010 (r.11 + r.20)	122 817,00

7.3 Viacročný rozpočet obce

Druh rozpočtu	Rozpočet 2019 skutočnosť	Rozpočet 2020 skutočnosť	Rozpočet 2021 skutočnosť	Rozpočet 2022 skutočnosť	Rozpočet 2023 plán	Rozpočet 2024 plán	Rozpočet 2025 plán
príjmy bežného rozpočtu	2 174 082	2 242 915	2 341 114	2 298 428	2 548 280	2 627 450	2 616 860
výdavky bežného rozpočtu	1 949 005	1 998 056	2 131 547	2 183 960	2 680 960	2 611 830	2 601 190
Bežný rozpočet	225 077	244 859	209 567	114 468	-132 680	15 620	15 670
príjmy kapitálového rozpočtu	312 996	118 970	93 063	79 290	869 220	0	0
výdavky kapitálového rozpočtu	452 163	211 426	247 102	115 817	1 445 946	0	0
Kapitálový rozpočet	-139 167	-92 456	-154 039	-36 527	-576 726	0	0
finančné operácie príjmové	137 207	174 149	249 113	158 714	728 546	1 640	1 640
finančné operácie výdavkové	882	916	940	9 990	19 140	17 260	17 310
Finančné operácie	136 325	173 233	248 173	148 724	709 406	-15 620	-15 670
CELKOVÝ STAV:	222 235	325 636	303 701	226 665	0	0	0

7.4 Programový rozpočet obce

Obec Heľpa úspešne zaviedla programové rozpočtovanie ako systém plánovania, rozpočtovania, monitorovania a hodnotenia, ktorého cieľom je dlhodobu dosahovať hospodárnosť, efektívnosť a výkonnosť pri využívaní verejných zdrojov a zabezpečiť sa transparentný a zodpovedný prístup pri rozdeľovaní a čerpaní verejných prostriedkov a zvýšila kvalita poskytovaných služieb obyvateľstvu.

Programový rozpočet zahŕňa programy, podprogramy, prvky, projekty vrátane aktivít rozpočtových organizácií. Hodnotenie programu sa uskutočňuje v porovnaní dosiahnutých výsledkov so schváleným programovým rozpočtom. Osobitne sa prehodnocuje každý program z hľadiska tvorby a rozdelenia zdrojov podľa schválených programov, plnenie jeho zámerov, cieľov a vyhodnotia sa merateľné ukazovatele cieľov a výstupov.

Obec Heľpa môže skonštatovať, že počas roka 2022 boli odstránené príčiny a boli prijaté opatrenia, ktoré viedli k odstráneniu neželaného stavu a nakoniec boli všetky zámery a ciele, ktoré si obec stanovila splnené.

Programovú štruktúru programového rozpočtu obce Heľpa tvorí 11 programov, 44 podprogramov a 34 prvkov a projektov. Čerpanie finančných prostriedkov podľa programovej štruktúry obce spolu s rozpočtovými organizáciami je spracované do nasledovnej tabuľky:

Rozpočtový program	Rozpočtové výdavky /názov položky/	Skutočnosť k 31.12.22	Skutočnosť k 31.12.21
1 - Plánovanie, manažment a kontrola (manažment obce, vnútorná kontrola, členstvo v organizáciách, plánovanie rozvoja, propagácia a prezentácia)	610 – Mzdové náklady	125 750,50	123 057,80
	620 – Poistné	48 647,75	50 613,62
	630 – Tovary a služby	54 640,68	58 465,02
	640 – Bežné transfery	20 930,21	6 102,57
	650 – Splácanie úrokov z úverov	0,00	0,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	2 826,96	27 032,90
	810 - Ostatné výdavkové operácie	9 014,00	10,00
	820 – Splácanie istín	960,94	923,83
	Spolu	262 771,04	266 205,74
2 - Služby občanom (organizácia slávnostných obradov, matričná činnosť, cintorínske a pohrebné služby, obecný rozhlas, noviny, zdravotné stredisko, správa a evidencia majetku obce, spoločné úradovne, voľby)	610 – Mzdové náklady	96 778,91	91 816,06
	620 – Poistné	35 035,58	34 577,32
	630 – Tovary a služby	93 348,86	126 197,47
	640 – Bežné transfery	1 791,92	2 810,94
	710 – Obst. kapitálových aktív	10 854,25	20 001,69
	Spolu	237 809,52	275 403,48
3 – Bezpečnosť (ochrana pred požiarmi, civilná ochrana)	610 – Mzdové náklady	4 445,59	10 971,48
	620 – Poistné	2 078,47	4 431,51
	630 – Tovary a služby	16 262,43	18 297,03
	640 - Bežné transfery	0,00	0,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	0,00
	Spolu	22 786,49	33 700,02
4 – Komunikácie (správa a údržba miestnych komunikácií)	610 – Mzdové náklady	5 283,51	4 595,94
	620 – Poistné	2 031,23	1 611,83
	630 – Tovary a služby	6 421,13	69 609,01
	710 – Obst. kapitálových aktív	20 320,87	0,00
	Spolu	34 056,74	75 816,78
5 - Odpadové hospodárstvo (nakladanie s odpadom, kanalizácia a ČOV, zberný dvor)	610 – Mzdové náklady	21 935,07	19 907,00
	620 – Poistné	6 845,58	6 673,93
	630 – Tovary a služby	65 094,17	65 330,58
	710 – Obst. kapitálových aktív	867,94	54 005,83
	Spolu	94 742,76	145 917,34
6 – Vzdelávanie (materská škola, školská jedáleň)	610 – Mzdové náklady	1 050 933,95	1 015 795,29
	620 – Poistné	51 778,85	48 671,51
	630 – Tovary a služby	112 395,40	95 063,99
	640 – Bežné transfery	872,42	624,10
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	3 072,70
	810 - Ostatné výdavkové operácie	14,66	5,78
	Spolu	1 215 995,28	1 163 233,37
7 – Šport (dotácie na šport, infraštruktúra pre telovýchovu a šport, prevádzka športového areálu)	610 – Mzdové náklady	0,00	0,00
	620 – Poistné	0,00	0,00
	630 – Tovary a služby	9 760,25	3 339,48

	640 – Bežné transfery	15 500,00	10 000,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	2 477,91	0,00
	720 - Kapitálové transfery	0,00	38 201,47
	Spolu	27 738,16	51 540,95
8 – Kultúra (organizácia kultúrnych podujatí, amfiteáter, miestna ľudová knižnica, príspevky na kultúrne podujatia a spoločenské aktivity)	610 – Mzdové náklady	11 761,51	8 571,15
	620 – Poistné	3 649,41	2 665,72
	630 – Tovary a služby	55 434,25	16 735,03
	640 – Bežné transfery	457,03	100,00
	Spolu	71 302,20	28 071,90
9 - Prostredie pre život (verejné osvetlenie, správa a údržba zelene)	610 – Mzdové náklady	2 355,03	1 682,40
	620 – Poistné	802,18	715,38
	630 – Tovary a služby	22 466,32	22 181,91
	640 - Bežné transfery	100,00	0,00
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	3 547,00
	Spolu	25 723,53	28 126,69
10 – Bývanie (správa a údržba bytového fondu obce, individuálna bytová výstavba v obci)	630 – Tovary a služby	2 375,35	1 979,19
	650 – Splácanie úrokov z úverov	542,30	579,41
	710 – Obst. kapitálových aktív	0,00	0,00
	Spolu	2 917,65	2 558,60
11 – Sociálne služby (opatrovateľská služba v byte občana, starostlivosť o občanov v núdzi, starostlivosť o seniorov)	610 – Mzdové náklady	156 352,44	145 503,35
	620 – Poistné	53 134,02	48 726,74
	630 – Tovary a služby	19 812,70	12 152,54
	640 – Bežné transfery	5 287,19	1 390,21
	710 – Obst. kapitálových aktív	79 336,75	101 240,46
	Spolu	313 923,10	309 013,30
Výdavky celkom:		2 309 766,47	2 379 588,17

Druh výdavkov	Schválený rozpočet 2022				Rozpočet po zmenách 2022				Skutočnosť 12/2022			
	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Spolu v €	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Spolu v €	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Spolu v €
Názov programu	2 340 678	1 267 700	1 070	3 609 448	2 492 643	1 275 076	28 090	3 795 809	2 183 960,13	115 816,74	9 989,60	2 309 766,47
1 - Plán., manažment, kontrola	304 350	73 500	1 070	378 920	315 293	57 490	28 070	400 853	249 969,14	2 826,96	9 974,94	262 771,04
2 - Služby občanom	270 778	45 800	0	316 578	277 158	45 300	0	322 458	226 955,27	10 854,25	0,00	237 809,52
3 - Bezpečnosť	33 060	0	0	33 060	29 045	0	0	29 045	22 786,49	0,00	0,00	22 786,49
4 - Komunikácie	21 800	20 600	0	42 400	19 300	20 600	0	39 900	13 735,87	20 320,87	0,00	34 056,74
5 - Odpadové hospodárstvo	113 300	325 000	0	438 300	113 400	325 000	0	438 400	94 742,76	0,00	0,00	94 742,76
6 - Vzdelávanie s RO	1 198 340	381 000	0	1 579 340	1 283 770	381 000	20	1 664 790	1 215 980,62	0,00	14,66	1 215 995,28
7 - Šport	24 000	29 000	0	53 000	25 500	31 500	0	57 000	25 260,25	2 477,91	0,00	27 738,16
8 - Kultúra	64 850	300 000	0	364 850	78 407	300 886	0	379 293	71 302,20	0,00	0,00	71 302,20
9 - Prostredie pre život	41 300	0	0	41 300	33 300	0	0	33 300	25 723,53	0,00	0,00	25 723,53
10 - Bývanie	3 150	0	0	3 150	5 450	0	0	5 450	2 917,65	0,00	0,00	2 917,65
11 - Sociálne služby	265 750	92 800	0	358 550	312 020	113 300	0	425 320	234 586,35	79 336,75	0,00	313 923,10
Rekapitulácia	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Spolu v €	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Spolu v €	Bežné výdavky v €	Kapitálové výdavky v €	Finančné operácie v €	Spolu v €
PRÍJMY CELKOM:	2 247 848	774 720	586 880	3 609 448	2 397 038	784 210	614 561	3 795 809	2 298 427,71	79 289,88	158 713,88	2 536 431,47
VÝDAVKY CELKOM:	2 340 678	1 267 700	1 070	3 609 448	2 492 643	1 275 076	28 090	3 795 809	2 183 960,13	115 816,74	9 989,60	2 309 766,47
VÝSL. ROZPHOSP.	-92 830	-492 980	585 810	0	-95 605	-490 866	586 471	0	114 467,58	-36 526,86	148 724,28	226 665,00

8 INFORMÁCIA O VÝVOJI OBCE Z POHLADU ÚČTOVNÍCTVA KONSOLIDOVANÉHO CELKU

8.1 Informácie o metódach a postupoch konsolidácie

Obec Heľpa pri zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky postupovala v súlade s § 22a zák. č. 431/2001 Z. z. o účtovníctve v z.n.p. a podľa Opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/27526/2008-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o metódach a postupoch konsolidácie vo verejnej správe a podrobnosti o usporiadaní a označovaní položiek konsolidovanej účtovnej závierky vo verejnej správe v znení Opatrenia MF SR č. MF/10231/2022-31.

Pred zostavením individuálnych účtovných závierok účtovných jednotiek v konsolidovanom celku obce bolo vykonané odsúhlasenie koncoročných zostatkov a vzájomných vzťahov medzi týmito účtovnými jednotkami, ktoré vznikli zo vzájomných transakcií medzi subjektmi konsolidovaného celku.

Obec Heľpa pri samotnom zostavovaní konsolidovanej účtovnej závierky za rok 2022 vychádzala zo svojej individuálnej účtovnej závierky zostavenej k 31.12.2022, ďalej z individuálnej účtovnej závierky konsolidovanej účtovnej jednotky ZŠ Heľpa k 31.12.2022, z individuálnej účtovnej závierky konsolidovanej účtovnej jednotky ZUŠ Heľpa k 31.12.2022 a zo štruktúry údajov, ktoré jej zo svojej individuálnej účtovnej závierky poskytli konsolidované účtovné jednotky v súlade s Metodickým pokynom MF SR.

V súlade s cit. metodickým pokynom MF SR pre subjekty územnej samosprávy za rok 2022 predstavujú súhrnný celok obec a 2 rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Obchodná spoločnosť, v ktorej má obec akcie, nie je zahrnutá do konsolidácie, nakoľko má v nej podiel v zanedbateľnej výške.

Metódy konsolidácie

Konsolidujúca účtovná jednotka použila metódu úplnej konsolidácie, nakoľko obec je zriaďovateľom dvoch dcérskych spoločností - rozpočtových organizácií a má 100% podiel na jej ovládaní. Pri tejto metóde obec prebrala majetok a záväzky, náklady a výnosy dcérskej účtovnej jednotky v plnej výške.

Obec postupovala podľa zásady ekonomickej jednotky, podľa ktorej sa konsolidovaná účtovná závierka zostavuje tak, ako keby účtovné jednotky do nej zahrňované boli jednou ekonomickou jednotkou.

Postup konsolidácie

1. prispôbenie dcérskych individuálnych účtovných závierok prostredníctvom konsolidačného balíka
2. vykonanie upravujúcich účtovných operácií, bez ktorých by nebolo možné vykonať elimináciu vzájomných vzťahov
3. vytvorenie súčtových výkazov, a to súčtovej (agregovanej) súvahy a súčtového (agregovaného) výkazu zisku a strát

4. samotná konsolidácia, resp. eliminácia vzájomných vzťahov materskej účtovnej jednotky a dcérskych účtovných jednotiek

Výsledkom konsolidačných úprav je zostavenie konsolidovanej súvahy a konsolidovaného výkazu ziskov a strát.

Konsolidačný balík bol vyhotovený jednotlivými dcérskymi spoločnosťami, ZŠ Heľpa a ZUŠ Heľpa, ktoré prispôbili svoju účtovnú závierku čo do štruktúry, obsahu, rozsahu, ocenenia predpisom platným pre konsolidovanú účtovnú závierku. V konsolidačnom balíku boli definované individuálne súvahy, výkazy ziskov a strát a jasne vymedzené vzájomné pohľadávky, záväzky, náklady a výnosy.

Z takto prispôbených individuálnych účtovných závierok na spoločný základ mohla obec spočítať jednoduchým matematickým sčítaním všetky súvahy a výkazy ziskov a strát, výsledkom čoho bola *súčtová (agregovaná) súvaha a súčtový (agregovaný) výkaz ziskov a strát*. V týchto súčtových výkazoch boli obsiahnuté aj položky ako výsledky vzájomných transakcií.

Následne mohlo dôjsť ku konsolidácii, resp. eliminácii vzájomných vzťahov. V súvislosti s konsolidáciou bolo potrebné vylúčiť vzájomné transakcie medzi obcou a jej dcérskymi účtovnými jednotkami.

8.2 Majetok konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o majetku konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaná súvaha za príslušné účtovného obdobie (k 31.12.2022):

AKTÍVA	SÚ	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaná súvaha r.2022	Eliminácie r.22	Konsolid. súvaha r.22	Kons.SÚV.r.21	Kons.SÚV.r.20
Neobežný majetok		6 780 328,86	0,00	0,00	6 780 328,86	0,00	6 780 328,86	6 978 599,20	6 906 290,17
Dlhodobý nehmotný majetok	01	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	02	6 205 184,86	0,00	0,00	6 205 184,86	0,00	6 205 184,86	6 403 455,20	6 331 146,17
Pozemky	031	453 844,10	0,00	0,00	453 844,10	0,00	453 844,10	454 422,41	456 290,30
Umelecké diela a zbierky	032	3 916,88	0,00	0,00	3 916,88	0,00	3 916,88	3 916,88	3 916,88
Stavby	021-081	5 130 152,07	0,00	0,00	5 130 152,07	0,00	5 130 152,07	5 231 743,79	5 438 245,48
Samostatné hnutelné veci	022-082	86 087,07	0,00	0,00	86 087,07	0,00	86 087,07	78 439,87	65 875,95
Dopravné prostriedky	023-083	166 350,95	0,00	0,00	166 350,95	0,00	166 350,95	195 496,95	213 095,95
Ostatný DHM	029-089	122,00	0,00	0,00	122,00	0,00	122,00	164,00	206,00
Obstaranie DHM	042	364 711,79	0,00	0,00	364 711,79	0,00	364 711,79	439 271,30	153 515,61
Dlhodobý finančný majetok	06	575 144,00	0,00	0,00	575 144,00	0,00	575 144,00	575 144,00	575 144,00
Ostatný DFM	063	575 144,00	0,00	0,00	575 144,00	0,00	575 144,00	575 144,00	575 144,00
Obežný majetok		1 051 147,17	43 601,11	16 872,90	1 111 621,18	-40,73	1 111 580,45	1 026 783,03	965 654,40
Zásoby	11	13 266,65	16,35	0,00	13 283,00	0,00	13 283,00	7 726,76	9 022,48
Materiál	112	13 266,65	16,35	0,00	13 283,00	0,00	13 283,00	7 726,76	9 022,48
Zúčt. medzi subj. VS	351	40,73	0,00	0,00	40,73	-40,73	0,00	0,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	3xx	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	3xx	23 952,40	1 728,23	0,00	25 680,63	0,00	25 680,63	18 984,77	35 920,41
Ostatné pohľadávky	315	1 039,93	40,73	0,00	1 080,66	0,00	1 080,66	629,77	10 987,60
Pohľadávky z nedaň. príjmov obcí	318-391	21 160,30	0,00	0,00	21 160,30	0,00	21 160,30	17 329,92	21 876,00
Pohľadávky z daň. príjmov obcí	319-391	1 404,55	0,00	0,00	1 404,55	0,00	1 404,55	335,44	2 149,57
Pohľadávky voči zamestnancom	335	313,20	223,45	0,00	536,65	0,00	536,65	409,50	386,60
Iné pohľadávky	378	34,42	1 464,05	0,00	1 498,47	0,00	1 498,47	280,14	520,64

Finančné účty	2xx	1 013 887,39	41 856,53	16 872,90	1 072 616,82	0,00	1 072 616,82	1 000 071,50	920 711,51
Pokladnica	211	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	300,00
Bankové účty	221	1 013 887,39	41 856,53	16 872,90	1 072 616,82	0,00	1 072 616,82	1 000 071,50	920 411,51
Poskytnúvané fin.výpomoci dlhodobé	27x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poskytnúvané fin.výpomoci FO	277	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Časové rozlíšenie	38x	7 295,58	2 097,93	188,64	9 582,15	0,00	9 582,15	9 458,51	8 259,24
Náklady budúcich období	381	6 129,18	2 097,93	188,64	8 415,75	0,00	8 415,75	8 120,34	7 301,55
Príjmy budúcich období	385	1 166,40	0,00	0,00	1 166,40	0,00	1 166,40	1 338,17	957,69
MAJETOK SPOLU:		7 838 771,61	45 699,04	17 061,54	7 901 532,19	-40,73	7 901 491,46	8 014 840,74	7 880 203,81

8.3 Zdroje krytia konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o zdrojoch krytia konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaná súvaha za príslušné účtovného obdobie (k 31.12.2022).

8.3.1 Pasíva konsolidovaného celku

PASÍVA	SÚ	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaná súvaha r.2022	Eliminácie r.22	Konsolid. súvaha r.22	Kons.SÚV.r.21	Kons.SÚV.r.20
Vlastné imanie		4 160 421,06	-8 778,00	146,40	4 151 789,46	0,00	4 151 789,46	4 085 514,01	4 075 399,33
Oceňovacie rozdiely	41x	13 635,67	0,00	0,00	13 635,67	0,00	13 635,67	13 635,67	13 635,67
Oceňovacie rozdiely z kapit.účastí	415	13 635,67	0,00	0,00	13 635,67	0,00	13 635,67	13 635,67	13 635,67
Fondy	42x	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia		4 146 785,39	-8 778,00	146,40	4 138 153,79	0,00	4 138 153,79	4 071 878,34	4 061 763,66
Nevýsp.výsl.hosp. min. rokov	428	4 076 892,54	-6 101,95	1 087,75	4 071 878,34	0,00	4 071 878,34	4 061 763,66	3 882 144,71
Výsledok hosp. za účt.obdobie		69 892,85	-2 676,05	-941,35	66 275,45	0,00	66 275,45	10 114,68	179 618,95
Závazky		250 173,10	53 426,92	16 915,14	320 515,16	-40,73	320 474,43	417 370,93	218 191,16
Rezervy		22 640,00	6 730,00	0,00	29 370,00	0,00	29 370,00	19 125,00	12 900,00
Ostatné krátkodobé rezervy	323	22 640,00	6 730,00	0,00	29 370,00	0,00	29 370,00	19 125,00	12 900,00
Zúčt.medzi subj. VS	351	17 731,94	40,73	0,00	17 772,67	-40,73	17 731,94	89 899,20	0,00
Ost.zúčt. rozpoču obce	357	17 731,94	0,00		17 731,94	0,00	17 731,94	83 899,20	0,00
Zúčt.transferv medzi subj. VS	359	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	6 000,00	0,00
Dlhodobé záväzky		19 585,34	1 414,74	90,44	21 090,52	0,00	21 090,52	28 763,28	27 149,16
Ostatné dlhodobé záväzky	479	12 342,75	0,00	0,00	12 342,75	0,00	12 342,75	14 149,34	15 073,17
Záväzky zo sociálneho fondu	472	7 242,59	1 414,74	90,44	8 747,77	0,00	8 747,77	14 613,94	12 075,99
Krátkodobé záväzky		125 899,82	45 241,45	16 824,70	187 965,97	0,00	187 965,97	215 267,45	113 826,00
Dodávateľia	321	33 338,59	3 334,97	42,24	36 715,80	0,00	36 715,80	74 797,61	4 761,58
Ostatné záväzky - krátkodobá časť	479	1 224,65	0,00	0,00	1 224,65	0,00	1 224,65	0,00	0,00
Iné záväzky	379	18 529,86	1 866,83	0,00	20 396,69	0,00	20 396,69	1 027,81	920,93
Zamestnanci	331	37 268,84	22 154,11	9 739,84	69 162,79	0,00	69 162,79	77 364,03	60 541,63
Zúčt. s org.soc.poista zdr.poist	336	26 803,53	14 894,40	5 938,19	47 636,12	0,00	47 636,12	49 623,24	39 601,17
Daň z príjmov	341	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ostatné priame dane	342	7 772,14	2 991,14	1 104,43	11 867,71	0,00	11 867,71	11 688,76	8 000,69
Daň z pridanej hodnoty	343	76,21	0,00		76,21	0,00	76,21	0,00	0,00
Ostatné dane a poplatky	345	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Transfery a zúčt.subj. mimo VS	372	886,00	0,00	0,00	886,00	0,00	886,00	766,00	0,00
Bankové úvery a výpomoci		64 316,00	0,00	0,00	64 316,00	0,00	64 316,00	64 316,00	64 316,00
Prijaté návratné fin.výpomoci	273	64 316,00	0,00	0,00	64 316,00	0,00	64 316,00	64 316,00	64 316,00
Časové rozlíšenie		3 428 177,45	1 050,12	0,00	3 429 227,57	0,00	3 429 227,57	3 511 955,80	3 586 613,32
Výdavky budúcich období	383	22,86	0,00	0,00	22,86	0,00	22,86	24,53	26,13
Výnosy budúcich období	384	3 428 154,59	1 050,12	0,00	3 429 204,71	0,00	3 429 204,71	3 511 931,27	3 586 587,19
VLASTNÉ IMANIE A ZÁV. SPOLU:		7 838 771,61	45 699,04	17 061,54	7 901 532,19	-40,73	7 901 491,46	8 014 840,74	7 880 203,81

8.3.2 Dlhová služba obce

Celkovou sumou dlhu obce sa na účely zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozumie súhrn záväzkov vyplývajúcich zo splácania istín návratných zdrojov

financovania a záväzkov z investičných dodávateľských úverov a ručiteľských záväzkov obce ku koncu účtovného obdobia.

Obec nevstupovala do záväzkov vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania a záväzkov z investičných dodávateľských úverov, ktorých úhrada dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch, a ktoré by boli použité len na úhradu kapitálových výdavkov.

Obec neprevzala záruku ani záväzok z úveru, pôžičky alebo iného dlhu fyzickej osoby, právnickej osoby, ani osoby v zriaďovateľskej pôsobnosti obce.

Do celkovej sumy dlhu obce sa nezapočítavajú záväzky z pôžičky poskytnutej z Audiovizuálneho fondu a z úveru poskytnutého zo Štátneho fondu rozvoja bývania na obstaranie obecných nájomných bytov vo výške splátok úveru, ktorých úhrada je zahrnutá v cene ročného nájomného za obecné nájomné byty. Ďalej sa nezapočítavajú záväzky z úveru poskytnutého z Environmentálneho fondu, záväzky z pôžičky poskytnutej z Fondu na podporu umenia a záväzky z návratných zdrojov financovania prijatých na zabezpečenie predfinancovania realizácie spoločných programov SR a EÚ, operačných programov najviac v sume poskytnutého nenávratného finančného príspevku.

a) Východiskové údaje z FIN 1 - 12 za rok 2021:	
Bežné príjmy z finančného výkazu FIN 1 - 12 k 31.12.2021:	Suma v Eur
Bežné príjmy obec	2 290 508,11
Bežné príjmy RO	50 605,87
Úhm bežných príjmov obce a RO k 31.12.2021	2 341 113,98
Bežné príjmy obce a RO znížené/upravené o účelovo určené:	
- dotácie napr. RK 312001, 312012, 312007, 312008...	-861 848,99
- prostriedky EÚ	0,00
- prostriedky zo zahraničia RK 331xxx	0,00
- príjmy podľa osobitných predpisov napr.:	
- z náhradnej výsadby drevín RK 292027	0,00
- dary, granty, príspevky napr. RK 311, 315 ...	-3 100,00
- ...	0,00
Úhm upravených bežných príjmov obce a RO k 31.12.2021	1 476 164,99

b) Východiskové údaje z hlavnej knihy k 31.12.2022:	
Celková suma dlhu obce podľa § 17/7 zákona č.583/2004 Z.z. k 31.12.2022 spolu	Suma v Eur
z toho: účet 461 BÚ zostatok istiny z dlhodobých bankových úverov	0,00
účet 461 BÚ zostatok istiny z dlhodobých bankových úverov	0,00
účet 231 BÚ zostatok istiny z krátkodobých bankových úverov	0,00
účet 273 NFV zostatok istiny z návratných finančných výpomocí	64 316,00
účet 479 IDU zostatok istiny z investičných dodávateľských úverov	0,00
nezapočítava sa účet 479 ŠFRB zostatok istiny z úverov zo ŠFRB	13 188,40
účet 461 BÚ zostatok istiny z DBÚ na predfinancovanie projektov EÚ	0,00
účet 231 BÚ zostatok istiny z KBÚ na predfinancovanie projektov EÚ	0,00
účet 479 ENVF zostatok istiny z úveru z Environmentálneho fondu	0,00
účet 273 NFV zostatok istiny z pôžičky z Audiovizuálneho fondu	0,00
účet 273 NFV zostatok istiny z pôžičky z Fondu na podporu umenia	0,00
...	0,00
...	0,00
Celková suma dlhu obce upravená podľa §17/8 zákona č.583/2004 Z.z. k 31.12.2022	64 316,00

c) Výpočet dlhu obce a dlhovej služby obce podľa § 17/6 zákona č.583/2004 Z.z.:	
c1) Výpočet dlhu obce k 31.12.2022 podľa § 17/6 písm. a) zákona č.583/2004 Z.z.	Suma v Eur
Úhrn bežných príjmov obce a RO k 31.12.2021	2 341 113,98
Celková suma dlhu obce upravená podľa §17/8 zákona č.583/2004 Z.z. k 31.12.2022	64 316,00
Dlh obce v % k 31.12.2022 - pravidlo 60%*	2,75%

Zákonná podmienka podľa § 17 ods.6 písm. a) zákona č.583/2004 Z.z. bola splnená.

c2) Výpočet dlhovej služby obce k 31.12.2021 podľa §17/6 písm. b) zákona č.583/2004 Z.z.	Suma v Eur
Úhrn upravených bežných príjmov obce a RO k 31.12.2021	1 476 164,99
Suma splátok istiny a úrokov z FIN 1 - 12:	
- 821004 splátka istiny z krátkodobého bankového úveru	0,00
- 821005 splátka istiny z dlhodobého bankového úveru	0,00
- 821007 splátka istiny z dlhodobého úveru ŠFRB	960,94
- 821007 splátka istiny z dlhodobej NFV MF SR	0,00
- 821007 splátka istiny z dlhodobých ostatných úverov pôžičiek a NFV	0,00
- 821009 splátka istiny z dlhodobého dodávateľského úveru	0,00
- 821....	0,00
- 651002 splátka úrokov z bankových úverov	0,00
- 651003 splátka úrokov z úverov ŠFRB	542,30
- 651003 splátka úrokov z úverov/pôžičiek/NFV od ostatných subjektov verejnej správy	0,00
- 651004 splátka úrokov z dodávateľských úverov (ostatní veritelia)	0,00
- 651....	0,00
Celková suma ročných splátok istiny a úrokov za rok 2021	1 503,24
Dlhová služba obce v % k 31.12.2022 - pravidlo 25%**	0,10%

Zákonná podmienka podľa § 17 ods.6 písm. b) zákona č.583/2004 Z.z. bola splnená.

Obec Heľpa podľa § 17 ods. 7-8 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. za bežné účtovné obdobie nevykazuje žiaden dlh.

8.4 Pohľadávky konsolidovaného celku

Prehľad o pohybe pohľadávok konsolidovaného celku v roku 2022

Pohľadávky v r.2021	Obec	ZŠ	ZUŠ	Spolu
Pohľadávky v lehote splatnosti	6 960.77	127.50	0.00	7 088.27
Pohľadávky po lehote splatnosti	20 652.93	0.00	0.00	20 652.93
Spolu:	27 613,70	127,50	0,00	27 741,20
Pohľadávky v r.2022	Obec	ZŠ	ZUŠ	Spolu
Pohľadávky v lehote splatnosti	14 851.50	1 728.23	0.00	16 579.73
Pohľadávky po lehote splatnosti	20 939.87	0.00	0.00	20 939.87
Spolu:	35 791,37	1 728,23	0,00	37 519,60

Pohľadávky	Účet	Riadok súvahy	Hodnota pohľadávok v EUR k 31.12.22	Hodnota pohľadávok v EUR k 31.12.21	Opis
Ostatné pohľadávky	315	65	1 080,66	629,77	z dobropisov za energie 742,62, stravné v ŠKJ 297,31 Eur, ZŠ 40,73 eur
Pohľadávky z nedaňových príjmov	318	68	32 567,41	25 083,46	za OSL 11774,85 Eur, z odoslaných faktúr za služby 3991,37 Eur, za zmlúv za nájomné 700,- Eur, poplatok za TKO 4754,13 Eur, za stočné 11347,06 Eur
Pohľadávky z daňových príjmov	319	69	1 836,41	1 338,33	z DzN a daň za psa
Pohľadávky voči zamestnancom	335	70	536,65	409,50	za zamestnaneckú stravu 12/2022 obec 313,20 Eur, ZŠ 223,45 Eur
Iné pohľadávky	378	81	1 498,47	280,14	za iné služby 12/22 obec 34,42 Eur, ZŠ 1464,05 Eur
Spolu			37 519,60	27 741,20	

Opravné položky k pohľadávkam

Pohľadávka	PS OP k 1.1.22	Zvýšenie OP	Zníženie OP	Zrušenie OP	Zostatok OP k 31.12.22	Dôvod
z prenájmu	1042.60	0.00	0	342.60	700.00	firma v konkurze
zo služieb	1829.04	0	0	0	1829.04	firma v konkurze
za OSL	2375.13	6592.59	0	2375.13	6592.59	riziko nezaplatenia
za miestny poplatok TKO	2506.77		221.29	0	2285.48	daňovník v hmotnej a sociálnej núdzi. zomrel
spolu OP k 318	7753.54	6592.59	221.29	2717.73	11407.11	
OP k 319 za daň z nehnuteľnosti	1002.89	0	571.03	0	431.86	daňovník v hmotnej a sociálnej núdzi. zomrel
spolu:	8756,43	6592,59	792,32	2717,73	11838,97	

8.5 Závazky konsolidovaného celku

8.5.1 Prehľad o pohybe záväzkov konsolidovaného celku v roku 2022

Závazky v r.2021	Obec	ZŠ	ZUŠ	Spolu
Závazky v lehote splatnosti	168 363,15	54 129,48	21 319,20	243 811,83
Závazky po lehote splatnosti	218,90	0,00	0,00	218,90
Spolu:	168 582,05	54 129,48	21 319,20	244 030,73
Závazky v r.2022	Obec	ZŠ	ZUŠ	Spolu
Závazky v lehote splatnosti	145 485,16	46 656,19	16 915,14	209 056,49
Závazky po lehote splatnosti	0,00	0,00	0,00	0,00
Spolu:	145 485,16	46 656,19	16 915,14	209 056,49

Ostatné dlhodobé záväzky /v EUR/:

Názov položky	Výška k 31.12.22	Výška k 31.12.21	Opis
Úver ŠFRB – účet 479, riadok 141	12 188,75	14 149,34	Úver zo ŠFRB na prestavbu nebytových priestorov na sociálne nájomné byty
Ostatné dlhodobé záväzky - účet 479, riadok 141	154,00	0,00	Splátky nákupu telefónov na 24m
Záväzky zo sociálneho fondu - účet 472, riadok 144	8 747,77	14 613,94	Pov.prídela a čerpanie SF
Spolu	21 090,52	28 763,28	

Krátkodobé záväzky /v EUR/:

Názov položky	Výška k 31.12.22	Výška k 31.12.21	Opis
Dodávateľia – účet 321, riadok 152	36 715,80	74 797,61	Neuhradené dodávateľské faktúry a doručené po 31.12.22, obec 33338,59 Eur, ZŠ 3334,97 Eur, ZUŠ 42,24 Eur
Ostatné záväzky (krátkodobá časť SU 479), riadok 155	1 224,65	0,00	Splátky úveru ŠFRB, nákup telefónov) rok 2023
Iné záväzky – účet 379, riadok 160	20 396,69	1 027,81	Zrážky z miezd zamestnancov za 12/22 511,86 Eur, nesplatený nákup telefónov 18,- Eur, fin.zábezpeky ver.obstarávanie 18000,- Eur, ZŠ 1866,83 Eur
Zamestnanci – účet 331, riadok 163	69 162,79	77 364,03	Nevyplatené mzdy zamestnancom za 12/22 obec 37268,84 Eur, ZŠ 22154,11 Eur, ZUŠ 9739,84 Eur
Zúčt. s org. soc., zdr. Poistenia, dôchod.spoločnosti – účet 336, riadok 165	47 636,12	49 623,24	Neodvedené poistné z miezd za 12/22 obec 26803,53 Eur, ZŠ 14894,40 Eur, 5938,19 Eur
Ostatné priame dane – účet 342, riadok 167	11 867,71	11 688,76	Neodvedená daň z miezd za 12/22 obec 7772,14 Eur, ZŠ 2991,14 Eur, ZUŠ 1104,43 Eur
Daň z pridanej hodnoty - účet 343, riadok 168	76,21	0,00	Neodvedená DPH za služby virt.univerzity tretieho veku 12/22
Transfery a ost.zúčtov. so subj. mimo ver.správy-účet 372, riadok 172	886,00	766,00	nepoužívané príspevky vyhlásenej dobrovoľnej zbierky r.22
Spolu	187 965,97	215 267,45	

8.5.2 Bankové úvery obce a ostatné prijaté návratné finančné výpomoci v roku 2022

Dlhodobé bankové úvery a krátkodobé bankové úvery KÚJ v r. 2022 nevykazovala.

Obec prijala dlhodobú návratnú finančnú výpomoc v roku 2020.

Dňa 5.11.2020 bola uzatvorená Zmluva o návratnej finančnej výpomoci poskytovanej z MF SR č. 2020/128/1351 na základe uznesenia vlády č.494/2020 a v nadväznosti na rozhodnutie OZ obce o prijatí bezúročnej návratnej finančnej výpomoci uznesením č.489/2020 z 30.9.2020 v celkovej sume 64.316,00 Eur na výkon samosprávnych pôsobností (údržba a oprava majetku, nákup strojov) z dôvodu kompenzácie výpadku dane z príjmov fyzických osôb v roku 2020 v dôsledku pandémie ochorenia Covid-19.

Poskytovateľ návratnej výpomoci	Druh prijatej návratnej výpomoci /krátkodobá, dlhodobá/	Účel použitia	Dátum splatnosti	Výška prijatej návratnej výpomoci v Eur k 31.12.2022	Výška prijatej návratnej výpomoci v Eur k 31.12.2021
MF SR	dlhodobá	Bežné výdavky na samosprávne funkcie obce	31.10.2027	64 316,00	64 316,00

9 HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROK 2022

9.1 Informácie o vývoji nákladov konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o nákladoch konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaný výkaz ziskov a strát za príslušné účtovného obdobie (k 31.12.2022):

NÁKLADY	Účet	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaný VZS r.2022	Eliminácie r.22	Konsolid. VZS r.22	Konsol.21	Konsol.20
Spotrebované nákupy		268 016,84	77 098,63	16 927,66	362 043,13	-4 829,82	357 213,31	310 939,25	276 982,06
Spotreba materiálu	501	164 866,40	51 372,75	11 760,36	227 999,51		227 999,51	217 791,08	203 691,17
Spotreba energie	502	103 150,44	25 725,88	5 167,30	134 043,62	-4 829,82	129 213,80	93 148,17	73 290,89
Služby		104 219,60	25 820,70	6 289,86	136 330,16	-11 000,00	125 330,16	203 342,83	173 109,08
Opravy a udržiavanie	511	8 172,89	383,12	0,00	8 556,01		8 556,01	87 497,71	59 948,62
Cestovné	512	1 445,55	0,00	108,21	1 553,76		1 553,76	186,76	714,19
Náklady na reprezentáciu	513	1 951,74	129,47	0,00	2 081,21		2 081,21	2 176,09	1 523,33
Ostatné služby	518	92 649,42	25 308,11	6 181,65	124 139,18	-11 000,00	113 139,18	113 482,27	110 922,94
Ostatné náklady		838 953,17	545 603,85	245 324,05	1 629 881,07	0,00	1 629 881,07	1 573 156,33	1 453 684,82
Mzdové náklady	521	583 069,84	381 719,75	178 020,72	1 142 810,31		1 142 810,31	1 110 855,32	1 042 017,53
Zákonné sociálne poistenie	524	205 116,88	135 251,71	61 806,60	402 175,19		402 175,19	389 826,70	349 792,99
Ostatné sociálne poistenie	525	2 190,00	6 513,85	750,00	9 453,85		9 453,85	9 654,56	8 948,84
Zákonné sociálne náklady	527	48 576,45	22 118,54	4 746,73	75 441,72		75 441,72	62 819,75	52 925,46
Dane a poplatky		5 399,21	22,00	11,00	5 432,21	-33,00	5 399,21	4 766,24	4 302,76
Ostatné dane a poplatky	538	5 399,21	22,00	11,00	5 432,21	-33,00	5 399,21	4 766,24	4 302,76
Ostatné náklady prevádz.činnosť		58 522,28	39,00	796,71	59 357,99	-500,00	58 857,99	63 288,38	40 401,85
Zost.cena predaného DHM	541	9 585,31	0,00	0,00	9 585,31		9 585,31	2 007,89	61,05
Zmluv.pokuty,penále,úroky z omeš.	544	15,40	0,00	0,00	15,40		15,40	0,00	0,00
Ostatné pokuty,penále,úroky z omeš.	545	0,00	19,00	736,71	755,71		755,71	0,00	62,67
Odpis pohľadávky	546	2 717,73	0,00	0,00	2 717,73		2 717,73	1 884,59	0,00
Ostatné náklady na prev.činn.	548	46 203,84	20,00	60,00	46 283,84	-500,00	45 783,84	59 395,90	40 278,13
Odpisy,rezervy,OP z prev.,fin. čin.		279 622,59	6 730,00	0,00	286 352,59	0,00	286 352,59	277 138,33	243 417,98
Odpisy DHM	551	250 390,00	0,00	0,00	250 390,00		250 390,00	249 256,90	241 898,78
Tvorba ostatných rezerv z prev.čin.	553	22 640,00	6 730,00	0,00	29 370,00		29 370,00	19 125,00	1 519,20
Tvorba oštoprav.položiek z prev.čin.	558	6 592,59	0,00	0,00	6 592,59		6 592,59	8 756,43	0,00
Finančné náklady		13 228,49	565,30	417,07	14 210,86	0,00	14 210,86	13 793,10	13 087,05
Predané cen.papiere a podiely	561	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Úroky	562	540,63	0,00	0,00	540,63		540,63	577,81	615,38
Kurzové straty	563	14,66	0,00	0,00	14,66		14,66	5,78	0,00
Ostatné finančné náklady	568	12 673,20	565,30	417,07	13 655,57		13 655,57	13 209,51	12 471,67
Mimoriadne náklady		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Náklady na transfery		321 296,78	3 312,51	11 185,00	335 794,29	-320 194,29	15 600,00	11 335,00	7 567,00
Nákl.na transf.z rozp. obce do RO	584	305 696,78	0,00	0,00	305 696,78	-305 696,78	0,00	0,00	0,00
Nákl.na tran.z rozp. obce subj.mimo VS	586	15 600,00	0,00	0,00	15 600,00		15 600,00	11 335,00	7 567,00
Náklady z odvodu príjmov	588	0,00	3 271,78	11 185,00	14 456,78	-14 456,78	0,00	0,00	0,00
Náklady z bud. odvodu príjmu	589	0,00	40,73	0,00	40,73	-40,73	0,00	0,00	0,00
NÁKLADY:		1 889 258,96	659 191,99	280 951,35	2 829 402,30	-336 557,11	2 492 845,19	2 457 759,46	2 212 552,60
Splatná daň z príjmov	591	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
NÁKLADY CELKOM:		1 889 258,96	659 191,99	280 951,35	2 829 402,30	-336 557,11	2 492 845,19	2 457 759,46	2 212 552,60

9.2 Informácie o vývoji výnosov konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o výnosoch konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaný výkaz ziskov a strát za príslušné účtovného obdobia:

VÝNOSY	Účet	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaný VZS r.2022	Eliminácie r.22	Konsolid. VZS r.22	Konsol.21	Konsol.20
Tržby za vlastné výkony a tovar		128 568,78	1 752,00	11 185,00	141 505,78	-209,30	141 296,48	125 034,32	99 929,95
Tržby z predaja služieb	602	128 568,78	1 752,00	11 185,00	141 505,78	-209,30	141 296,48	125 034,32	99 929,95
Aktivácia		134,15	0,00	0,00	134,15	0,00	134,15	2 113,80	1 300,86
Aktivácia materiálu	621	134,15	0,00	0,00	134,15		134,15	2 113,80	1 300,86
Aktivácia DHM	624	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Daňové a colné výnosy a z poplatkov		1 307 737,03	0,00	0,00	1 307 737,03	-33,00	1 307 704,03	1 223 980,49	1 234 353,83
Daňové výnosy samosprávy	632	1 277 079,78	0,00	0,00	1 277 079,78		1 277 079,78	1 194 260,58	1 203 544,83
Výnosy z poplatkov	633	30 657,25	0,00	0,00	30 657,25	-33,00	30 624,25	29 719,91	30 809,00
Ostatné výnosy z prevádz.činnosti		131 992,97	1 519,78	0,00	133 512,75	-16 120,52	117 392,23	117 587,40	95 208,34
Tržby z predaja DHM	641	5 545,96	0,00	0,00	5 545,96		5 545,96	2 911,64	56,44
Tržby z predaja materiálu	642	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Ostatné pokuty	645	200,00	0,00	0,00	200,00		200,00	0,00	0,00
Ostatné výnosy z prevádz.činnosti	648	126 247,01	1 519,78	0,00	127 766,79	-16 120,52	111 646,27	114 675,76	95 151,90
Zúčtov. rezerv. OP z prev. fin. čin.		17 650,05	4 985,00	0,00	22 635,05	0,00	22 635,05	12 900,00	3 459,20
Zúčtov. zák. rezerv z prevádz. čin.	652	0,00	4 985,00	0,00	4 985,00	-4 985,00	0,00	0,00	0,00
Zúčtov. ost. rezerv z prevádz. čin.	653	14 140,00	0,00	0,00	14 140,00	4 985,00	19 125,00	12 900,00	3 459,20
Zúčt. ost. oprav. pol. z prev. čin.	658	3 510,05	0,00	0,00	3 510,05		3 510,05	0,00	0,00
Finančné výnosy		11,18	0,00	0,00	11,18	0,00	11,18	8,83	57,76
Tržby z predaja cen.papierov a podielov	661	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Úroky	662	11,18	0,00	0,00	11,18		11,18	8,83	57,76
Mimoriadne výnosy		0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Náhrady škôd	672	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00	0,00
Výnosy z transferov a rozp. príjmov		373 057,65	648 259,16	268 825,00	1 290 141,81	-320 194,29	969 947,52	986 249,30	957 861,61
Výnosy z BT z rozpočtu obce	691	0,00	36 871,78	268 825,00	305 696,78	-305 696,78	0,00	0,00	0,00
Výn.sam.z BT zo ŠR, iných subj. VS	693	183 258,95	611 387,38	0,00	794 646,33		794 646,33	826 012,86	798 699,70
Výn.sam.z KT zo ŠR, iných subj. VS	694	143 377,87	0,00	0,00	143 377,87		143 377,87	143 377,86	144 497,35
Výn.sam.z BT subj.mimoVS	697	21 885,17	0,00	0,00	21 885,17		21 885,17	4 188,52	3 439,37
Výn.sam.z KT subj.mimo VS	698	10 038,15	0,00	0,00	10 038,15		10 038,15	12 670,06	11 225,19
Výn.sam.z odvodu rozp.příjmov	699	14 497,51	0,00	0,00	14 497,51	-14 497,51	0,00	0,00	0,00
VÝNOSY SPOLU:		1 959 151,81	656 515,94	280 010,00	2 895 677,75	-336 557,11	2 559 120,64	2 467 874,14	2 392 171,55

9.3 Informácie o vývoji výsledku hospodárenia konsolidovaného celku

Bilancia obsahuje údaje o výsledku hospodárenia konsolidovaného celku. Obec čerpá údaje z účtovného výkazu Konsolidovaný výkaz ziskov a strát za príslušné účtovného obdobia (k 31.12.2022):

VÝSLEDOK HOSPODÁRENIA	Účet	Obec IUZ	ZŠ IUZ	ZUŠ IUZ	Agregovaný VZS r.2022	Eliminácie r.22	Konsolid. VZS r.22	Konsol.21	Konsol.20
NÁKLADY SPOLU:	5xx	1 889 258,96	659 191,99	280 951,35	2 829 402,30	-336 557,11	2 492 845,19	2 457 759,46	2 212 552,60
VÝNOSY SPOLU:	6xx	1 959 151,81	656 515,94	280 010,00	2 895 677,75	-336 557,11	2 559 120,64	2 467 874,14	2 392 171,55
Výsledok hospodárenia		69 892,85	-2 676,05	-941,35	66 275,45	0,00	66 275,45	10 114,68	179 618,95

10 OSTATNÉ DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE

10.1 Prijaté granty a transfery

V roku 2022 obec a jej rozpočtové organizácie prijali nasledovné granty a transfery z rôznych rozpočtových kapitol štátneho rozpočtu:

Názov položky	schválený rozpočet 2022	upravený rozpočet 2022	skutočné plnenie 12/22	% plneni a	% podiel z príjmov
granty, dotácie, transfery - bežné	686 340	800 326	772 149	96%	34%
311 Granty na kultúrne podujatia	0	8 000	8 000	100%	0%
312 Dotácia MV SR - voľby (VUC, KOM, NRSR, prezident,EP)	4 000	0	0	0%	0%
312 Dotácia MVSR na terénneho asistenta Covid	4 750	4 750	4 619	97%	0%
312 Dotácia MVSR na humanitárna pomoc Ukrajina	0	6 000	2 881	48%	0%
312 Dotácia MVSR testovanie firiem	2 000	2 000	767	38%	0%
312 Dotácia UPSVR na deti v hm.núdzi (strava,šk.potreby)	7 900	8 000	5 899	74%	0%
312 Dotácia UPSVR na osobitného príjemcu a rod.prídavkov	150	150	0	0%	0%
312 Dotácia UPSVR na aktivačnú činnosť	2 950	2 950	405	14%	0%
312 Dotácia MVSR na údržbu vojnových hrobov	40	40	37	93%	0%
312 Dotácia EF SR na environ.opatrenia	4 100	4 100	2 190	53%	0%
312 Transfer od obcí na SpU opatr.služby	19 100	19 150	19 147	100%	1%
312 Transfer od ZŠ na SpU školstva	11 000	11 000	11 000	100%	0%
312 Transfer od obcí na SpU stavebný	8 600	8 600	8 419	98%	0%
312 Dotácia BBSK - DFF Kolovrátok	0	3 200	3 200	100%	0%
312 Dotácia z Fondu na podporu umenia - kultúrne projekty	0	3 200	3 200	100%	0%
312 Dotácia MV SR na matričnú čin., register obyv., adries	5 000	5 100	5 067	99%	0%
312 Dotácia MDVRR,MŽP na stavebný úrad	3 700	3 700	3 593	97%	0%
312 Dotácia OkU na výchovu,vzdelávanie v MŠ, rozvoj.projekt	3 000	11 269	11 269	100%	0%
312 Dotácia MPSVR SR Podpora na opatrovateľskú službu	25 500	37 300	37 246	100%	2%
312 Dotácia MPSVR na denný stacionár	46 400	46 400	30 801	66%	1%
312 Dotácia MV SR - voľby (VUC, SAM, NRSR, prezident,EP,	0	11 430	10 524	92%	0%
312 Dotácia inflačná pomoc na soc.služby		4 230	4 230	100%	0%
315 Dotácia DPO SR na Dobr.hasič.zbor obce	3 000	3 000	3 000	100%	0%
315 Dotácia SFZ projekt MŠ	200	300	200	67%	0%
312 Transfer OkU pre ZUŠ - právny subjekt	0	0	0	0%	0%
312 Transfer OkU pre ZŠ - právny subjekt	534 950	596 457	596 455	100%	26%

Názov položky	schválený rozpočet 2022	upravený rozpočet 2022	skutočné plnenie 12/22	% plneni a	% podiel z príjmov
granty, dotácie, transfery - kapitálové	774 720	784 210	79 290	10%	100%
231 predaj kapitálových aktív - budov, sneh,pluh	0	4 000	3 991	100%	5%
233 predaj pozemkov	3 000	5 990	1 255	21%	2%
321 grant - dobrovoľná zbierka obce na rek.strechy amfiteátra	5 000	5 000	120	2%	0%
322 KT MŽP výzva Triedený zber KO - technika	0	0	0	0%	0%
322 KT EF Dobudovanie kanalizácie	300 000	300 000	0	0%	0%
322 KT MH SR verej.prístup.elektř.nabíjacia stanica pre elektro	15 000	15 000	0	0%	0%
322 KT Horehronsko muránska cyklotrasa	19 000	19 000	0	0%	0%
322 KT Rozšírenie kapacity MŠ	355 220	355 220	0	0%	0%
322 KT MIRRI Rekonštrukcia denného stacionára	77 500	80 000	73 924	92%	93%

10.2 Poskytnuté dotácie z rozpočtu obce

Obec poskytla v roku 2022 právnickým osobám dotácie na konkrétne úlohy a akcie vo verejnom záujme alebo v prospech rozvoja územia obce, na vykonávanie činností na území obce, na podporu všeobecne prospešných služieb, účelov, jej obyvateľom za podmienok ustanovených v § 4 VZN č.5/2017 o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce.

Finančné prostriedky boli po doporučení finančnou komisiou a na základe schválenia OZ v Heľpe prerozdelené podľa žiadostí žiadateľov. Vyčerpané finančné prostriedky boli v stanovenom termíne organizáciami riadne zúčtované.

Prehľad o poskytnutých dotáciách podľa §7 ods.4 zákona č. 583/2004 Z.z.o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa jednotlivých príjemcov:

P. č.	Žiadateľ dotácie	Účelové určenie dotácie	Suma poskytnutých finančných prostriedkov v Eur	Suma skutočne použitých finančných prostriedkov v Eur	Použitie FP
1.	Športový klub Heľpa, o.z.	na rozvoj telovýchovy a športu	14 000,00	14 000,00	Bežné výdavky na zabezpečenie športových aktivít na podporu zdravého životného štýlu a rozvoja telesnej kultúry futbalového, hokejového, turistického oddielu klubu v športovom areáli
3.	SZPB Brezno, zväz	tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt	100,00	100,00	Regionálne oslavy 78. výročia SNP na Krpáčove
4.	Heľpianský kros, Heľpa, o.z.	vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry	1 500,00	1 500,00	Športové podujatie Memoriál Š. Bošefu
SPOLU:			15 600,00	15 600,00	Rozdiel 0,00 Eur

K 31.12.2022 boli zúčtované všetky dotácie, ktoré boli poskytnuté v súlade s uvedeným VZN.

10.3 Významné investičné akcie v roku 2022

Dobudovanie chodníka na ul. Hlavná

Obec na zabezpečenie bezpečnosti cestnej premávky pri štátnej ceste I/66 v smere Brezno – Pohorelá vybudovala pre peších chodcov bezpečný chodník zo zámkovej dlažby s betónovým cestným obrubníkom v dĺžke 115 m. Po osadení bezpečnostných prvkov verejného osvetlenia a dopravného značenia ukončila stavebné práce na dobudovaní chodníka na ul. Hlavná pri železničnej stanici v hodnote 20.320,- Eur.

Rekonštrukcia elektroinštalácie obecných objektov

Obec postupne zabezpečuje výmenu elektroinštalácii v obecných objektoch, aby dosiahla technicky vyhovujúci a bezpečný stav technických zariadení pre zamestnancov

aj obyvateľov. V roku 2022 investovala 10.854,- Eur do rekonštrukcie zariadenia NN prípojky pre bankomat, NN prípojky v areáli Ramex.

Náučný chodník chotárom obce

Obec dokončila inštaláciu 11 informačných tabúl s popisom zaujímavostí obce a jej fauny a flóry na jednotlivé zastavenia na trase náučného chodníka vedeného chotárom obce v hodnote 2.478,- Eur.

Denný stacionár - rekonštrukcia

Obec úspešne ukončila rekonštrukcia starej budovy škôlky na moderné zariadenie sociálnych služieb denného stacionára pre 18 klientov. V roku 2022 preinvestovala 79.337,- Eur.

Pre uskutočnenie investičných akcií bolo potrebné zabezpečiť zodpovedajúcu prípravnú a realizačnú projektovú dokumentáciu v sume 2.827,- Eur.

10.4 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2020 – 2024

Obec schválila strednodobý strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Heľpa s výhľadom do roku 2024, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Heľpa sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Heľpa, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Vyhodnotenie investičných projektov v rámci PHSR v r. 2022:

P.č.	Názov projektu/realizovanej aktivity	Číslo oblasti/* (vybrať z možnosti pod tabuľkou)	Termín realizácie		Celkový rozpočet projektu (EUR)	z toho cudzie zdroje krytia (EUR)	Celková minutá suma v r. 2022	Hlavné ukazovatele plnenia projektu (môže byť viac ukazovateľov)		
			začiatok mesiac/rok	ukončenie mesiac/rok				Názov plánovaného ukazovateľa	Plán. číselná hodnota a jednotka ukazovateľa	Dosiahnutá hodnota ukazovateľa v r. 2022
1.	Denný stacionár Heľpa - zníženie energetickej náročnosti a interiérové zariadenie denného stacionára / obyvateľa v dôchodkovom veku	1.13	5.21	2.22	171904,3**	163309,08**	79 336,75	počet užívateľov podporených projektov	35	18
3	Dobudovanie chodníka, Hlavná ulica Heľpa	1.4	11.20	11.20	26 934,10	0,00	20 320,87	dĺžka v /km	5	2
4	Náučný chodník chotárom obce Heľpa/ Podpora vytvárania nových atraktivít v obci	1.8	7.21	10.22	40 679,38	0,00	2 477,91	počet projektov	2	1
5	NN prípojka , Školská ulica 589/1, Heľpa	1.14	6.22	12.20	2 728,02	0,00	2 728,02	bez MU	0	0
6	NN prípojka Bankomat - Hlavná ulica	1.14	6.22	8.22	4 474,63	0,00	4 474,63	počet používateľov	200	195

10.5 Predpokladaný budúci vývoj

Obec bude pokračovať v rozvojových aktivitách vo viacerých oblastiach, ktoré sa vyžadujú aj zmenu v územnoplánovacej dokumentácii v hodnote 1,5 tis. Eur. Ďalej sa bude zaoberať majetkovo-právnym vysporiadaním pozemkov a budov pre rozširovanie technickej infraštruktúry v predpokladanej hodnote 25 tis. Eur. Pre navrhované investičné akcie v ďalšom rozpočtovom roku musí zabezpečiť prípravnú projektovú dokumentáciu, ktorá si vyžiada výdavky za 30 tis. Eur.

Pre zabezpečenie bezpečnosti cestnej premávky plánuje zakúpiť rezačku asfaltu na opravu výtlkov. Ďalej plánuje zaobstaráť komunálnu techniku na efektívnejšie spravovanie obecných objektov vo výške 10 tis. Eur.

V budúcom roku sa plánuje zapojiť do pripravovanej výzvy na získanie finančných prostriedkov na II. etapu kanalizácie, na ktorú predpokladá výdavky vo výške 390 tis. Eur.

Na zabezpečenie prevádzkyschopnosti obecných objektov vynaloží na rekonštrukcie elektroinštalácií 100 tis. Eur.

Obec plánuje rozšíriť možnosti cestovného ruchu a poskytnúť nielen pre obyvateľov, ale aj návštevníkov obce možnosti cykloturistiky prostredníctvom horehronsko-muránskej cyklotrasy, ktorej vybudovanie odhaduje na 21 tis. Eur. V športovom areáli chce stavebnými úpravami zlepšiť stav športových zariadení za 8 tis. Eur.

Vzhľadom na zachovávanie kultúrnych hodnôt a tradícií v regióne je potrebné venovať pozornosť aj udržiavaniu kultúrnych zariadení obce, ktoré v priebehu roka poskytujú kultúrne vyžitie nielen obyvateľom obce, ale aj návštevníkom z celého Slovenska. Obec sa preto rozhodla venovať v budúcom roku rekonštrukcii nevyužíteho obecného objektu na kultúrny dom v hodnote 200 tis. Eur a rekonštrukcii strechy na prírodnom amfiteátri za 161 tis. Eur.

Obec pamätá aj na svojich najmenších obyvateľov a v rámci zabezpečenia povinnej predškolskej výchovy zabezpečí rozšírenie kapacity materskej školy za 494 tis. Eur.

Obec nemá záujem v budúcich rokoch zriadiť žiadnu príspevkovú organizáciu.

Obec nemá záujem v budúcom období poskytovať žiadne záruky.

Obec nemá záujem v budúcom období prevádzkovať žiadnu podnikateľskú činnosť.

10.6 Udalosti osobitného významu

Po 31. decembri 2022 pokračuje priama vojenská invázia Ruskej federácie na zvrchovanom území Ukrajiny. Obec je pripravená pokračovať v poskytovaní ubytovania pre odídencov z Ukrajiny. Energetická kríza spôsobená geopolitickou situáciou v Európe ovplyvnila vývoj cien na energetickom trhu. Pre obec to znamenalo zvýšenie cien elektrickej energie a plynu o 330% na všetkých odberných miestach v objektoch obce, čo významne zaťažilo bežný rozpočet obce. Obec musela zapojiť rezervný fond na zabezpečenie vyrovnanosti rozpočtu.

10.7 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

V záujme preventívnej ochrany na predchádzanie šíreniu prenosného ochorenia spôsobeného koronavírusom a v záujme ochrany zdravia občanov sa v obci Heľpa priebežne vykonávajú opatrenia vlády, MZ SR, RÚVZ.

Zákon č. 69/2018 Z. z. o kybernetickej bezpečnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa doplnil o ustanovenia rozhodovania o blokovaní škodlivého obsahu alebo škodlivej aktivity, ktorá smeruje do kybernetického priestoru Slovenskej republiky alebo z kybernetického priestoru Slovenskej republiky a zabezpečuje vykonanie tohto rozhodnutia alebo vykonáva blokovanie na základe žiadosti.

Heľpa 18.9.2023

Vypracovala: Mgr. A. Tkáčiková – ekonómka obce

Miroslav Lilko
starosta obce

Obecné zastupiteľstvo v Heľpe vzalo na vedomie uznesením č. 220/2023 dňa 26.10.2023

Prílohy:

- Konsolidovaná účtovná závierka:
 - Konsolidovaná súvaha,
 - Konsolidovaný výkaz ziskov a strát,
 - Poznámky ku konsolidovanej účtovnej závierke
- Výrok audítora ku konsolidovanej účtovnej závierke

OBSAH

1	ÚVODNÉ SLOVO STAROSTU OBCE	2
2	IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE OBCE	4
2.1	Identifikačné údaje obce ako účtovnej jednotky.....	4
2.2	Rozpočtové organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti účtovnej jednotky	4
2.3	Ostatné organizácie	5
3	ORGANIZAČNÁ ŠTRUKTÚRA OBCE	6
3.1	Orgány obce vo volebnom období 2018-2022	7
3.1.1	Starosta obce	7
3.1.2	Obecné zastupiteľstvo obce Heľpa (poslanci)	7
3.2	Komisie pri Obecnom zastupiteľstve v Heľpe	8
3.3	Obecný úrad v Heľpe	9
3.3.1	Zamestnanci obecného úradu	9
3.4	Spoločné úradovne pre viaceré obce	10
3.4.1	SpÚ v oblasti územného plánovania a stavebného poriadku, ochrany životného prostredia, cestnej dopravy a pozemných komunikácií	10
3.4.2	SpÚ v oblasti sociálnej pomoci a opatrovateľskej služby.....	10
3.4.3	SpÚ v oblasti školstva	10
4	POSLANIE, VÍZIA A CIELE OBCE	11
4.1	Poslanie obce	11
4.2	Vízia obce	11
4.3	Hodnoty obce	11
4.4	Ciele obce	11
5	ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA KONSOLIDOVANÉHO CELKU	14
5.1	Konsolidovaný celok.....	14
5.1.1	Konsolidujúca účtovná jednotka - materská ÚJ.....	14
5.1.2	Konsolidované účtovné jednotky - dcérske ÚJ so 100% podielom	14
5.1.3	Účtovná jednotka, v ktorej má konsolidujúca účtovná jednotka podiely, ktoré nespĺňajú podmienky na zahrnutie do konsolidovaného celku	14
5.2	Základná charakteristika materskej účtovnej jednotky	15
5.2.1	Geografické údaje	15
5.2.2	Demografické údaje.....	16
5.2.3	Ekonomické údaje	17
5.2.4	Symboly obce	17
5.2.5	Logo obce	17

5.2.6	História obce	18
5.2.7	Pamiatky	18
5.2.8	Významné osobnosti	19
5.3	Základná charakteristika dcérskych účtovných jednotiek	20
5.3.1	Základné identifikačné údaje Základnej školy Heľpa	20
5.3.2	Základné identifikačné údaje Základnej umeleckej školy Heľpa.....	33
6	PLNENIE FUNKCIÍ OBCE	39
6.1	Samosprávne funkcie obce	40
6.2	Výchova a vzdelávanie.....	43
6.2.1	Základná škola v Heľpe.....	43
6.2.2	Materská škola v Heľpe.....	44
6.2.3	Základná umelecká škola v Heľpe	51
6.2.4	Školská jedáleň v Heľpe	52
6.2.5	Virtuálna univerzita tretieho veku.....	52
6.3	Zdravotníctvo	52
6.3.1	Zdravotnícke zariadenia v obci	52
6.3.2	Testovanie firiem	53
6.4	Sociálne zabezpečenie	53
6.4.1	Domáca opatrovateľská služba.....	53
6.4.2	Denný stacionár	54
6.4.3	Terénny asistent Covid.....	54
6.4.4	Ubytovanie odidencov z Ukrajiny	55
6.5	Kultúra.....	55
6.5.1	Miestna ľudová knižnica	55
6.5.2	Amfiteáter	56
6.5.3	Materské centrum DÚHA.....	56
6.5.4	Klubovňa - Denné centrum	57
6.5.5	Organizácia slávnostných obradov	57
6.5.6	Organizácia kultúrnych podujatí	57
6.5.7	Prezentácia obce na folklórnych festivaloch.....	59
6.5.8	Spoločenské akcie obce.....	60
6.5.9	Členstvo obce v združeniach.....	60
6.5.10	Náboženské udalosti obce.....	60
6.6	Šport	61
6.6.1	Športový klub Heľpa.....	61
6.6.2	Športové podujatia.....	62
6.6.3	Cestovný ruch, turistika	62
6.7	Hospodárstvo.....	64
6.7.1	Občianska vybavenosť, verejné služby, podnikanie.....	64
6.7.2	Doprava	67
6.7.3	Technická infraštruktúra.....	68
6.7.4	Územné plánovanie.....	68
6.7.5	Životné prostredie.....	69
6.7.6	Dobrovoľná požiarna ochrana.....	70
7	INFORMÁCIE O VÝVOJI OBCE Z POHLADU ROZPOČTOVNÍCTVA.....	71

7.1 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022	71
7.1.1 Rozpočtové hospodárenie obce	71
7.1.2 Rekapitulácia rozpočtového hospodárenia za rok 2022	73
7.2 Výsledok rozpočtového hospodárenia za rok 2022	73
7.3 Viacročný rozpočet obce	76
7.4 Programový rozpočet obce	76
8 INFORMÁCIA O VÝVOJI OBCE Z POHLADU ÚČTOVNÍCTVA KONSOLIDOVANÉHO CELKU	80
8.1 Informácie o metódach a postupoch konsolidácie	80
8.2 Majetok konsolidovaného celku	81
8.3 Zdroje krytia konsolidovaného celku	82
8.3.1 Pasíva konsolidovaného celku	82
8.3.2 Dlhová služba obce	82
8.4 Pohľadávky konsolidovaného celku	84
8.5 Záväzky konsolidovaného celku	85
8.5.1 Prehľad o pohybe záväzkov konsolidovaného celku v roku 2022	85
8.5.2 Bankové úvery obce a ostatné prijaté návratné finančné výpomoci v roku 2022	86
9 HOSPODÁRSKY VÝSLEDOK ZA ROK 2022	88
9.1 Informácie o vývoji nákladov konsolidovaného celku	88
9.2 Informácie o vývoji výnosov konsolidovaného celku	89
9.3 Informácie o vývoji výsledku hospodárenia konsolidovaného celku	89
10 OSTATNÉ DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE	90
10.1 Prijaté granty a transfery	90
10.2 Poskytnuté dotácie z rozpočtu obce	91
10.3 Významné investičné akcie v roku 2022	91
10.4 Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce na roky 2020 - 2024	92
10.5 Predpokladaný budúci vývoj	93
10.6 Udalosti osobitného významu	93
10.7 Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	94
Prílohy:	95